

SANTANDER CONSUMER BANK S.A.

Wrocław, ul. Legnicka 48 B

SPRAWOZDANIE FINANSOWE

ZA ROK OBROTOWY 2020

**sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską**

SPIS TREŚCI

I)	SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW.....	4
II)	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
III)	SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	6
IV)	SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	7
V)	ZASADY (POLITYKA) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	8
1	Dane identyfikujące Bank	8
2	Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe	9
3	Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego	9
4	Zasady sporządzania sprawozdania finansowego	9
5	Zarządzanie ryzykiem	44
6	Zmiany prezentacji danych finansowych	77
7	Przychody z tytułu odsetek oraz przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	78
8	Koszty z tytułu odsetek	79
9	Przychody z tytułu prowizji	79
10	Koszty z tytułu prowizji	80
11	Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	80
12	Pozostałe przychody operacyjne	81
13	Koszty działania Banku i amortyzacja	81
14	Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	82
15	Pozostałe koszty operacyjne	83
16	Podatek dochodowy	83
17	Propozycja podziału zysku	84
18	Kasa, środki w Banku Centralnym	84
19	Rachunki i lokaty w innych bankach	84
20	Inwestycyjne aktywa finansowe	85
21	Aktywa zastawione	85
22	Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	85
23	Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające	86
24	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	88
25	Akcje i udziały w jednostkach zależnych	105
26	Wartości niematerialne	107
27	Rzeczowe aktywa trwałe	109
28	Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	111
29	Inne aktywa	113
30	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	114
31	Rozliczenia międzyokresowe czynne	114
32	Zobowiązania wobec banków	115
33	Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	115
34	Zobowiązania wobec klientów	116
35	Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	116
36	Zobowiązania z tytułu leasingu	118
37	Pozostałe zobowiązania	119
38	Koszty i przychody rozliczane w czasie	119
39	Rezerwy	120
40	Zobowiązania podporządkowane	122
41	Kapitał podstawowy i nadwyżka z emisji akcji	122
42	Pozostałe kapitały	123
43	Zyski zatrzymane i dywidendy	124

44	Zobowiązania warunkowe.....	124
45	Aktywa stanowiące zabezpieczenie	125
46	Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej	126
47	Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych	126
48	Transakcje z podmiotami powiązanymi	130
49	Wartość godziwa instrumentów finansowych	133
50	Kompensowanie instrumentów finansowych	138
51	Wynagrodzenie biegłego rewidenta.....	139
52	Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy	139

I) Sprawozdanie z całkowitych dochodów

Sporządzone za rok kończący się 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku w tys. zł.

Wyszczególnienie pozycji	nr noty	Rok 2020	Rok 2019
Przychody z tytułu odsetek, w tym:	7	1 419 927	1 779 402
- przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie		1 382 338	1 726 324
- przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody		37 589	53 078
Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	7	53 979	79 741
Koszty z tytułu odsetek	8	-273 119	-363 696
Wynik z tytułu odsetek		1 200 787	1 495 447
Przychody z tytułu prowizji	9	231 064	260 431
Koszty z tytułu prowizji	10	-85 628	-143 445
Wynik z tytułu prowizji		145 436	116 986
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	11	19 022	3 137
Pozostałe przychody operacyjne	12	30 475	20 125
Koszty działania banku	13	-418 689	-480 232
Amortyzacja	13	-47 449	-65 446
Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych	14	-306 398	-285 437
Pozostałe koszty operacyjne	15	-209 369	-143 164
Wynik działalności operacyjnej		413 815	661 416
Podatek od instytucji finansowych		-41 079	-44 656
Zysk brutto		372 736	616 760
Podatek dochodowy	16	-88 440	-105 070
Zysk netto		284 296	511 690
Pozostałe całkowite dochody, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		4 748	-7 387
Wycena i sprzedaż instrumentów dłużnych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	42	6 511	-8 863
Podatek odroczoney	42	-1 237	1 684
Efektywna część powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	42	-649	-257
Podatek odroczoney	42	123	49
Pozostałe całkowite dochody, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego		915	-1 319
Wycena i sprzedaż instrumentów kapitałowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	42	0	-1 546
Podatek odroczoney	42	0	294
Rezerwa na odprawy emerytalne - zyski/straty aktuarialne	42	1 130	-83
Podatek odroczoney	42	-215	16
Razem pozostałe całkowite dochody		5 663	-8 706
Razem całkowite dochody		289 959	502 984

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

II) Sprawozdanie z sytuacji finansowej

Sporządzone na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku w tys. zł.

AKTYWA	nr noty	31.12.2020	31.12.2019 (dane przekształcone)*	01.01.2019 (dane przekształcone)*
Kasa, środki w Banku Centralnym	18	119 659	151 178	65 638
Rachunki i lokaty w innych bankach	19	126 439	43 833	63 779
Inwestycyjne aktywa finansowe	20	2 393 594	1 711 765	1 450 357
Aktywa zastawione	21	643 272	1 058 821	1 334 594
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	22	147	1 328	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	23	0	6 365	25 256
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	24	14 115 540	16 727 442	14 742 110
Akcje i udziały w jednostkach zależnych	25	151 175	151 175	154 775
Wartości niematerialne	26	39 598	19 054	22 155
Rzeczowe aktywa trwałe	27	46 865	43 762	45 744
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	28	69 631	101 105	n/d
Należności z tytułu podatku dochodowego		28 115	24 824	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	446 777	455 066	453 018
Rozliczenia międzyokresowe	31	28 456	47 636	30 041
Inne aktywa	29	37 329	91 896	165 752
AKTYWA RAZEM		18 246 597	20 635 250	18 553 219

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	nr noty	31.12.2020	31.12.2019 (dane przekształcone)*	01.01.2019 (dane przekształcone)*
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania wobec banków	32	63 541	459 944	48 046
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	33	639 299	960 089	1 106 793
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	22	4 003	345	446
Instrumenty pochodne zabezpieczające	23	88 937	18 815	9 311
Zobowiązania wobec klientów	34	12 074 133	13 441 439	11 556 090
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	35	1 075 203	1 707 097	1 938 491
Zobowiązania z tytułu leasingu	36	77 022	103 452	n/d
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego		0	0	8 974
Koszty i przychody rozliczane w czasie	38	159 573	242 129	248 282
Rezerwy	39	286 948	201 852	77 083
Zobowiązania podporządkowane	40	199 876	200 042	199 980
Pozostałe zobowiązania	37	46 558	58 501	62 593
ZOBOWIĄZANIA RAZEM		14 715 093	17 393 705	15 256 089
KAPITAŁY				
Kapitał podstawowy	41	520 000	520 000	520 000
Nadwyżka z emisji akcji	41	768 047	768 047	768 047
Pozostałe kapitały	42	981 465	975 802	984 508
Zyski zatrzymane	43	1 261 992	977 696	1 024 575
KAPITAŁY RAZEM		3 531 504	3 241 545	3 297 130
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM		18 246 597	20 635 250	18 553 219

*Zestawienie danych przekształconych za 2019 rok znajduje się w notce 6 *Zmiany prezentacji danych finansowych*.

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

III) Sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

Sporządzone za rok kończący się 31 grudnia 2020 roku w tys. zł.

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji	Pozostałe kapitały zapasowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały
Nr noty	40	40	41	41	42	
Kapitał wg stanu na 01.01.2020	520 000	768 047	967 212	8 590	977 696	3 241 545
- całkowite dochody roku, w tym:	0	0	0	5 663	284 296	289 959
- zysk netto	0	0	0	0	284 296	284 296
- pozostałe całkowite dochody roku, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	4 748	0	4 748
- pozostałe całkowite dochody roku, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	915	0	915
- wypłata dywidendy	0	0	0	0	0	0
Kapitał wg stanu na 31.12.2020	520 000	768 047	967 212	14 253	1 261 992	3 531 504

Sporządzone za rok kończący się 31 grudnia 2019 roku w tys. zł.

	Kapitał podstawowy	Nadwyżka z emisji akcji	Pozostałe kapitały zapasowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zyski zatrzymane	Razem kapitały
Nr noty	40	40	41	41	42	
Kapitał wg stanu na 01.01.2019	520 000	768 047	967 212	17 296	1 024 575	3 297 130
- całkowite dochody roku, w tym:	0	0	0	-8 706	511 690	502 984
- zysk netto	0	0	0	0	511 690	511 690
- pozostałe całkowite dochody roku, które mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	-7 387	0	-7 387
- pozostałe całkowite dochody roku, które nie mogą zostać przeniesione do wyniku finansowego	0	0	0	-1 319	0	-1 319
- wypłata dywidendy	0	0	0	0	-558 569	-558 569
Kapitał wg stanu na 31.12.2019	520 000	768 047	967 212	8 590	977 696	3 241 545

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

IV) Sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych

Sporządzone za okres kończący się 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku w tys. zł.

PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	nr noty	Rok 2020	Rok 2019 (dane przekształcone)*
A. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk netto		284 296	511 690
Korekty razem:		35 964	72 575
Amortyzacja	13	47 449	65 446
(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	47	-11 485	7 129
Zmiany stanu razem:		-38 383	-311 719
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	47	-98 884	-53 927
Zmiana stanu należności od banków	47	-323	-810
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	47	1 734 255	-2 948 700
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	47	-390 028	428 269
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	47	-323 350	-145 310
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	47	-1 136 582	2 172 687
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	47	30 131	50 661
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	47	72 828	125 809
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	47	5 594	7 100
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	47	-56 415	-82 850
Zmiana stanu rezerw	47	86 226	124 685
Zmiana stanu innych aktywów	47	38 165	10 667
Podatek zapłacony	47	-84 770	-138 875
Zbycie wierzytelności kredytowych	47	12 870	25 827
Zbycie spisanych wierzytelności kredytowych	47	0	12 000
Wycena instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	47	61 067	-2 256
Odsetki otrzymane	47	948 157	1 114 285
Odsetki zapłacone	47	-280 784	-364 667
Dywidendy oraz inne wpłaty otrzymane od jednostek zależnych	47	237	659
Pozostałe korekty	47	3 311	-2 529
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		941 965	916 990
B. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ			
Wpływy z działalności inwestycyjnej		1 841 895,00	799 811,00
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	47	2 252	311
Wpływy z wykupu instrumentów dłużnych	47	357 481	799 500
Wpływy ze sprzedaży instrumentów finansowych dostępnych do sprzedaży	47	1 482 162	0
Wydatki z tytułu działalności inwestycyjnej		-2 082 993	-830 104
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	26, 27	-48 512	-30 104
Zakup instrumentów dłużnych	47	-2 034 481	-800 000
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		-241 098	-30 293
C. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ			
Wpływy z tytułu działalności finansowej		0	0
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	40	0	0
Emisja dłużnych papierów wartościowych	35	0	0
Wydatki z tytułu działalności finansowej		-649 746	-821 096
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	36	-25 646	-32 527
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	43	0	-558 569
Wykup dłużnych papierów wartościowych	35	-624 100	-230 000
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		-649 746	-821 096
D. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM (A+/-B+/-C)		51 121	65 601
E. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	47	194 977	129 376
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	47	246 098	194 977

*Zestawienie danych przekształconych za 2019 rok znajduje się w nocie 6 *Zmiany prezentacji danych finansowych*.

Noty przedstawione w dalszej części stanowią integralną część niniejszego sprawozdania finansowego.

V) Zasady (polityka) rachunkowości oraz dodatkowe noty objaśniające

1 Dane identyfikujące Bank

Nazwa: Santander Consumer Bank Spółka Akcyjna (dalej „Bank”)
Adres siedziby: ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław
Kraj założenia: Polska
Numer statystyczny: 012736938
NIP: 527-20-46-102
Rejestracja: Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej we Wrocławiu, VI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, KRS 0000040562

Przedmiot działalności określony w Krajowym Rejestrze Sądowym to m.in.:

- pozostałe pośrednictwo pieniężne,
- pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych,
- leasing finansowy,
- pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych,
- pozostałe formy udzielania kredytów,
- działalność związana z zarządzaniem funduszami,
- działalność trustów, funduszów i podobnych instytucji finansowych,
- działalność maklerska związana z rynkiem papierów wartościowych i towarów giełdowych,
- przetwarzanie danych; zarządzanie stronami internetowymi (hosting) i podobna działalność.

Jednostką dominującą dla Banku jest Santander Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie. Jednostka dominująca posiada 60% udziałów w kapitale podstawowym Banku.

Jednostką dominującą najwyższego szczebla dla Banku jest Banco Santander S.A. z siedzibą w Santander w Hiszpanii.

Zarząd Santander Consumer Bank S.A. na dzień 31 grudnia 2020 roku pełnił swoje obowiązki w składzie:

- Pan Przemysław Kończal – Prezes Zarządu,
- Pan Piotr Żabski – Wiceprezes Zarządu,
- Pan Piotr Dolata – Członek Zarządu,
- Pan Rafał Krawiec – Członek Zarządu,
- Pan Mariusz Klepacz – Członek Zarządu,
- Pan Oleksandr Krupchenko – Członek Zarządu,
- Pan Paweł Muciek – Członek Zarządu,
- Pan Piotr Sinkiewicz – Członek Zarządu.

W dniu 15 lutego 2021 roku z funkcji Członka Zarządu zrezygnował Pan Rafał Krawiec. W dniu 16 lutego 2021 roku na stanowisko Członka Zarządu powołany został Pan Tomasz Partyka.

Sprawozdanie finansowe Santander Consumer Bank S.A. zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2020 roku. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego w opinii Zarządu nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuacji działalności gospodarczej przez Bank w dającej się przewidzieć przyszłości, tj. co najmniej 12 miesięcy od dnia 31 grudnia 2020 roku.

Bank zastosował zwolnienie ze sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, gdyż spełnia warunki zawarte w standardzie MSSF 10.4. Z tego powodu Bank sporządza tylko niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe zwane dalej sprawozdaniem. Jednostka dominująca wyższego szczebla, Santander Bank Polska S.A., obejmuje konsolidacją Santander Consumer Bank S.A.

Santander Bank Polska S.A. został utworzony i prowadzi swoją działalność na terytorium Polski. Skonsolidowane sprawozdanie Santander Bank Polska S.A. będzie dostępne od dnia 23.02.2021 roku na stronie internetowej <http://www.santander.pl> (w oparciu o Raport bieżący Santander Bank Polska S.A. nr 27 (2020) z dnia 16.11.2020).

W 2020 i 2019 roku w Banku nie wystąpiła działalność zaniechana.

2 Wskazanie okresów, za które prezentowane jest sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe

Sprawozdanie prezentowane jest za okres od dnia 1 stycznia 2020 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku.

Prezentowane dane finansowe za okres poprzedni zostały przekształcone i dotyczą okresu rozpoczynającego się 1 stycznia 2019 roku i kończącego się 31 grudnia 2019 roku. Z uwagi na przekształcenia danych porównawczych za okres od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku, opisane w nocie 6., zaprezentowano także przekształcone dane porównawcze za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

3 Podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego

Podmiotem uprawnionym do badania jest PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. z siedzibą w Warszawie, ul. Polna 11, wpisanym na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych prowadzoną przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów pod nr 144.

4 Zasady sporządzania sprawozdania finansowego

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego sprawozdania finansowego zostały przedstawione poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły, z wyjątkiem standardów, których Bank nie zastosował retrospektywnie.

a) Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Bank działalność, w zakresie stosowanych przez Bank zasad rachunkowości nie występują istotne różnice między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2020

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku, z wyjątkiem zastosowania następujących zmian do standardów, nowych interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2020 roku.

Następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE mają zastosowanie po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym Banku za 2020 rok:

- **MSSF 3 „Połączenia przedsiębiorstw”**

W wyniku zmiany do MSSF 3 zmodyfikowana została definicja „przedsięwzięcia”. Aktualnie wprowadzona definicja została zawężona i prawdopodobnie spowoduje, że więcej transakcji przejęć zostanie zakwalifikowanych jako nabycie aktywów. Zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

- **Zmiany do MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF 7 związane z reformą IBOR**

Opublikowane w 2019 r. zmiany do MSSF 9, MSR 39 oraz MSSF 7 modyfikują niektóre szczegółowe wymogi w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, w głównej mierze, aby oczekiwana reforma stóp referencyjnych (reforma IBOR) zasadniczo nie powodowała zakończenia rachunkowości zabezpieczeń.

Bank jest w trakcie wdrożenia projektu IBOR. Zgodnie z obecną wiedzą w tym zakresie, zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Banku.

- **MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”**

Rada opublikowała nową definicję terminu „istotność”. Zmiany do MSR 1 i MSR 8 doprecyzowują definicję istotności i zwiększają spójność pomiędzy standardami, ale nie oczekuje się, że będą miały znaczący wpływ na przygotowanie sprawozdania finansowego Banku.

- **Zmiany w zakresie Założeń Konceptyjnych w MSSF**

W 2019 r. opublikowano zmiany do Założeń Konceptyjnych MSSF, które mają zastosowanie z dniem 1 stycznia 2020r. Zweryfikowane Założenia Konceptyjne są wykorzystywane przez Radę i Komitet ds. Interpretacji podczas prac nad nowymi standardami. Niemniej jednak, podmioty przygotowujące sprawozdania finansowe mogą wykorzystywać Założenia Konceptyjne w celu opracowania polityk rachunkowości do transakcji, które nie zostały uregulowane w obecnie obowiązujących MSSF.

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Bank

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Bank nie zdecydował o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów przed ich datą wejścia w życie:

- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz zmiany do MSSF 17**

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r., natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020r. Nowy zmieniony standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023r. lub po tej dacie.

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. MSSF 17 zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi.

Bank stosuje MSSF 17 po jego zatwierdzeniu przez Unię Europejską. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, nowy standard nie został jeszcze zatwierdzony przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”**

Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe. Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2023r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsiębiorstw”**

Opublikowane w maju 2020 r. zmiany do standardu mają na celu zaktualizowanie stosownych referencji do Założeń Konceptyjnych w MSSF, nie wprowadzając zmian merytorycznych dla rachunkowości połączeń przedsiębiorstw.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”**

Zmiana wprowadza zakaz korygowania kosztu wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych o kwoty uzyskane ze sprzedaży składników wyprodukowanych w okresie przygotowywania rzeczowych aktywów trwałych do rozpoczęcia funkcjonowania zgodnie z zamierzeniami kierownictwa. Zamiast tego jednostka rozpozna ww. przychody ze sprzedaży i powiązane z nimi koszty bezpośrednio w rachunku zysków i strat. Zmiana obowiązuje dla sprawozdań finansowych

za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2022 r. lub po tej dacie. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”**

Zmiany do MSR 37 dostarczają wyjaśnień odnośnie do kosztów, które jednostka uwzględnia w analizie, czy umowa jest kontraktem rodzącym obciążenia. Zmiana obowiązuje dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2022 r. lub po tej dacie. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **Roczne zmiany do MSSF 2018 - 2020**

“Roczne zmiany MSSF 2018-2020” wprowadzają zmiany do standardów: MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 41 „Rolnictwo” oraz do przykładów ilustrujących do MSSF 16 „Leasing”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSSF 16 „Leasing”**

W dniu 28 maja 2020 r. Rada opublikowała zmianę do standardu MSSF 16, która jest odpowiedzią na zmiany w zakresie umów leasingu w związku z pandemią koronawirusa (COVID-19). Leasingobiorcy mają prawo skorzystać z ulg i zwolnień, które mogą przybierać różne formy, tj. odroczenie lub zwolnienie z płatności leasingowych. W związku z powyższym, Rada wprowadziła uproszczenie w zakresie oceny, czy zmiany te stanowią modyfikacje leasingu. Leasingobiorcy mogą skorzystać z uproszczenia polegającego na niestosowaniu wytycznych MSSF 16 dotyczących modyfikacji umów leasingowych. W rezultacie, spowoduje to ujęcie ulg i zwolnień w zakresie leasingu jako zmiennych opłat leasingowych w okresie, w którym występuje zdarzenie lub warunek, który powoduje obniżenie płatności. Zmiana obowiązuje od 1 czerwca 2020 r. z możliwością jej wcześniejszego zastosowania.

- **Zmiana do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

Zmiana do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” odracza zastosowanie standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe” do 2021 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **Zmiany do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 oraz MSSF 16 związane z reformą IBOR**

W odpowiedzi na oczekiwaną reformę stóp referencyjnych (reforma IBOR) Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała drugą część zmian do MSSF 9, MSR 39, MSSF 7, MSSF 4 i MSSF 16. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”**

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14 kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach, powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami**

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

Według szacunków Banku, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez jednostkę na dzień bilansowy.

b) Podstawy sporządzenia sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Santander Consumer Bank S.A. za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku zostało sporządzone w złotych polskich (PLN) przy zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych.

Santander Consumer Bank S.A. sporządził sprawozdanie finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) przyjętymi do stosowania w Unii Europejskiej, według zasady kosztu historycznego za wyjątkiem pozycji wskazanych poniżej:

Pozycja w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Zasady wyceny bilansowej
Inwestycyjne aktywa finansowe	WG przez pozostałe całkowite dochody
	WG przez wynik finansowy
Aktywa zastawione	WG przez pozostałe całkowite dochody
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	WG przez wynik finansowy
Instrumenty pochodne zabezpieczające	Rachunkowość zabezpieczeń
Kredyty i pożyczki udzielone klientom niespełniające testu kontraktowych przepływów pieniężnych	WG przez wynik finansowy
Składniki aktywów trwałych	Cena nabycia lub koszt wytworzenia pomniejszona o łączne odpisy amortyzacyjne oraz o odpisy z tytułu utraty wartości
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	zgodnie z wymaganiami MSSF 16
Zobowiązania wobec klientów (zobowiązanie sekurytyzacyjne odpowiadające pożyczce podporządkowanej sekurytyzacyjnej)	WG przez wynik finansowy
Zobowiązania z tytułu leasingu	zgodnie z wymaganiami MSSF 16

Sprawozdanie z sytuacji finansowej zostało sporządzone według płynności aktywów.

c) Dokonywanie szacunków

Bank podczas sporządzania sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF dokonuje pewnych szacunków i przyjmuje założenia, które bezpośrednio mają wpływ zarówno na sprawozdanie finansowe oraz ujętą w nim informację dodatkową.

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy dokonane szacunki i założenia odzwierciedlają istniejące warunki, np. ceny rynkowe, stopy procentowe, kursy wymiany walut, itp. Pomimo faktu, że szacunki te opierają się na jak najlepszej wiedzy dotyczącej warunków bieżących i działań, które Bank podejmie, rzeczywiste rezultaty mogą się od tych szacunków różnić.

Bank wykazuje rodzaj oraz wielkość zmiany wartości szacunkowych, jeśli zmiana ta wywołuje skutki w okresie bieżącym lub jeśli przewiduje się takie skutki w okresach przyszłych.

Szacunki i założenia, które Bank przyjmuje do wykazywania wartości aktywów i zobowiązań oraz przychodów i kosztów, dokonywane są przy wykorzystaniu danych historycznych oraz innych czynników, które są dostępne oraz uznawane za właściwe w danych okolicznościach. Założenia co do przyszłości oraz dostępne dane służą do szacowania wartości aktywów oraz zobowiązań prezentowanych w sprawozdaniu finansowym, których nie można jednoznacznie określić przy wykorzystaniu innych źródeł. Przy dokonywaniu szacunków Bank uwzględnia przyczyny oraz źródła niepewności, które są przewidywane na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

W swoich szacunkach, ze względu na dużą niepewność spowodowaną pandemią COVID-19, głównie w kontekście terminów i zakresu potencjalnego pogorszenia się sytuacji gospodarczej, Bank zdecydował się na utworzenie w 2020 roku dodatkowego odpisu (ponad ryzyko uwzględnione w indywidualnej ocenie ryzyka) na oczekiwane straty kredytowe w postaci korekty post-modelowej, która pokryje niepewność związaną z wpływem pandemii nieuwzględnionej na poziomie parametrów ryzyka MSSF9. Ponadto w zakresie klasyfikacji i wyceny portfela kredytowego, w przypadku udzielenia moratoriów kredytowych (tzw. wakacje kredytowe) związanych z działaniami podjętymi w związku z COVID-19, Bank nie dokonuje przeklasyfikowania ekspozycji kredytowych uznając, że w długim okresie udzielone moratoria nie mają wpływu na jakość należności. Jednakże umowy kredytu gotówkowego lub ratałnego z udzieloną prolongatą uznane za ekspozycje o podwyższonym ryzyku (zgodnie z segmentacją) niespłacenia zaległości (klasa Medium lub High) przenosi się do Koszyka 2, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1. Ponadto w przypadku klientów deklarujących utratę pracy w ramach moratorium Tarcza 4.0, ekspozycje takie przenosi się do Koszyka 3. Szerzej opisano to w punktach *Rezerwa na ryzyko wynikające z pandemii COVID-19* oraz *Identyfikacja modyfikacji związanych z wakacjami kredytowymi*.

Dokonywane przez Bank szacunki oraz założenia są poddawane bieżącym przeglądom. Korekty szacunków są rozpoznawane w tym okresie, w którym dokonano zmiany szacunków, w przypadku gdy korekty dotyczą tylko tego danego okresu.

Główne założenia dotyczące przyszłości przyjęte przy dokonywaniu szacunków przez Bank dotyczą przede wszystkim następujących obszarów:

- **Utrata wartości aktywów finansowych**

Bank stosuje podejście do szacowania odpisów z tytułu strat kredytowych, które bazuje na wyznaczaniu oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss ECL). Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych. Odpisy z tytułu ECL są mierzone w kwocie równej ECL w horyzoncie 12-miesięcznym albo ECL w horyzoncie pozostałego czasu życia instrumentu jeżeli zidentyfikowano dla nich istotny wzrost ryzyka kredytowego od momentu rozpoznania.

Wyróżnia się trzy podstawowe etapy/koszyki rozpoznawania strat oczekiwanych:

Koszyk 1 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nie nastąpiły istotne zmiany ryzyka rozumiane, jako wzrost prawdopodobieństwa przeklasyfikowania do portfela z utratą wartości (Koszyk 3). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy.

Koszyk 2 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których od momentu rozpoznania nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania. Dla takich ekspozycji straty oczekiwane są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Koszyk 3 – w którym są klasyfikowane ekspozycje, dla których zmaterializowało się zdarzenie niewykonania zobowiązania (PD=100%). Dla takich ekspozycji oczekiwane straty są rozpoznawane w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

Bank stosuje szczegółowe kryteria definicji istotnego wzrostu poziomu ryzyka, na potrzeby której wykorzystuje podstawowe warunki określone w MSSF 9 obejmujące opóźnienie w spłacie, restrukturyzację długu oraz fakt opóźnienia spłaty w okresie ostatniego roku. Bank stosuje także przesłankę w postaci znaczącego przyrostu prawdopodobieństwa defaultu (PD) wyznaczonego na podstawie scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (PD aplikacyjnego).

Bank na potrzeby szacowania odpisów z tytułu utraty wartości wykorzystuje własne oszacowania parametrów ryzyka bazujące na modelach wewnętrznych, takie jak oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych.

Systemy analityczno-księgowe kredytów oraz systemy wspomagające obliczenia wysokości odpisów na oczekiwane straty dokonują wyliczenia poziomu odpisów na oczekiwane straty na podstawie zawartych w systemach informacji dotyczących stanu portfela na dzień wyliczenia oraz wprowadzonych parametrów, współczynników oraz zasad segmentacji portfela.

Bank dokonuje analiz w zakresie stosowanych szacunków odpisów z tytułu utraty wartości. W poniższej tabeli zaprezentowano oszacowania wzrostu wysokości odpisów w poszczególnych scenariuszach testowych.

Scenariusz testowy	Wysokość wzrostu odpisów (w mln zł)	
	analiza z roku 2020	analiza z roku 2019
Wzrost kursu walutowego* o 30% lub maksymalnie obserwowany w historii (w nawiasie podano przyjęty kurs CHF/PLN)	114 (6,45 CHF/PLN scenariusz stresowy)	97 (5,66 CHF/PLN scenariusz stresowy)
Wzrost stopy procentowej o 400 pb.	59	61
Wzrost kursu walutowego o 15% i stopy procentowej o 200 pb.	77	75
Spadek wartości zabezpieczeń i opóźnienie odzysków z zabezpieczeń**	37	40
Wzrost parametru PD o 20%	68	71
Stress test zmiennych makroekonomicznych***	136	133

*) Test zakładał wzrost kursu walutowego o 50% dla kredytów hipotecznych oraz 30% dla pozostałych ekspozycji lub maksymalnie obserwowany w ciągu ostatnich 5 lat.

**) Test zakłada spadek wartości zabezpieczeń o 20% połączony z opóźnieniem w odzyskiwaniu zabezpieczeń: opóźnienie odzysku zabezpieczenia dla kredytów hipotecznych oraz kredytów gospodarczych zabezpieczonych hipotecznie wynosi 2 lata, natomiast dla kredytów samochodowych oraz leasingu w Santander Consumer Multirent Sp. z o.o. 1 rok i jest odzwierciedlone poprzez dodatkowe dyskontowanie odzysków.

***) Na potrzeby testu przyjęto scenariusz makroekonomiczny opracowany przez Narodowy Bank Polski będący częścią „Raportu o stabilności systemu finansowego” dostarczonego przez UKNF w czerwcu 2019 w ramach przeprowadzania nadzorczych testów warunków skrajnych. W celu uzyskania szokowego charakteru testu, korekty makro dla PD w scenariuszu szokowym zostały wyestymowane poprzez użycie maksimum korekt na kolejne 36 miesięcy pochodzących z modelu makroekonomicznego budowanego na potrzeby obliczania rezerw oraz maksymalny prognozowany kurs CHF jako konserwatywne podejście do finansowania wzrostu rezerw wynikających ze scenariusza. Przyrost straty wyliczony został jako różnica wysokości rezerw w tak zestresowanym scenariuszu oraz wysokości rezerw w scenariuszu bazowym.

Zgodnie z wymogami MSSF 9 strata oczekiwana wyznaczana jest jako średnia ważona z wyników kalkulacji dla kilku scenariuszy makroekonomicznych (pozytywnego, podstawowego i negatywnego). Przyjęta waga scenariusza podstawowego wynosi 60% natomiast pozostałych dwóch scenariuszy 20%. Przyjęta waga odzwierciedla prawdopodobieństwo wystąpienia każdego ze scenariuszy. W wyniku nałożenia prognoz czynników makroekonomicznych poziom rezerw Banku jest niższy o 4 mln niż w przypadku obliczeń nieuwzględniających prognoz. Zmienność dla rachunku wyników może również stanowić przeklasyfikowanie umowy do koszyka 2 z koszyka 1.

- **Kalkulacja rezerw**

Rezerwy na sprawy sporne oszacowane zostały przy uwzględnieniu prawdopodobnej kwoty do zapłaty.

W związku z wyrokiem TSUE w przedmiocie interpretacji art. 16 ust. 1 dyrektywy w sprawie umów o kredyt konsumencki (CCD) i implementującego go art. 49 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim oraz wyrokiem TSUE w przedmiocie artykułu 6 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich w odniesieniu do umów kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty obcej - Bank szczegółowo przeanalizował treść tych rozstrzygnięć i ich wpływ na działalność Banku, w szczególności w kontekście podejścia rynkowego, w tym zarówno w obszarze prowadzenia sporów sądowych, jak i działalności operacyjnej.

W związku z tym Zarząd rozważył ryzyko, iż założone na bazie harmonogramów przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych, mogą nie być w pełni odzyskiwalne i/lub powstanie zobowiązanie skutkujące przyszłym wypływem środków pieniężnych. Dlatego nadal oprócz rezerwy na sprawy indywidualne, utrzymywana jest dodatkowa rezerwa portfelowa na ryzyko prawne. Rezerwa portfelowa szacowana jest w oparciu o szereg założeń, z uwzględnieniem: specyficznego horyzontu czasowego wpływającego na oczekiwaną liczbę pozwów oraz prawdopodobieństwa przegrania sporu sądowego z uwzględnieniem różnych możliwych scenariuszy negatywnych rozstrzygnięć spraw sądowych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku, Bank zwiększył rezerwy portfelowe dotyczące tego ryzyka w wyniku przeglądu i aktualizacji szacunków i będzie kontynuował monitorowanie tego ryzyka w kolejnych okresach sprawozdawczych. Zmiana szacunków związana jest z aktualnym stanem linii orzeczniczej sądów.

Rezerwa portfelowa na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych

Na dzień 31.12.2020 r. Bank posiadała ekspozycje detaliczne kredytów hipotecznych oparte na walucie CHF w kwocie 2 162 mln zł (na 31.12.2019 r. – 2 188 mln zł), w formule kredytów indeksowanych

W zakresie sporów sądowych powstałych na tle ww. kredytów istniały dotąd istotne rozbieżności w orzecznictwie sądowym:

- linia orzecznicza korzystna dla banków oparta na uznaniu braku abuzywności klauzul przeliczeniowych, co skutkuje oddaleniem powództwa wobec Banku.
- linie orzecznicze niekorzystne dla banków, które dzielą się zasadniczo na dwie główne kategorie: (1) wyroki, których skutkiem jest tzw. „odfrankowanie” kredytu – tj. uznanie, że skutkiem abuzywności normy, która przewiduje indeksację kredytu oraz normy kursowej (odsyłającej do tabeli banku) jest usunięcie mechanizmu indeksacji i traktowanie zobowiązania kredytobiorcy jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki LIBOR CHF właściwej dla waluty CHF; (2) wyroki, których skutkiem jest nieważność umowy kredytu jako skutek abuzywności ww. norm zawartych w umowie.
- linia orzecznicza opierająca się na uznaniu samej indeksacji kredytu jako dopuszczalnej i zgodnej z prawem, przy jednoczesnym uznaniu abuzywności i eliminacji normy kursowej (postanowień odsyłających do tabeli bankowej) i zastąpienia jej alternatywnym, obiektywnym miernikiem indeksacji, tj. kursem średnim NBP. Może ona skutkować uznaniem określonych roszczeń kredytobiorcy, jednak w wysokości wyłącznie różnic kursowych zbliżonych do wielkości spreadu walutowego.

Dnia 3.10.2019 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE) wydał orzeczenie w sprawie kredytu Raiffeisen Bank Polska S.A., odnośnie skutków ewentualnej abuzywności postanowień umowy kredytu indeksowanego do CHF.

TSUE uznał, że w przypadku stwierdzenia abuzywności klauzuli indeksacyjnej sąd krajowy może stwierdzić nieważność umowy – po uprzednim przedstawieniu kredytobiorcy skutków takiego rozwiązania i za jego zgodą, jeśli eliminacja całego mechanizmu indeksacji i ryzyka walutowego spowodowałaby zmianę głównego przedmiotu umowy. TSUE jednocześnie nie wykluczył możliwości uznania przez sąd krajowy możliwości dalszego funkcjonowania umowy bez mechanizmu indeksacji (co sprowadzałoby się do traktowania kredytu jako kredytu złotowego oprocentowanego według stawki LIBOR), niemniej w ocenie TSUE rozwiązanie to uznano za niepewne. TSUE wykluczył możliwość uzupełniania treści umowy po eliminacji klauzul abuzywnych regułami wynikającymi z przepisów ogólnych prawa krajowego. TSUE potwierdził jednak możliwość uzupełnienia luk w umowie regułami wynikającymi z wyraźnego przepisu dyspozytywnego albo innymi regułami ustalonymi przez strony.

Orzeczenie TSUE nie usuwa wątpliwości co do skutków ewentualnej abuzywności klauzul umownych w umowach kredytów opartych o walutę obcą. Orzecznictwo sądowe nadal nie jest jednolite. Niektóre sądy rozpoznające sprawy CHF zwróciły się do TSUE z kolejnymi pytaniami prejudycjalnymi, a stanowisko TSUE w tym zakresie może mieć wpływ na dalsze orzecznictwo sądowe. W obecnej chwili nadal trudno jest ocenić ostateczny wpływ orzeczenia na linie orzecznicze w sprawach dotyczących kredytów opartych o walutę obcą. Wydaje się, że istotne znaczenie w tym zakresie mogłoby mieć ukształtowane stanowisko Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy w zakresie skutków abuzywności normy kursowej prezentował wcześniej stanowisko opierające się na uznaniu, że umowy o kredyt indeksowany do waluty obcej są ważne i zgodne z prawem, a umowa kredytu po wyeliminowaniu klauzuli kursowej nadal ma charakter umowy o kredyt indeksowany. W 2019 r. Sąd Najwyższy w niektórych wyrokach orzekł o usunięciu mechanizmu indeksacji i uznaniu, że umowę można uznać za kredyt w PLN oprocentowany według stawki LIBOR, co stanowiło odstępstwo od wcześniejszej linii orzeczniczej SN.

W kwietniu 2020 roku Sąd Najwyższy uznał natomiast, że upadek indeksacji i utrzymanie umowy jako kredytu w PLN oprocentowanego według stawki LIBOR nie jest dopuszczalne, gdyż klauzule indeksacyjne stanowią element głównych świadczeń stron, a zatem ich abuzywność i wyeliminowanie z umowy prowadzi do stwierdzenia nieważności umowy kredytu. To powoduje konsekwencje w postaci konieczności dokonania przez strony wzajemnych rozliczeń z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia; jednocześnie SN wskazał, iż dotychczasowe orzecznictwo TSUE nie wyklucza, iż jedną z konsekwencji nieważności umowy kredytu może być żądanie przez bank wynagrodzenia za bezpodstawne (bezumowne) korzystanie z udostępnionego kapitału kredytu.

Bank monitoruje na bieżąco stan orzecznictwa sądowego w sprawach kredytów indeksowanych do waluty obcej pod kątem kształtowania się i ewentualnych zmian linii orzeczniczych.

Bank zidentyfikował ryzyko, iż planowane na bazie harmonogramów przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych indeksowanych do walut obcych mogą być nie w pełni odzyskiwalne i / lub powstanie zobowiązanie skutkujące przyszłym wpływem środków pieniężnych. Bank tworzy rezerwy na sprawy sporne (indywidualne sprawy w sądzie) oraz na ryzyko prawne (oczekiwane portfelowe) zgodnie z wymogami MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe. Wartość rezerw została oszacowana z uwzględnieniem szeregu założeń, które istotnie wpływają na kwotę szacunku ujętą w sprawozdaniu finansowym Banku.

Według stanu na 31.12.2020 r. Bank jest pozwany w 1133 postępowaniach dotyczących kredytów indeksowanych do waluty CHF o wartości przedmiotu sporu 136 mln zł, w tym znajduje się 1 pozew zbiorowy objęty ustawą o dochodzeniu roszczeń w postępowaniu grupowym dotyczący 31 kredytów indeksowanych do CHF o wartości przedmiotu sporu 38 tys. zł.

Na dzień 31.12.2020 r. Bank utworzył rezerwy na sprawy sporne związane z pozwami dotyczącymi klauzul umownych dla umów kredytów hipotecznych indeksowanych wyrażonych w walutach obcych w kwocie 84 mln zł (na dzień 31.12.2019 r. – 31 mln zł).

Na dzień 31.12.2020 r. Bank utworzył rezerwy portfelowe na ryzyko prawne w łącznej kwocie 86 mln zł (na dzień 31.12.2019 r. – 44 mln zł), w związku ze zwiększoną liczbą spraw spornych dotyczących klauzul umownych dla umów

kredytów hipotecznych indeksowanych wyrażonych w walutach obcych. W kolejnych okresach sprawozdawczych Bank będzie kontynuował monitoring i ocenę adekwatności powyższych rezerw.

Bank założył określone prawdopodobieństwo zgłoszenia roszczeń przez kredytobiorców w oparciu o liczbę aktualnie złożonych pozwów przeciwko Bankowi oraz estymowaną dynamikę wzrostu liczby tych pozwów w horyzoncie 3 lat od daty bilansowej. Z uwagi na relatywnie krótką historię obserwacji w zakresie zgłaszanych roszczeń, jak i bardzo różnorodną praktykę rozstrzygnięć sądowych, wydłużenie horyzontu analizy spowodowałoby nadmierną zmienność wartości szacowanych i nie pozwala na wiarygodne przybliżenie wartości estymowanej. Przyjęte założenia są mocno wrażliwe na szereg czynników z otoczenia, takich jak: kształtowanie się linii orzeczniczej w polskich sądach, intensywność nagłośnienia poszczególnych rozstrzygnięć sądowych, aktywność kancelarii pośredniczących, poziom kosztów postępowania, itp.

Bank oszacował również prawdopodobieństwa negatywnych rozstrzygnięć dla zgłoszonych i potencjalnych roszczeń. Przy ocenie tych prawdopodobieństw Bank korzystał ze wsparcia zewnętrznych kancelarii prawnych.

Bank uwzględnił 4 scenariusze możliwych negatywnych rozstrzygnięć sądowych:

- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone skutkujące przewalutowaniem kredytu na PLN oraz pozostawieniem oprocentowania w oparciu o stawkę LIBOR dla CHF;
- Unieważnienie całej umowy kredytowej w związku z identyfikacją klauzul niedozwolonych;
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone w zakresie mechanizmu ustalania różnic kursowych prowadzące do zastosowania kursu średniego NBP;
- Unieważnienie klauzul zawartych w umowie kredytowej zidentyfikowanych jako niedozwolone w zakresie mechanizmu ustalania różnic kursowych prowadzące do zastosowania innego niż wskazane powyżej obiektywnego wskaźnika indeksacji.

Powyższe scenariusze charakteryzują się różnym poziomem prawdopodobieństwa, opierają się na relatywnie małej – statystycznie niereprezentatywnej - próbie rozstrzygnięć oraz zostały oszacowane przy wsparciu zewnętrznych, niezależnych od Banku, kancelarii prawnych. Dla każdego ze scenariuszy został statystycznie oszacowany oczekiwany poziom straty na bazie dostępnych danych historycznych oraz aktualnych informacji na temat rozstrzygnięć sądowych

W opinii Banku na poziom szacowanych rezerw mają wpływ także takie czynniki jak: czas prowadzenia postępowań sądowych (aktualnie oszacowany w oparciu o relatywnie krótką historię, nie spełniającą warunków stosowania metod ilościowych) oraz rosnące koszty niezbędne dla rozpoczęcia postępowania sądowego i wsparcia procesowego.

Z uwagi na wysoki poziom niepewności, zarówno dla każdego z poszczególnych założeń, jak i ich wpływu łącznie, Bank przeprowadził następującą analizę wrażliwości oszacowanej rezerwy, poprzez oszacowanie wpływu zmienności poszczególnych parametrów na poziom rezerwy.

Oszacowania mają charakter jednoczynnikowej analizy wrażliwości poziomu rezerwy. Przy założeniu zmienności scenariuszy jak poniżej zmiana poziomu rezerwy portfelowej na dzień 31.12.2020 r. kształtuje się następująco:

Scenariusz	Wzrost o mln zł (stan na 31.12.2020)
Potrojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	174
Podwojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	87
Przegranie przez Bank wszystkich roszczeń	42
Zwiększenie o 50% prawdopodobieństwa przegranej	36
Zwiększenie prognozowanej wartości straty o 5%	4

Scenariusz	Spadek o mln zł (stan na 31.12.2020)
Redukcja o 50% prawdopodobieństwa zgłoszenia roszczenia przez klientów	43
Rozpoznanie rekompensaty kosztu kapitału	9
Zmniejszenie o 50% prawdopodobieństwa przegranej	36
Zmniejszenie prognozowanej wartości straty o 5%	3

Zmiana poziomu rezerwy portfelowej na dzień 31.12.2019 r. kształtowała się następująco:

Scenariusz	Wzrost o mln zł (stan na 31.12.2019)
Wydłużenie okresu kalkulacji z 3 do 5 lat	33
Podwojenie liczby klientów, którzy wystąpią na drogę sądową	54
Przegranie przez Bank zakładanych w modelu wszystkich spraw spornych	14

Scenariusz	Spadek o mln zł (stan na 31.12.2019)
Redukcja o 50% prawdopodobieństwa zgłoszenia roszczenia przez klientów	14

w tys. zł

Dla każdego z parametrów przedział zmienności przyjęty do analizy wrażliwości został oszacowany przy uwzględnieniu obecnie panujących warunków rynkowych. Przyjęte przedziały zmienności mogą ulegać zmianie w zależności od zmian sytuacji na rynku i tym samym wyniki analizy wrażliwości mogą się istotnie zmienić.

Poziom rozpoznanych rezerw będzie aktualizowany w kolejnych okresach i może ulegać zmianie.

Przy założeniu zmienności scenariuszy jak poniżej rezerwa indywidualna na dzień 31.12.2020 r. kształtuje się następująco:

Scenariusz	Wzrost o mln zł (stan na 31.12.2020)
Zwiększenie prognozowanej wartości straty o 5%	4
Zwiększenie o 50% prawdopodobieństwa przegranej	41

Scenariusz	Spadek o mln zł (stan na 31.12.2020)
Zmniejszenie prognozowanej wartości straty o 5%	5
Zmniejszenie o 50% prawdopodobieństwa przegranej	42

Na dzień 25.03.2021 r. planowane jest zajęcie przez Sąd Najwyższy – na wniosek Pierwszej Prezes SN – uchwały w składzie całej Izby Cywilnej odnośnie kluczowych kwestii dotyczących sporów sądowych na tle kredytów opartych na walucie obcej (tj. możliwości utrzymania umowy kredytu po usunięciu z niej nieuczciwych klauzul, a także następstw ewentualnego unieważnienia całej umowy, w tym podstawowych zasad rozliczeń kredytobiorcy z bankiem z tego tytułu).

Zapowiedziane stanowisko Sądu Najwyższego ma na celu wyjaśnienie rozbieżności i ujednolicenie orzecznictwa sądowego w sprawach kredytów opartych na walucie obcej. Z uwagi na to, że ma ono mieć formalną postać uchwały składu całej Izby Cywilnej i tym samym moc zasady prawnej – może ono w znaczącym stopniu wpłynąć na orzecznictwo sądowe.

Bank w modelu tworzenia rezerw na ryzyko prawne dotyczące portfela kredytów indeksowanych do waluty obcej uwzględnia różne scenariusze rozstrzygnięć sądowych, które są przedmiotem wniosku o wydanie wskazanej wyżej uchwały. W szczególności kierunki rozstrzygnięcia Sądu Najwyższego mogą wpłynąć na dokonanie rewizji założeń przyjętych w modelu, a co za tym idzie potencjalnie istotnych zmian w poziomie oszacowanych rezerw z tytułu ryzyka prawnego zarówno w ujęciu portfelowym jak i indywidualnym. Z uwagi na brak możliwości przewidzenia kształtu rozstrzygnięcia poszczególnych kwestii przez Sąd Najwyższy, oraz ze względu na fakt, że kształt takiego rozstrzygnięcia może mieć bezpośredni wpływ na skłonność klientów do skorzystania z ewentualnej propozycji ugodowej opisanej poniżej, (co do której Bank nie podjął żadnych wiążących decyzji) w opinii Zarządu, na moment sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wartości wpływu tych decyzji na sytuację finansową Banku.

W grudniu 2020 r. przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego przedstawił propozycję zawierania przez banki z kredytobiorcami dobrowolnych uгод, na mocy których kredyty oparte na walucie CHF podlegałyby retrospektywnemu rozliczeniu tak, jak kredyty złotówkowe z oprocentowaniem według stawki WIBOR oraz odpowiedniej marży. Bank nie jest uczestnikiem prac w ramach zespołu złożonego z przedstawicieli niektórych banków, oraz konsultacji z Komisją Nadzoru Finansowego, Ministerstwem Finansów oraz Narodowym Bankiem Polskim. Wewnętrzna analiza tej propozycji na bazie dostępnych dla Banku informacji o charakterze ogólnym znajduje się w fazie początkowej, bowiem jak do tej pory KNF nie zwrócił się do Banku z propozycją zawierania uгод z klientami. Zarząd nie dokonał kalkulacji w tym zakresie, nie podjął żadnej decyzji, a co za tym idzie nie rekomendował żadnego rozwiązania Radzie Nadzorczej i w związku z tym, nie zostało to uwzględnione w ramach scenariuszy i prawdopodobieństw w nich zastosowanych, na bazie których bank szacował poziom rezerw na dzień 31.12.2020.

Rezerwa z tytułu zwrotów prowizji w przypadku przedterminowych spłat kredytów

W 2020 roku Bank zwiększył wartość rezerwy na potencjalne roszczenia klientów z tytułu zwrotu części prowizji dla kredytów konsumenckich spłaconych przed terminem wynikającym z umowy kredytowej przed datą orzeczenia TSUE tj. sprzed dnia 11.09.2019 r. (orzeczeniu w sprawie C 383/18) na łączną kwotę 53,5 mln zł, która obciążała pozycję pozostałych kosztów operacyjnych. Zmiana ta wynikała przede wszystkim z uwzględnienia najbardziej aktualnych danych oraz zastosowania metody liniowej przy rozliczaniu zwrotu prowizji w bieżącym okresie. Wartość rezerwy utworzonej na potencjalne roszczenia klientów na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosi 34,8 mln zł.

Bank stosuje metodę liniową przy rozliczaniu zwrotu prowizji w przypadku wcześniejszej spłaty kredytu konsumenckiego. W związku z powyższym dokonano korekty wyceny należności na różnicę w rozliczeniu prowizji za udzielenie kredytu zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej, a rozliczeniem liniowym stanowiącym podstawę zwrotu do klienta. Saldo powyższej korekty na koniec roku 2020 z tego tytułu wynosiło 27,6 mln zł.

Kwoty powyższej rezerwy zostały oszacowane w oparciu o obserwowaną historię roszczeń zgłaszanych przez klientów w okresie od wydania orzeczenia TSUE przy założeniu stopniowego spadku liczby roszczeń od połowy lutego 2021 r. Prawdopodobieństwo zgłoszenia roszczeń zostało oszacowane z uwzględnieniem wyliczonej kwoty prowizji podlegającej zwrotowi.

Wyniki analizy wrażliwości dokonanego oszacowania rezerwy przedstawiono poniżej:

Scenariusz	Wysokość rezerwy (w mln zł)	
	2020	2019
Wariant optymistyczny	-17,75	-23,50
Wariant pesymistyczny	17,43	61,32

Wariant optymistyczny zakłada spadek liczby spraw o 45%, w wersji pesymistycznej wzrost liczby spraw o 90% w relacji do pierwotnej liczby.

Ponadto, Bank dokonał przeszacowania kwot amortyzowanych zewnętrznych kosztów pośrednictwa kredytowego w ramach wyceny należności kredytowych według zamortyzowanego kosztu z wykorzystaniem efektywnej stopy procentowej. W wyniku przeszacowania Bank skorygował wartość eskpozycji bilansowej z tytułu należności kredytowych o kwotę 8 mln zł (w roku poprzednim saldo korekty z tego tytułu wynosiło 11,2 mln zł).

Skumulowany negatywny efekt przedterminowych częściowych oraz całkowitych spłat na wynik Banku wyniósł w 2020 roku łącznie 298,6 mln zł, z tego 245,1 mln zł jako zmniejszenie przychodu odsetkowego, a 53,5 mln zł jako pozostałe koszty operacyjne.

- Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych**

Bank rozpoznaje przychody otrzymywane za usługę pośrednictwa w sprzedaży produktów ubezpieczeniowych oraz związane z obejmowaniem osób trzecich ochroną ubezpieczeniową w ramach umów ubezpieczenia zawartych przez Bank z zakładami ubezpieczeń w oparciu o analizę:

- czy sprzedaż ubezpieczenia przez Bank ograniczona jest wyłącznie do świadczenia usługi pośrednictwa; lub
- czy sprzedaż ubezpieczenia przez Bank jest powiązana ze sprzedażą produktu finansowego.

Podstawą analizy, o której mowa powyżej, jest treść ekonomiczna oferowanych produktów finansowych oraz produktów ubezpieczeniowych, w których sprzedaży Bank uczestniczy, przy czym w ramach tej analizy konieczne jest określenie, czy i w jakim stopniu przychody otrzymywane przez Bank stanowią:

- integralną część wynagrodzenia z tytułu oferowanego dodatkowo produktu finansowego,
- wynagrodzenie za usługę pośrednictwa,
- wynagrodzenie za świadczenie dodatkowych czynności po dokonaniu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

Na podstawie powyższej alokacji przychodów otrzymanych przez Bank za usługę pośrednictwa przyjęto następujące rozwiązania dotyczące ujęcia wynagrodzenia z tytułu *bancassurance*:

- występowanie bezpośredniego powiązania pomiędzy produktami finansowymi i produktami ubezpieczeniowymi: Bank ujmuje przychody z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego zgodnie z metodą zamortyzowanego kosztu i rozlicza metodą efektywnej stopy procentowej w przychodzie odsetkowym,
- brak bezpośredniego powiązania pomiędzy produktami finansowymi i produktami ubezpieczeniowymi: Bank ujmuje przychody z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w przychodach z tytułu prowizji zgodnie z wymogami MSSF 15,
- występowanie produktu złożonego (z produktu finansowego oraz produktu ubezpieczeniowego): zgodnie z Rekomendacją U Bank dokonuje ujęcia przychodów z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w podziale na część rozpoznawaną według metody zamortyzowanego kosztu oraz część rozpoznawaną zgodnie z MSSF 15. Podział następuje proporcjonalnie do wartości godziwej oferowanego produktu finansowego oraz wartości godziwej usługi pośrednictwa sprzedaży produktu ubezpieczeniowego.

W modelu względnej wartości godziwej Bank dokonuje szacunku części przychodów, która będzie zwracana w okresach po sprzedaży produktu ubezpieczeniowego i przypisuje do powyższych elementów w sposób analogiczny jak został podzielony przychód.

W roku 2020 w ramach przeglądu modelu rezerwy na zwrot składek Bank dokonał aktualizacji niektórych założeń i parametrów. Do skorygowanych elementów należało:

- zaktualizowanie profilu zwrotów uwzględniających zmianę strategii biznesowej Banku,
- przyjęcie spójnego podejścia do szacunku zwrotów prowizji ubezpieczeniowej z modelem wdrożonym do szacunku rezerwy na różnicę w zwrotach liniowych w relacji do rozliczenia efektywnego dla prowizji za udzielenie kredytów.

Ponadto w 2020 roku Bank zmienił prezentację rezerwy na zwroty składek ubezpieczeniowych w zakresie elementu rozpoznawanego według metody zamortyzowanego kosztu (opisane zostało to w nocie 6. Zmiany prezentacji danych finansowych). Po zmianie element ten koryguje wartość aktywów w pozycji „Kredyty i pożyczki udzielone klientom”. Taka prezentacja odzwierciedla odpowiednio szacunki oczekiwanych przepływów pieniężnych mające wpływ na wycenę według metody zamortyzowanego kosztu i przychody odsetkowe.

Przychody od produktów ubezpieczeniowych niepowiązanych, które są pobierane cyklicznie w okresie trwania umowy (np. miesięcznie), Bank ujmuje w rachunku zysków i strat, jako przychody prowizyjne w momencie ich pobrania. Ocena powiązania pomiędzy produktem ubezpieczeniowym a produktem finansowym opiera się na wskaźnikach jakościowych i ilościowych oraz drzewie decyzyjnym.

W 2020 roku Bank dokonał przeglądu modelu służącego kalkulacji rezerw na zwrot składek ubezpieczeniowych. Przegląd dotyczył weryfikacji historycznych poziomów zwrotów. Na podstawie dokonanej analizy historycznych poziomów zwrotów składek ubezpieczeń, w zrewidowanym modelu uaktualnione zostały parametry szacowanych zwrotów składek w przyszłych okresach. Zaktualizowane parametry w połączeniu z planowaną strukturą sprzedaży kredytów konsumenckich spowodowały, że Bank rozwiązał częściowo rezerwę na zwroty składek w wysokości 48 mln zł.

w tys. zł

W 2020 roku Bank dokonał synchronizacji modelu szacowania rezerwy na zwroty składek ubezpieczeniowych z modelem zwrotów prowizji klientowskich, co spowodowało zmianę szacunku w zakresie tempa amortyzacji prowizji ubezpieczeniowej między częścią liniową, a efektywną, powodując powstanie przychodu w wysokości 55 mln zł.

Oznacza, to że Bank rozpoznał w 2020 roku z tytułu przeglądu i synchronizacji modelu kalkulującego rezerwy na zwroty składek łącznie 103 mln zł, z czego 90 mln zł w wyniku odsetkowym, a 13 mln zł w wyniku z tytułu prowizji.

Poniższy scenariusz pokazuje zmiany wyniku finansowego brutto na rok 2020 oraz 2019 w przypadku zmiany części przychodu ubezpieczeniowego rozpoznawanego jednorazowo o 1 punkt procentowy.

Scenariusz testowy	Wzrost / (spadek) wartości wyniku finansowego brutto (mln zł)	
	analiza na 31.12.2020	analiza na 31.12.2019
- 1 punkt %	-2	-3
+ 1 punkt %	2	3

• **Portfel kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy**

Do wyceny portfela kart kredytowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy Bank zastosował metodę zdyskontowanych przepływów, która składa się z dwóch części:

- szacowania przyszłych oczekiwanych przepływów pieniężnych dla portfela kart kredytowych, w tym odzysków dla portfela niepracującego,
- ustalenia stopy dyskontowej, w tym stopy wolnej od ryzyka, korekty ryzyka kredytowego oraz marży efektywnej.

Model wyceny opiera się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych. Parametry rynkowe ustalone są na podstawie kwotowań lub wynikają z cen instrumentów finansowych.

Wycena dokonywana jest na poziomie pojedynczej transakcji i stanowi sumę zdyskontowanych przyszłych przepływów pieniężnych. Całkowita wartość godziwa portfela kredytów na datę wyceny stanowi sumę wartości godziwych poszczególnych ekspozycji.

W zakresie analizy wrażliwości portfela kart kredytowych wycenianych obowiązkowo do wartości godziwej na zmiany stopy dyskontowej, przyjęte scenariusze oraz wyniki przedstawia poniższa tabela.

Zmiana stopy dyskontowej	Wzrost / (spadek) wyceny do wartości godziwej (mln zł)	
	analiza na 31.12.2020	analiza na 31.12.2019
- 1 punkt %	1	2
+ 1 punkt %	-1	-2
- 2 punkty %	2	4
+ 2 punkty %	-2	-4

d) **Znaczące zasady rachunkowości**

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Na środki pieniężne oraz ekwiwalenty środków pieniężnych składają się środki pieniężne na rachunku nosto w Narodowym Banku Polskim, a także należności od banków w rachunku bieżącym oraz inne środki pieniężne o pierwotnym terminie wymagalności do 3 miesięcy.

Aktywa i zobowiązania finansowe

Bank stosuje zasady wyznaczone na podstawie przepisów MSSF 9, zgodnie z którymi Bank klasyfikuje aktywa i zobowiązania finansowe do następujących kategorii:

- aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

Bank decyduje o klasyfikacji składnika aktywów i zobowiązań finansowych w momencie jego początkowego ujęcia. Z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, w momencie początkowego ujęcia Bank wycenia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w jego wartości godziwej, którą w przypadku aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych niewycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy powiększa się lub pomniejsza o koszty transakcyjne, które można bezpośrednio przypisać do nabycia lub emisji tych aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych. Aktywa finansowe zakupione lub sprzedane w drodze standaryzowanej transakcji kupna lub sprzedaży odpowiednio ujmuje się lub zaprzestaje ich ujmowania na dzień rozliczenia transakcji.

Bank w dacie zawarcia transakcji ujmuje składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wtedy i tylko wtedy, gdy staje się związany postanowieniami umowy instrumentu.

• Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Kategoria zamortyzowanego kosztu wymaga zastosowania metody efektywnej stopy procentowej i ma zastosowanie jedynie do instrumentów dłużnych, które spełniają obydwa wymienione niżej kryteria:

- kryterium modelu biznesowego – aktywa w modelu biznesowym zakładającym utrzymywanie aktywów celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy (ang. held to collect),
- kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – spełnione kryteria testu SPPI.

Do tej kategorii zaliczane są: kredyty, pożyczki i inne należności nabyte i udzielone w tym środki własne na rachunkach bankowych.

Kredyty i pożyczki o nieustalonych harmonogramach płatności wycenia się według wartości nominalnej, powiększonej o należne odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Zamortyzowany koszt stanowi wartość, w jakiej kredyt lub pożyczka zostały wycenione w momencie początkowego ujęcia, pomniejszona o spłaty kwoty kapitału oraz powiększona lub pomniejszona o umorzenia wszelkich różnic między wartością początkową a wartością w terminie zapadalności oraz pomniejszona o odpisy z tytułu utraty wartości.

Do wyceny według zamortyzowanego kosztu stosuje się efektywną stopę procentową (ujęcie opisane poniżej w punkcie „Przychody i koszty z tytułu odsetek”), która dyskontuje oczekiwany strumień przyszłych płatności pieniężnych do bieżącej wartości bilansowej netto przez okres do zapadalności lub do momentu następnej rynkowej wyceny, stanowiącą wewnętrzną stopę zwrotu składnika aktywów za dany okres; ustalenie tej stopy obejmuje opłaty otrzymywane przez Bank, które wpływają na charakterystykę finansową instrumentu. Wartość według zamortyzowanego kosztu składnika aktywów finansowych jest równa wartości bilansowej brutto składnik aktywów skorygowanej o odpisy na oczekiwane straty kredytowe.

Prowizje i opłaty stanowiące integralny element efektywnego zwrotu z kredytu lub pożyczki korygują ich wartość bilansową i są uwzględniane w kalkulacji efektywnej stopy procentowej.

Należności z tytułu świadczenia przez Bank kontrahentom usług wycenia się według wartości nominalnej powiększonej o należne odsetki oraz pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

- **Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy**

Zgodnie z MSSF 9 kategoria aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ma zastosowanie do instrumentów dłużnych niezaklasyfikowanych do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, ani do modelu biznesowego zakładającego utrzymywanie aktywów w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych oraz aktywa zaklasyfikowane do tych modeli biznesowych, ale niespełniające kryteriów testu SPPI.

Do kategorii tej Bank klasyfikuje instrumenty pochodne przeznaczone do obrotu, czyli instrumenty typu FX SWAP, zawierane w celu zarządzania płynnością, portfel kart kredytowych, który nie spełnił kryteriów testu SPPI, pożyczki podporządkowane udzielone spółkom sekurytyzacyjnym oraz zobowiązanie sekurytyzacyjne w części odpowiadającej wartości pożyczek podporządkowanych udzielonych spółkom sekurytyzacyjnym, w odniesieniu do którego wybrana została opcja wyceny do wartości godziwej. Z uwagi na powód wyboru tej opcji, tzn. eliminacji niedopasowania księgowego, Bank odnosi zmiany wartości godziwej, w tym wynikające ze zmian w poziomie własnego ryzyka kredytowego, w całości do wyniku finansowego.

- **Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody**

Zgodnie z MSSF 9 kategoria wyceny do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody ma zastosowanie do instrumentów, które spełniają łącznie wymienione niżej kryteria:

- kryterium modelu biznesowego – aktywa w modelu biznesowym, którego cel jest realizowany zarówno poprzez uzyskiwanie przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i poprzez sprzedaż aktywów finansowych,
- kryterium charakterystyki umownych przepływów pieniężnych – spełnione kryteria SPPI.

Skutki zmiany wartości godziwej są ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach, za wyjątkiem:

- odsetek obliczonych w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej,
- zysków lub strat z tytułu różnic kursowych,
- zysku lub straty z tytułu utraty wartości,

do momentu zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych lub jego przeklasyfikowania.

Jeżeli składnik aktywów finansowych jest wyceniany w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, to kwoty, które są ujmowane w wyniku finansowym są takie same jak kwoty, które zostałyby ujęte w wyniku finansowym w przypadku, gdyby składnik ten był wyceniany w zamortyzowanym koszcie. W przypadku zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych, skumulowane zyski lub straty poprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostają przeklasyfikowane z pozycji kapitał własny do wyniku finansowego. Jeśli składnik aktywów finansowych zostaje przeklasyfikowany z kategorii składników wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, Bank ujmuje takie skumulowane zyski lub straty, które były uprzednio ujęte w pozostałych całkowitych dochodach, w wyniku finansowym.

- **Inwestycje w Instrumenty kapitałowe**

Inwestycje w instrumenty kapitałowe wyceniane są w wartości godziwej przez wynik finansowy, chyba, że w momencie początkowego ujęcia, Bank dokona nieodwołalnego wyboru dotyczącego przedstawiania w innych całkowitych dochodach późniejszych zmian wartości godziwej inwestycji w instrument kapitałowy, który nie jest przeznaczony do obrotu ani nie jest warunkową zapłatą ujętą przez jednostkę przejmującą w ramach połączenia jednostek, do którego ma zastosowanie MSSF 3. Jeśli Bank dokonał wyboru o wycenie instrumentów kapitałowych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, dywidendy wynikające z tej inwestycji ujmuje w wyniku finansowym.

- **Pozostałe zobowiązania finansowe**

Stanowią zobowiązania finansowe będące wynikającym z umowy obowiązkiem wydania środków pieniężnych lub innego składnika aktywów finansowych innej jednostce niezakwalifikowane do grupy wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy mające charakter depozytu lub pożyczki otrzymanej. Pozostałe zobowiązania finansowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu lub, w przypadku okresu wymagalności poniżej trzech miesięcy, w kwocie wymaganej zapłaty.

- **Instrumenty pochodne**

Instrumenty pochodne są zawierane w celu zabezpieczania przed ryzykiem walutowym (opisane w punkcie *Instrumenty pochodne zabezpieczające*), ponadto Bank zawiera krótkoterminowe transakcje FX SWAP w celu zarządzania płynnością (opisane w punkcie *Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy*).

Instrumenty pochodne wykazywane są według wartości godziwej. Wycena oraz pomiar efektywności tych transakcji są dokonywane w oparciu o metodologię odpowiednich krzywych dyskontowych wyznaczonych metodologią *bootstrappingu*.

Do wycen używane są następujące krzywe:

- krzywe dyskontowe dla walut CHF oraz PLN oparte o kwotowania punktów swapowych oraz bazowych względem EUR przy pomocy bezpośrednich kwotowań Cross Currency Basis Swaps danej waluty względem EUR,
- krzywa bazowa EUR oparta o stopy depozytowe, FRA oraz IRS,

Wszystkie transakcje na instrumentach pochodnych zawierane przez Bank podlegają codziennej wycenie i wymianie depozytów zabezpieczających z kontrahentami.

- **Instrumenty pochodne zabezpieczające**

Bank może wyznaczyć pewne instrumenty pochodne jako zabezpieczenie wartości godziwej lub zabezpieczenie przepływów pieniężnych. Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń, jeśli spełnione są następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia sporządzono sformalizowaną dokumentację powiązania zabezpieczającego, w której określono przyjęty przez Bank cel zarządzania ryzykiem oraz strategię zabezpieczania. W dokumentacji Bank wyznacza instrument zabezpieczający, który zabezpiecza daną pozycję lub transakcję oraz określa rodzaj ryzyka, przed którym się zabezpiecza. Bank określa sposób, w jaki będzie oceniana skuteczność instrumentu zabezpieczającego w równoważeniu zmian przepływów środków pieniężnych z tytułu zabezpieczanej transakcji, w zakresie ograniczenia ryzyka, przed którym Bank się zabezpiecza,
- zabezpieczający instrument finansowy będący przedmiotem kontraktu i zabezpieczane za jego pomocą aktywa lub zobowiązania charakteryzują się podobnymi cechami, a w szczególności wartością nominalną, datą zapadalności, wrażliwością na zmiany stopy procentowej lub na zmiany kursu waluty,
- Bank przewiduje, że zabezpieczenie będzie odznaczało się wysoką skutecznością w równoważeniu przepływów środków pieniężnych, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- zabezpieczenie przepływów środków pieniężnych dotyczy wysoce prawdopodobnej prognozowanej transakcji, która jest narażona na ryzyko zmian przepływów środków pieniężnych wpływających na poziom wyniku finansowego,
- skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić, czyli można wiarygodnie wycenić wartość godziwą zabezpieczanej pozycji lub przepływy środków pieniężnych z niej pochodzące oraz wartość godziwą instrumentu zabezpieczającego,

- zabezpieczenie jest na bieżąco weryfikowane i stwierdza się jego wysoką skuteczność w całym okresie jego wykorzystania.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych

Jest to zabezpieczenie przed ryzykiem zmienności przepływów pieniężnych, które:

- można przypisać konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem (takimi jak całość lub część przyszłych płatności odsetkowych od zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu) lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją,
- może wpływać na wynik finansowy Banku.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmowane jest w następujący sposób: zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego, które stanowią efektywną część powiązania zabezpieczającego, ujmuje się bezpośrednio w pozostałych całkowitych dochodach, natomiast nieefektywną część zysków lub strat związanych z instrumentem zabezpieczającym ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów w pozycji „Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany”.

Zyski i straty ujęte w pozostałych całkowitych dochodach (efektywne zabezpieczenie), w momencie ujęcia składnika aktywów lub zobowiązań finansowych będącego skutkiem zabezpieczanej planowanej transakcji, przenoszone są na wynik finansowy w tym okresie lub w okresach, w których zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań ma wpływ na wynik finansowy.

W przypadku zabezpieczenia aktywów lub zobowiązań niefinansowych odniesione na kapitał, jako efektywne zabezpieczenie, zyski i straty przenoszone są do rachunku wyników sukcesywnie, w okresach w których aktywa lub zobowiązania niefinansowe mają wpływ na wynik finansowy (np. w formie amortyzacji) lub jednorazowo w formie korekty początkowego kosztu nabycia lub wartości bilansowej zabezpieczanej pozycji.

Bank stosuje rachunkowość zabezpieczeń przepływów pieniężnych w celu zabezpieczenia wielkości przyszłych przepływów pieniężnych określonego portfela aktywów Banku przed ryzykiem wynikającym ze zmiany kursu walut obcych.

Przychody i koszty odsetkowe od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z tytułu odsetek w szyku rozwartym (brutto).

Przychody i koszty z tytułu różnic kursowych od instrumentów zabezpieczanych i zabezpieczających ujmowane są w wyniku z pozycji wymiany.

Wyłączenie ze sprawozdania finansowego instrumentów finansowych

Instrument finansowy zostaje usunięty ze sprawozdania finansowego, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z aktywów finansowych lub Bank przenosi wszystkie korzyści i całe ryzyko związane z danym instrumentem finansowym na inny podmiot. Wyłączenie instrumentu finansowego może być również skutkiem modyfikacji istotnej opisanej poniżej w punkcie „Istotna modyfikacja”.

Najczęściej Bank wyłącza ze sprawozdania finansowego kredyty, gdy podlegają one umorzeniu, przedawnieniu lub są nieściągalne. Wyłączanie ze sprawozdania finansowego kredytów, pożyczek i innych należności następuje w ciężar utworzonych na nie odpisów z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy nie utworzono odpisów z tytułu utraty wartości lub ich wartość jest mniejsza od wartości kredytu, pożyczki i innej należności, przed odpisaniem należności zwiększa się odpis z tytułu utraty wartości o różnicę pomiędzy wartością należności a dotychczas utworzoną kwotą odpisu z tytułu utraty wartości.

Bank bezpośrednio obniża wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych, jeżeli nie ma on uzasadnionych perspektyw na odzyskanie danego składnika aktywów finansowych w całości lub części. Bank stosuje koncepcję spisań częściowych wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w odniesieniu do odsetek karnych na podstawie analizy perspektyw odzyskania przepływów z tego tytułu.

Sekurytyzacja portfela kredytów

Bank przeprowadzając transakcje sekurytyzacji portfela kredytów dokonał kompleksowej analizy uznając, że w świetle zapisów MSR/MSSF warunki umowne nie spełniają przesłanek do usunięcia sekurytyzowanych aktywów ze sprawozdania finansowego Banku, gdyż udzielając pożyczek podporządkowanych Bank zachowuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przekazanymi kredytami. Pożyczki te zgodnie z przewidywaniami będą pochłaniać całą zmienność przepływów pieniężnych z portfeli sekurytyzowanych kredytów. Zatem Bank ponosi to ryzyko zmienności, a także jest narażony na ryzyko rezydualne, które pozostanie po spłacie obligacji inwestorom zewnętrznym, co oznacza, że pożyczka podporządkowana nie zostanie w całości spłacona lub Bank skorzysta z prawa odkupu portfela od SPV, a tym samym pozostanie narażony na dalsze ryzyko związane z tym portfelem. W związku z powyższym Bank rozpoznaje zobowiązanie z tytułu sekurytyzacji wobec SPV2 i SPV3. Transakcja sekurytyzacji została opisana w notce 24 *Kredyty i pożyczki udzielone klientom*.

Wartość bilansowa brutto składników aktywów finansowych

Wartość bilansowa brutto składników aktywów finansowych równa jest harmonogramowym przepływom pieniężnym zdyskontowanym przy użyciu efektywnej stopy procentowej powiększonym o naliczone odsetki karne nieobjęte częściowym spisaniem.

Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy

W przypadku, gdy wynikające z umowy przepływy pieniężne podlegają renegocjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, Bank ocenia czy dana zmiana przepływów pieniężnych prowadzi do nieistotnej modyfikacji lub też do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych a następnie ujęcia zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

Przy ocenie tego, czy modyfikacja jest istotna czy nieistotna Bank bierze pod uwagę zarówno kryteria ilościowe, jak i jakościowe. Obie grupy kryteriów są analizowane łącznie.

• Kryteria ilościowe

Do określenia istotności wpływu modyfikacji stosowany jest tzw. „test 10%”, który bazuje na porównaniu zdyskontowanych przepływów pieniężnych zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) ze zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją.

„Test 10%” nie stanowi jedynego kryterium w ocenie czy modyfikacja prowadzi do usunięcia aktywa finansowego z ksiąg rachunkowych czy nie, bowiem zmodyfikowane aktywo poddawane jest dalszej analizie jakościowej.

• Kryteria jakościowe

Bank podczas analizy przesłanek jakościowych bierze pod uwagę następujące aspekty:

- dodanie/usunięcie cechy naruszającej wynik testu kontraktowych przepływów pieniężnych,
- przewalutowanie kredytu – za wyjątkiem przewalutowań wynikających z warunków pierwotnej umowy zawieranej z klientem,
- zmiana dłużnika głównego - zmiana kontrahenta oznacza istotną modyfikację warunków umownych (zgodnie z MSSF 9:3.2.3(a) - wygaśnięcie umownych praw do przepływów pieniężnych)
- istotna konsolidacja.

• Istotna modyfikacja

Istotna modyfikacja skutkująca wyłączeniem instrumentu finansowego ze sprawozdania z sytuacji finansowej następuje w oparciu o analizę jakościową i ilościową, gdy:

- przepływy pieniężne zmodyfikowanego instrumentu finansowego są „istotnie różne” w stosunku do pierwotnego instrumentu finansowego, co ma miejsce wtedy, kiedy różnica pomiędzy zdyskontowanymi przepływami pieniężnymi zmodyfikowanego instrumentu finansowego (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) a zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi instrumentu finansowego przed modyfikacją, większa jest niż 10%,
- doszło do wystąpienia przynajmniej jednego z kryteriów jakościowych opisanych powyżej.

Jeżeli modyfikacja składnika aktywów finansowych powoduje zaprzestanie ujmowania istniejącego składnika aktywów finansowych, a następnie ujęcie zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych, zmodyfikowany składnik aktywów uznaje się za „nowy” składnik aktywów finansowych. Następuje ujęcie nowego aktywa w wartości godziwej oraz kalkulacja nowej efektywnej stopy procentowej zastosowanej do nowego aktywa. Wynik na wyłączeniu instrumentu finansowego z tytułu istotnej modyfikacji prezentowany jest w osobnej pozycji sprawozdania z całkowitych dochodów.

• Nieistotna modyfikacja

Jeśli wynikające z umowy przepływy pieniężne związane ze składnikiem aktywów finansowych podlegają renegotjacji lub jakiegokolwiek innej modyfikacji, a renegotjacja lub modyfikacja nie prowadzą do zaprzestania ujmowania danego składnika aktywów finansowych zgodnie z niniejszą Polityką, Bank dokonuje ponownego obliczenia wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych i ujmuje zysk lub stratę z tytułu modyfikacji w wyniku finansowym. Ujęcie korekty; jeżeli jej wpływ jest nieistotny, następuje łącznie w pozycji przychodów odsetkowych; w innym przypadku stanowi osobną pozycję w sprawozdaniu z całkowitych dochodów. Wartość bilansową brutto składnika aktywów finansowych oblicza się jako obecną wartość renegotjowanych lub zmodyfikowanych przepływów pieniężnych wynikających z umowy, dyskontowanych według pierwotnej efektywnej stopy procentowej składnika aktywów finansowych (lub efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe w przypadku zakupionych lub utworzonych składników aktywów finansowych dotkniętych utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe). Wszelkie poniesione koszty i opłaty korygują wartość bilansową zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych i są amortyzowane w okresie pozostającym do daty wymagalności zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych.

W przypadku aktywów podlegających procesowi restrukturyzacji problemowej związanej z ryzykiem kredytowym Bank odstępuje od analizy kryterium ilościowego (tzw. modyfikacja nieistotna). „Test 10%” nie jest przeprowadzany, rozpoznaje się wynik na modyfikacji nieskutkującej usunięciem aktywa z ksiąg rachunkowych.

Identyfikacja modyfikacji związanych z wakacjami kredytowymi z tytułu COVID-19

W związku z kryzysem wywołanym pandemią COVID-19, Bank oferował swoim klientom szereg narzędzi pomocowych, mających na celu tymczasowe zmniejszenie ich obciążeń finansowych.

Zakres narzędzi obejmował:

- narzędzia wynikające ze stanowiska banków w zakresie ujednolicenia zasad oferowania narzędzi pomocowych dla klientów sektora bankowego (tj. moratorium pozaustawowe w rozumieniu wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA)),
- wsparcie w ramach Tarczy 4.0,

Poniżej znajduje się zakres pomocy udzielonej klientom przez Bank w podziale na poszczególne narzędzia pomocowe.

Typ narzędzia pomocowego	Liczba klientów z przyznanymi narzędziami pomocowymi	Wartość bilansowa brutto kredytów objętych narzędziami pomocowymi wg stanu na dzień udzielenia	Wartość bilansowa brutto kredytów objętych narzędziami pomocowymi wg stanu na 31.12.2020 r.
moratoria pozaustawowe	45 035	1 138 686	951 727
moratoria ustawowe	896	27 541	27 068
Razem moratoria	45 931	1 166 227	978 795

Tabela przedstawia wielkość udzielonych narzędzi pomocowych w postaci moratoriów ustawowych oraz pozaustawowych według stanu na 31

	Wartość bilansowa brutto							
	Udzielone	Wygasłe	Aktywne	Pracujące	W tym: ekspozycje objęte działaniami restrukturyzacyjnymi	W tym: Instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	Niepracujące	W e d r
Kredyty i zaliczki objęte moratorium	978 795	949 769	29 025	905 969	0	345 153	72 825	
w tym:								
Gospodarstwa domowe	978 607	949 582	29 025	905 782	0	345 153	72 825	
Zabezpieczone hipoteką	288 489	284 000	4 489	273 229	0	81 059	15 260	
Kredyty konsumenckie	690 118	665 582	24 536	632 553	0	264 095	57 565	
w tym:								
Przedsiębiorstwa niefinansowe	187	187	0	187	0	0	0	
Małe i średnie przedsiębiorstwa	187	187	0	187	0	0	0	
Kredyty korporacyjne	0	0	0	0	0	0	0	

	Wartość bilansowa brutto udzielonych moratoriów	Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej					
		Razem	Pracujące	W tym: ekspozycje objęte działaniami restrukturyzacyjnymi	W tym: Instrumenty, w przypadku których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od momentu ich początkowego ujęcia, lecz które nie są dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe (Koszyk 2)	Niepracujące	W el dz re
Kredyty i zaliczki objęte moratorium	978 795	-112 617	-67 167	0	-55 406	-45 450	
w tym: Gospodarstwa domowe	978 607	-112 601	-67 152	0	-55 405	-45 450	
Zabezpieczone hipoteką	288 489	-18 368	-11 126	0	-10 745	-7 242	
Kredyty konsumenckie	690 118	-94 233	-56 025	0	-44 660	-38 208	
w tym: Przedsiębiorstwa niefinansowe	187	-15	-15	0	-1	0	
Małe i średnie przedsiębiorstwa	187	-15	-15	0	-1	0	
Kredyty korporacyjne	0	0	0	0	0	0	

Karencje lub zawieszenie spłat wynikających z COVID-19 nie powodowały automatycznie zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych. Modyfikacje warunków umownych, będące wynikiem udzielonego klientom wsparcia w ramach ustawowych i pozaustawowych programów wynikających z COVID-19, podlegały ocenie zgodnie ze stosowanymi przez Bank kryteriami jakościowymi i ilościowymi, opisanymi w punkcie Modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających z umowy prezentowanego sprawozdania finansowego.

Bank monitoruje sytuację w zakresie modyfikacji umownych przepływów pieniężnych w związku z udzielonymi w 2020 roku wakacjami kredytowymi wynikającymi z COVID-19. Bank dokonał oceny kryteriów jakościowych, a także przeprowadził analizę ilościową aby ocenić istotność wpływu tej modyfikacji, stosując „test 10%”, który bazuje na porównaniu zdyskontowanych przepływów pieniężnych zmodyfikowanej umowy (przy wykorzystaniu pierwotnej efektywnej stopy procentowej) ze zdyskontowanymi, także pierwotną efektywną stopą procentową, przepływami pieniężnymi umowy przed modyfikacją. W wyniku przeprowadzonej analizy Bank stwierdził, że jest to modyfikacja nieistotna oraz rozpoznał jednorazowo w wyniku finansowym stratę z tytułu modyfikacji w wysokości 12,3 mln PLN w pozycji przychodów odsetkowych.

Klienci korzystający z rozwiązań pomocowych, posiadający aktywną prolongatę w Banku zostali sklasyfikowani na podstawie ich cech do 3 klas ryzyka niespłacenia swojego kredytu zgodnie z klasyfikacją behawioralną. W przypadku klientów oznaczających się podwyższonym ryzykiem dla kredytów gotówkowych i ratalnych, przeniesieni oni zostali do Koszyka 2, pod warunkiem, że nie pojawiły się inne przesłanki klasyfikujące takie umowy do koszyka 3. Kredyt w ramach Tarczy 4.0 zostały przekwalifikowane do koszyka 3, gdyż utrata pracy deklarowana przez kredytobiorcę jest traktowana jako silna przesłanka pogorszenia jakości należności kredytowej.

Wpływ na stan należności od klientów z tytułu modyfikacji związanych z udzielonymi wakacjami kredytowymi przedstawiono poniżej:

Wpływ na stan należności od klientów brutto (w tys. zł)	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Modyfikacje umów niepowodujące zaprzestania ujmowania instrumentów finansowych	-9 798	-2 298	-211	-12 307

Informację o zmodyfikowanych aktywach finansowych niepowodujących wyłączenia z bilansu, dla których odpis na oczekiwane straty kredytowe kalkulowany był jako strata w okresie ekspozycji przedstawia poniższa tabela:

Aktywa finansowe, które podlegały modyfikacji w okresie (w tys. zł):	2020	
	Koszyk 2	Koszyk 3
Wartość wyceny wg. zamortyzowanego kosztu przed modyfikacją	166 714	14 416
Wynik rozpoznany na modyfikacji	2 298	211

Wartość bilansowa aktywów finansowych, które podlegały modyfikacji od momentu początkowego ujęcia, dla których zmianie uległ sposób kalkulacji odpisu na oczekiwane straty kredytowe z horyzontu dożywności do 12- miesięcznego wyniosła 20 149 tys. zł.

Ujmowanie zysków i strat dla poszczególnych aktywów i zobowiązań finansowych

Zysk lub stratę na składniku aktywów finansowych lub zobowiązaniu finansowym, wycenianym w wartości godziwej, ujmuje się w wyniku finansowym, chyba że składnik lub zobowiązanie jest:

- częścią powiązania zabezpieczającego;
- inwestycją w instrument kapitałowy i Bank postanowił wykazywać zyski i straty z tej inwestycji w innych całkowitych dochodach;

w tys. zł

c) zobowiązaniem finansowym wyznaczonym jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, a Bank jest zobowiązany do wykazania w innych całkowitych dochodach skutków zmiany ryzyka kredytowego dla tego zobowiązania;

d) składnikiem aktywów finansowych wycenianym w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, a Bank jest zobowiązany do ujęcia określonych zmian wartości godziwej w innych całkowitych dochodach.

Dywidendy ujmuje się w wyniku finansowym tylko wtedy, gdy:

- a) powstaje uprawnienie jednostki do otrzymania dywidendy;
- b) istnieje prawdopodobieństwo, że jednostka uzyska korzyści ekonomiczne związane z dywidendą; oraz
- c) wysokość dywidendy można wycenić w wiarygodny sposób.

Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie składniku aktywów finansowych, który nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym poprzez amortyzację lub w celu ujęcia zysków lub strat z tytułu utraty wartości. Zysk lub stratę na wycenianym w zamortyzowanym koszcie zobowiązaniu finansowym, które nie jest częścią powiązania zabezpieczającego, ujmuje się w wyniku finansowym, gdy zaprzestano ujmowania danego zobowiązania finansowego, oraz poprzez amortyzację.

Utrata wartości aktywów finansowych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Bank ocenia istnienie przesłanek, które wskazują, czy nastąpiła utrata wartości któregoś ze składników aktywów trwałych (lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne). W przypadku istnienia takiej przesłanki, Bank dokonuje oszacowania wartości odzyskiwanej oraz oszacowania wartości użytkowej składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Oszacowanie tych wartości wymaga przyjęcia założeń dotyczących m.in. przyszłych prognozowanych przepływów pieniężnych, które Bank może uzyskać z tytułu dalszego użytkowania lub sprzedaży danego składnika aktywów trwałych (lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Przyjęcie odmiennych założeń dotyczących wyceny przyszłych przepływów pieniężnych może mieć wpływ na prezentowaną w sprawozdaniu finansowym wartość niektórych składników aktywów trwałych.

Zgodnie z MSSF 9 Bank uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu początkowego ujęcia ekspozycji. Bank wprowadził trzy podstawowe koszyki (etapy) rozpoznawania oczekiwanych strat kredytowych opisane w nocie 4 c).

Bank kwalifikuje ekspozycje kredytowe do Koszyka 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

1. Identyfikacja ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Koszyka 3,
2. Identyfikacja ekspozycji dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego i zakwalifikowanie ich do Koszyka 2,
3. Alokacja pozostałych ekspozycji do Koszyka 1.

Bank na każdy dzień sprawozdawczy dokonuje oceny, czy ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją znacząco wzrosło od momentu jej początkowego ujęcia (przesłanki do kwalifikacji do Koszyka 2). O istotnym wzroście ryzyka kredytowego ekspozycji ocenianych w podejściu portfelowym świadczy wystąpienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- opóźnienie w spłacie powyżej 30 dni,
- przyrost względny i bezwzględny prawdopodobieństwa defaultu mierzonego za pomocą scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (scoring aplikacyjny) przekroczył określone progi, przy czym wartość progu bezwzględnego wynosi od 0,04% a wartość progu względnego wynosi od 100%. Progi przyrostu względnego i bezwzględnego uzależnione są od segmentacji produktu,
- na datę sprawozdawczą nie występuje przekroczenie progów przyrostu względnego i bezwzględnego prawdopodobieństwa defaultu, mierzonego za pomocą scoringu behawioralnego względem początkowego ujęcia (scoring aplikacyjny), ale takie przekroczenie miało miejsce w ciągu ostatnich 3 miesięcy,
- umowy kredytu gotówkowego lub ratalnego z udzieloną prolongatą (tzw. wakacje kredytowe) uznane za ekspozycje o podwyższonym ryzyku (zgodnie z segmentacją) niespłacenia zaległości (klasa Medium lub High) przenosi się do Koszyka 2, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1,
- restrukturyzacja ekspozycji,

w tys. zł

- ekspozycja kredytowa w ciągu ostatnich 12 miesięcy była zakwalifikowana do kategorii ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości.

O istotnym wzroście ryzyka kredytowego ekspozycji ocenianych w podejściu indywidualnym świadczy wystąpienie co najmniej jednej z poniższych przesłanek:

- obniżenie klasy ratingowej kontrahenta,
- opóźnienie w spłacie min 30 dni,
- restrukturyzacja ekspozycji,
- ekspozycja kredytowa w ciągu ostatnich 12 miesięcy była zakwalifikowana do kategorii ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości.

Bank na koniec każdego miesiąca ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości (klasyfikujące ekspozycję do koszyka 3) składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych. Strata z tytułu utraty wartości jest ponoszona, gdy istnieją obiektywne dowody utraty wartości wynikające z jednego lub więcej zdarzeń mających miejsce po początkowym ujęciu składnika aktywów, a zdarzenie powodujące stratę ma wpływ na oczekiwane przyszłe przepływy pieniężne wynikające ze składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych, których wiarygodne oszacowanie jest możliwe. Nie ujmuje się strat oczekiwanych w wyniku przyszłych zdarzeń bez względu na stopień prawdopodobieństwa ich zajścia.

Do sytuacji, w których można stwierdzić, iż nastąpiła utrata wartości ekspozycji ocenianych w podejściu portfelowym, zalicza się w szczególności:

- opóźnienia w spłacie powyżej 90 dni,
- uzyskanie informacji o problemach finansowych kontrahenta detalicznego,
- znaczące trudności finansowe kontrahenta (na podstawie negatywnej oceny sytuacji finansowej kontrahenta),
- uzyskania informacji o ogłoszeniu upadłości dłużnika,
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej pożyczkobiorcy,
- istotne pogorszenie oceny ratingowej lub scoringowej,
- nieznane miejsce pobytu i nieujawniony majątek kontrahenta,
- zidentyfikowanie wyłudzenia,
- zgon kredytobiorcy,
- restrukturyzacja zadłużenia (restrukturyzacja awaryjna),
- wypowiedzenie umowy,
- rejestracja informacji o przejęciu zabezpieczenia ekspozycji kredytowej,
- zarażanie przez inne ekspozycje klienta z utratą wartości.

W przypadku ekspozycji ocenianych w podejściu indywidualnym, do przesłanek utraty wartości zalicza się m.in.:

- sytuacja finansowa kontrahenta, która uległa znacznemu pogorszeniu i może zagrażać terminowej spłacie ekspozycji,
- niedotrzymanie warunków umowy innych niż opóźnienie w spłacie rat kapitału i odsetek powyżej 90 dni,
- opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek powyżej 90 dni,
- przyznanie kontrahentowi przez Bank ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności finansowych kontrahenta udogodnienia, którego w innym wypadku by nie udzielił, w tym restrukturyzacji awaryjnej,
- wypowiedzenie przez Bank umowy kontrahentowi,
- znaczące pogorszenie wyników oceny ratingowej kontrahenta,
- obniżenie przez uznaną i powszechnie akceptowaną zewnętrzną agencję ratingową ratingu kontrahenta,
- wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji finansowej kontrahenta,
- uzyskanie przez Bank informacji o wszczęciu postępowania upadłościowego w stosunku do kontrahenta lub wszczęciu likwidacji za wyjątkiem gdy następuje ona na podstawie przepisów o komercjalizacji i prywatyzacji,
- złożenie przez Bank wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego,
- kwestionowanie przez kontrahenta na drodze postępowania sądowego ekspozycji kredytowej,
- nieznane jest miejsce pobytu kontrahenta lub jego majątek nie został ujawniony,
- kontrahent utracił autoryzację, tj. upłynął termin wypowiedzenia umowy dealerskiej na sprzedaż pojazdów, których to sprzedaż stanowi ponad 70 % przychodów danego kontrahenta.

w tys. zł

Kwota odpisu na oczekiwane straty równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej danego składnika aktywów.

W przypadku aktywów finansowych dla których przepływy pieniężne wynikające z umowy były renegotiowane lub modyfikowane (restrukturyzacja) i nie zaprzestano ujmowania składnika aktywów finansowych, Bank wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe z tytułu takiego instrumentu finansowego w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Wycena utraty wartości w ujęciu indywidualnym

Wycena utraty wartości w ujęciu indywidualnym odbywa się dla należności kredytowych z portfela ekspozycji gospodarczych oraz dla pozostałych należności kredytowych powyżej określonego progu zaangażowania, w przypadku których zidentyfikowano indywidualne oznaki wskazujące na utratę wartości.

Przyszłe oczekiwane przepływy pieniężne dla celów wyceny indywidualnej utraty wartości są szacowane m.in. w oparciu o:

- rodzaj i wartość posiadanych przez Bank zabezpieczeń,
- oczekiwany rozkład w czasie i wartość odzysków z poszczególnych rodzajów zabezpieczeń,
- oczekiwane koszty doprowadzenia do realizacji zabezpieczenia.

Wycena utraty wartości w ujęciu kolektywnym

Dla celów kolektywnej wyceny utraty wartości, aktywa finansowe są grupowane według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego w ramach danego portfela. Przyszłe przepływy pieniężne w grupie aktywów finansowych, dla których utrata wartości oceniana jest kolektywnie, są szacowane na podstawie historii strat dla aktywów o podobnych charakterystykach ryzyka kredytowego. Bank regularnie sprawdza metodologię i założenia przyjęte do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych w celu zmniejszenia rozbieżności pomiędzy stratami szacowanymi a rzeczywistymi.

W celu wyliczenia kwoty odpisu na ekspozycje bilansowe analizowane kolektywnie wykorzystuje się, m.in. prawdopodobieństwo wystąpienia straty (zmodyfikowany parametr PD). Modyfikacje parametru PD pozwalają na uwzględnienie specyfiki poszczególnych produktów oraz okresów ujawniania się strat na tych produktach.

Na potrzeby wyliczenia kwoty straty oczekiwanej parametr EAD jest wyznaczany jako iloczyn wartości bilansowej brutto na moment prognozy, *survival rate* (SR – parametr estymujący prawdopodobieństwo przeżycia ekspozycji do określonego okresu po prognozie na daną datę) oraz modelowego czynnika amortyzującego.

Zgodnie z wymaganiami MSSF 9 strata oczekiwana powinna być określana jako kwota ważona prawdopodobieństwem. W tym celu Bank dokonuje kalkulacji oczekiwanej straty kredytowej jako średniej ważonej z wyników dla trzech scenariuszy makroekonomicznych: podstawowego, negatywnego i pozytywnego. Strata oczekiwana jest obliczana dla każdego scenariusza, a średnia ważona wartość straty oczekiwanej wynika z wag przypisanych do każdego z tych scenariuszy.

Wartość bilansowa brutto składnika aktywów zostaje zmniejszona poprzez odpisy z tytułu utraty wartości, a kwota straty obciąża wynik finansowy. Jeżeli w następnym okresie wysokość straty z tytułu utraty wartości zmniejszy się na skutek zdarzenia, które nastąpiło po wystąpieniu utraty wartości (np. poprawy oceny zdolności kredytowej dłużnika), wówczas uprzednio dokonany odpis z tytułu utraty wartości jest odwracany. Kwota dokonanego odwrócenia uwzględniana jest w wyniku finansowym.

W przypadku udzielenia moratoriów kredytowych (tzw. wakacje kredytowe) związanych z działaniami podjętymi w związku z COVID-19 Bank nie dokonuje przeklasyfikowania ekspozycji kredytowych uznając, że w długim okresie udzielone moratoria nie mają wpływu na jakość należności. Jednakże umowy kredytu gotówkowego lub ratałnego z udzieloną prolongatą uznane za ekspozycje o podwyższonym ryzyku (zgodnie z segmentacją) niespłacenia zaległości (klasa Medium lub High) przenosi się do Koszyka 2, jeśli klasyfikacja powoduje przypisanie do Koszyka 1. Ponadto w przypadku klientów deklarujących utratę pracy w ramach moratorium Tarcza 4.0, ekspozycje takie przenosi się do Koszyka 3.

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Zobowiązania finansowe (z wyjątkiem zobowiązań z tytułu instrumentów pochodnych oraz zobowiązania sekurytyzacyjnego odpowiadającego wartości udzielonych pożyczek podporządkowanych) wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Jeżeli dla zobowiązania finansowego nie można ustalić harmonogramu przepływów pieniężnych, a więc także rzetelnie ustalić efektywnej stopy procentowej, zobowiązanie to wycenia się według kwoty wymaganej zapłaty.

Instrumenty dłużne wyemitowane przez Bank są wykazywane jako zobowiązania i wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej.

Rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne

Rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne wykazywane są na dzień kończący okres sprawozdawczy według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest od wszystkich aktywów trwałych, których wartość ulega obniżeniu na skutek używania lub upływu czasu, metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego aktywa. Przyjęte okresy i stawki amortyzacyjne podlegają okresowej weryfikacji. Jeśli zaistniały zdarzenia bądź zaszły zmiany wskazujące na to, że wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych może nie być możliwa do odzyskania, dokonywany jest przegląd tych aktywów pod kątem utraty wartości. Odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości uwzględniane są w wyniku finansowym jako koszt danego okresu.

Koszty związane z ulepszeniem dzierżawionych budynków dzieli się na istotne części składowe tego budynku (komponenty), w przypadku gdy części składowe posiadają różne okresy użytkowania lub gdy każda z nich dostarcza Bankowi korzyści w inny sposób. Każda część składowa amortyzowana jest odrębnie.

Zakończenie amortyzacji następuje nie później niż z chwilą:

- zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych z wartością początkową danego składnika aktywów,
- przeznaczenia go do likwidacji,
- sprzedaży,
- stwierdzenia jego niedoboru,
- ustalenia w wyniku weryfikacji, że przewidywana wartość końcowa składnika aktywów przewyższa jego wartość bilansową (netto).

Dla wartości niematerialnych przyjmuje się, że wartość końcowa wynosi zero, chyba, że istnieje zobowiązanie strony trzeciej do ich odkupienia lub gdy istnieje i będzie istniał pod koniec używania składnika, aktywny rynek i można określić jego wartość na tym rynku.

Okresy amortyzacyjne dla podstawowych grup środków trwałych oraz wartości niematerialnych stosowane w Banku przedstawiają poniższe tabele.

Środki trwałe	Okresy
Ulepszenia w obcych środkach trwałych (budynkach, lokalach)	10 lat (lub okres najmu, jeżeli jest krótszy)
Maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia i przyrządy	od 3 do 15 lat
Zespoły komputerowe	od 3 do 5 lat
Środki transportu	od 2,5 do 5 lat

Wartości niematerialne	Okresy
Oprogramowanie komputerowe	od 3 do 10 lat
Pozostałe wartości niematerialne	od 2 do 5 lat

Wymienione powyżej okresy użytkowania mogą być ustalone indywidualnie, jeśli rzeczywisty okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych będzie inny niż szacowany.

Szacując długość okresu użytkowania poszczególnych rodzajów rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych uwzględniane są m.in.:

- dotychczasowe przeciętne okresy użytkowania, odzwierciedlające tempo zużycia fizycznego, intensywności wykorzystania, itp.,
- utratę przydatności z przyczyn technologicznych,
- okres sprawowania kontroli nad składnikiem aktywów oraz prawne i inne ograniczenia okresu użytkowania,
- zależność okresu użytkowania składników aktywów od okresu użytkowania innych aktywów,
- inne okoliczności mające wpływ na okres użytkowania tego rodzaju aktywów trwałych.

W przypadku, gdy okres korzystania ze składnika aktywów wynika z tytułów umownych, okres użytkowania odpowiada okresowi wynikającemu z tych tytułów umownych bądź też w sytuacji kiedy szacowany okres użytkowania jest krótszy, przyjmuje się szacowany okres użytkowania.

Aktywa przejęte za długi

Bank rozpoznaje aktywa przejęte za długi jako własne aktywa tylko w przypadku, gdy przejmuje ogół korzyści i ryzyk związanych z tymi aktywami. Aktywa te wycenia się w momencie początkowego ujęcia w kwocie odpowiadającej ich wartości godziwej.

W szczególności Bank nie rozpoznaje jako aktywa pojazdów przejętych jako zabezpieczenia kredytów samochodowych, jeśli z zapisów umownych wynika, iż ryzyko związane ze spadkiem wartości pojazdu (pomiędzy datą przejęcia a datą spieniężenia) ponoszone jest przez klienta Banku, a nie przez Bank.

Umowy leasingu

Bank jest stroną umów leasingowych, na podstawie których oddaje do odpłatnego używania i pobierania pożytków środki trwałe lub wartości niematerialne przez uzgodniony okres, dotyczy to przede wszystkim umów podnajmu/dzierżawy lokali. Bank jest również stroną umów leasingowych, na podstawie których przyjął do odpłatnego użytkowania środki trwałe lub wartości niematerialne na uzgodniony okres. Podstawą klasyfikacji umów leasingowych przez Bank jest zakres, w jakim ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

Bank wycenia zobowiązanie do dokonywania płatności leasingowych na podstawie bieżącej wartości płatności leasingowych w określonym przez Bank okresie trwania umowy leasingowej. Płatności, które uwzględnia się w wycenie zobowiązań z tytułu leasingu obejmują następujące elementy:

- płatności stałe pomniejszone o jakiekolwiek należne zachęty,
- płatności zmienne zależne od indeksu lub stopy,
- kwoty, które zgodnie z oczekiwaniami będą płatne przez leasingobiorcę z tytułu gwarantowanej wartości końcowej,
- cena realizacji opcji kupna, jeżeli istnieje wystarczająca pewność, że leasingobiorca z niej skorzysta.
- płatności z tytułu kar za zerwanie umowy leasingu, jeżeli okres umowy leasingu uwzględnia fakt, że leasingobiorca skorzysta z opcji rozwiązania umowy leasingu.

Z kolei, wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania uwzględnia:

- wartość początkową zobowiązania z tytułu leasingu,
- płatności leasingowe dokonane w momencie lub przed zawarciem umowy pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty,
- wszelkie koszty początkowe poniesione przez leasingobiorcę oraz

w tys. zł

- szacowane koszty demontażu, które musi ponieść leasingobiorca w związku ze składnikiem aktywów, którego dotyczy umowa, aby przywrócić miejsce w jakim jest zlokalizowany lub sam składnik aktywów do warunków wymaganych na podstawie umowy leasingu.

W odniesieniu do leasingów krótkoterminowych albo do leasingów, w przypadku których bazowy składnik aktywów mają niską wartość (do 20 tys. zł) Bank jako leasingobiorca ujmuje opłaty leasingowe jako koszty metodą liniową w trakcie okresu leasingu. Bank ustala okres leasingu jako nieodwołalny okres leasingu wraz z okresami, w których istnieje opcja przedłużenia leasingu, jeśli Bank może z wystarczającą pewnością założyć, że skorzysta z tej opcji. Bank dokonuje szczegółowej analizy okresu trwania swoich umów biorąc pod uwagę wszystkie fakty i okoliczności, które tworzą zachętę ekonomiczną do skorzystania, bądź nieskorzystania z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia umowy leasingu, w tym w szczególności zamierzenia/plany Banku oraz obecną sytuację gospodarczą.

Bank stosuje krańcową stopę leasingobiorcy dla umów leasingu, dla których nie można z łatwością ustalić stopy dyskontowej, w tym w szczególności umów najmu powierzchni oraz umów z zakresu technologii IT. Krańcowa stopa leasingobiorcy składa się z dwóch elementów:

- stopy wolnej od ryzyka („risk-free rate”);
- marży kredytowej podmiotu („credit spread”).

Ujmowanie inwestycji w jednostkach zależnych

Inwestycje dokonane w jednostkach zależnych wyceniane są według ceny nabycia z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego Bank ocenia czy istnieją przesłanki utraty wartości inwestycji dokonanych w jednostkach zależnych. W przypadku istnienia takiej przesłanki Bank zgodnie z MSR 36 dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej, tj. wartości użytkowej inwestycji lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży składnika aktywów, w zależności od tego, która z nich jest wyższa. W przypadku gdy wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną, Bank ujmuje w rachunku zysków i strat odpis z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu aktualizującego ujmuje się w wyniku finansowym okresu, jeśli występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był w okresach ubiegłych ujęty dla danego składnika aktywów, nie jest dłużej uzasadniony. W procesie szacowania wartości odzyskiwalnej Bank opiera się na metodzie majątkowej tzn. porównaniu wartości udziałów w jednostkach zależnych z aktywami netto tych jednostek bazując na ich sprawozdaniu finansowym.

Wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych i wynik z pozycji wymiany

Bank wykazał aktywa i zobowiązania stanowiące bilansowe i pozabilansowe pozycje walutowe w złotych po przeliczeniu według średniego kursu NBP, obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy. Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na złote według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Odpisy z tytułu utraty wartości kredytów, pożyczek i innych należności wyrażone w walutach obcych, które są tworzone w złotych podlegają uaktualnieniu wraz ze zmianą wartości wyceny aktywów walutowych, na które są tworzone. Zrealizowane i niezrealizowane różnice kursowe uwzględniane są w wyniku finansowym.

Kursy walut przyjęte przy sporządzaniu sprawozdania finansowego

Do przeliczenia wartości pozycji bilansowych i pozabilansowych Bank przyjął następujące kursy ogłoszone przez Narodowy Bank Polski obowiązujące na dzień kończący okres sprawozdawczy:

Waluta	31.12.2020	31.12.2019
CHF	4,2641	3,9213
USD	3,7584	3,7977
EUR	4,6148	4,2585

Do przeliczenia pozycji wynikowych Bank przyjął następujące kursy wyliczone jako średnia z kursów ogłoszonych przez Narodowy Bank Polski, obowiązujące na ostatni dzień każdego miesiąca w okresach sprawozdawczych:

Waluta	31.12.2020	31.12.2019
CHF	4,1772	3,8731
USD	3,9045	3,8440
EUR	4,4742	4,3018

W zakresie tworzenia odpisów aktualizujących wartość należności kredytowych indeksowanych do walut obcych, Bank stosuje podejście, zgodnie z którym na każdą datę sprawozdawczą ustalana jest wartość odpisu aktualizującego w stosunku do aktualnej wartości aktywa wyrażonej w walucie sprawozdawczej (PLN), a zmiana stanu odpisów aktualizujących w części wynikającej ze zmiany kursów walutowych ujmowana jest w rachunku wyników w pozycji *Wynik operacji finansowych oraz wynik pozycji wymiany*, natomiast pozostała część jest ujmowana w rachunku wyników w pozycji *Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych*.

Udzielone zobowiązania pozabilansowe

W ramach działalności operacyjnej Bank zawiera transakcje, które w momencie ich zawarcia nie są ujmowane w sprawozdaniu finansowym jako aktywa lub zobowiązania, lecz powodują powstanie zobowiązań warunkowych. Zobowiązanie warunkowe jest:

- możliwym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia lub nie wystąpienia jednego lub większej ilości niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie w pełni podlegają kontroli Banku,
- obecnym obowiązkiem, który powstaje na skutek zdarzeń przeszłych, ale nie jest ujmowany w sprawozdaniu finansowym, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby konieczne było wydatkowanie środków pieniężnych lub innych aktywów w celu wypełnienia obowiązku lub kwoty zobowiązania nie można oszacować w sposób wiarygodny.

Najistotniejsze pozycje udzielonych zobowiązań pozabilansowych stanowią przyznane linie kredytowe oraz udzielone gwarancje. Na udzielone zobowiązania pozabilansowe obarczone ryzykiem braku wywiązania się zleceniodawcy z warunków umowy tworzone są rezerwy zgodnie z MSR 37 i MSSF 9.

Podatek dochodowy odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w sprawozdaniu finansowym.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych

- z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać ww. różnice, aktywa i straty

w tys. zł

- z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz
- w przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości ww. różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Spółka kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczony podatek dochodowy ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek dochodowy odroczony ujmowany jest w wysokości 19% od różnicy pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową i wykazywany jest w sprawozdaniu finansowym albo po stronie aktywów jako aktywa z tytułu podatku odroczonego albo zobowiązań jako rezerwa z tytułu podatku odroczonego.

Zmiana stanu podatku odroczonego zaliczana jest do obowiązkowych obciążeń wyniku finansowego z wyjątkiem skutków wyceny pozycji bilansowych odnoszonych na kapitały.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana każdorazowo na koniec okresu sprawozdawczego i ulega stosownemu obniżeniu, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe dotyczą poszczególnych rodzajów wydatków, których rozliczenie w ciężar wyniku finansowego nastąpi stosownie do upływu czasu w przyszłych okresach sprawozdawczych.

Rezerwy

Rezerwy są ujmowane w sprawozdaniu finansowym, jeżeli na Banku ciąży obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych, jak również jeżeli prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne. Jeżeli skutek jest istotny, kwotę rezerwy wyznacza się za pomocą

w tys. zł

zdyskontowanych oczekiwanych przepływów pieniężnych według stopy przed opodatkowaniem, która odzwierciedla bieżącą ocenę rynku odnośnie wartości pieniądza w czasie oraz, tam gdzie to dotyczy, ryzyka związane z danym składnikiem zobowiązań. Bank tworzy rezerwy na przyszłe zobowiązania, których kwotę można w sposób wiarygodny oszacować.

Rezerwy na odprawy emerytalne, rentowe i pośmiertne

Wycena rezerwy jest dokonywana przez zewnętrzne biuro aktuarialne zgodnie z zaleceniami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości nr 19 (MSR 19).

Kalkulacja jest przeprowadzona w oparciu o:

- dane kadrowo-płacowe o pracownikach (płeć, data urodzenia, staż w Banku, wynagrodzenie itp.),
- informacje o nowozatrudnionych oraz odejściach pracowników z Banku w ostatnich latach,
- prognozowany wzrost wynagrodzeń w Banku w kolejnych latach oraz z uwzględnieniem tablic śmiertelności, prawdopodobieństwa przejścia na emeryturę, modelu mobilności, a także technicznej stopy dyskonta. Wycena aktuarialna tych rezerw jest aktualizowana nie rzadziej niż raz w roku.

Zyski i straty aktuarialne wynikające z wyceny rezerwy są rozpoznawane w pozostałych całkowitych dochodach i są odnoszone na kapitał z aktualizacji wyceny.

Ustalanie wyniku finansowego

Bank ujmuje wszystkie istotne pozycje kosztów i przychodów zgodnie z zasadami: memoriału, ujmowania i wyceny aktywów i zobowiązań oraz tworzenia odpisów z tytułu utraty wartości.

Przychody i koszty z tytułu odsetek

Przychody i koszty z tytułu odsetek obejmują odsetki ujmowane na zasadzie memoriałowej z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej. Metoda efektywnej stopy procentowej jest metodą naliczania zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązania finansowego (albo grupy aktywów finansowych lub zobowiązań finansowych) oraz przypisania przychodów lub kosztów odsetkowych do odpowiednich okresów. Efektywna stopa procentowa jest stopą, za pomocą której szacowane przyszłe płatności lub wpływy pieniężne w ciągu całego oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego dyskontowane są dokładnie do wartości bilansowej brutto składnika aktywów finansowych lub do zamortyzowanego kosztu zobowiązania finansowego. Bank stosuje uproszczenie przy wyliczaniu efektywnej stopy procentowej polegające na uwzględnianiu przepływów wynikających z harmonogramu płatności klienta. Wyliczenie obejmuje wszelkie płacone lub otrzymywane przez strony umowy prowizje i punkty stanowiące integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcyjne oraz wszystkie pozostałe premie lub dyskonta. Dodatkowo zgodnie z danymi dotyczącymi oczekiwanych przepływów pieniężnych w zakresie rozliczeń z pośrednikami jest korygowana efektywna stopa procentowa żeby odzwierciedlić rzeczywiste okresy spłaty instrumentów.

Dla ekspozycji w koszyku 3 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej netto, zaś dla ekspozycji w koszyku 1 i 2 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej brutto.

Bank prezentuje wartość przychodu odsetkowego rozpoznanego według metody efektywnej stopy procentowej w odrębnych liniach rachunku zysków i strat – „Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie” oraz „Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody”. W ramach rozliczenia efektywnej stopy procentowej aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie uwzględniane są: odsetki nominalne, prowizje za udzielenie kredytu, prowizje kosztowe i przychodowe rozliczane z pośrednikami oraz prowizje wynikające z przychodów z tytułu sprzedaży produktu ubezpieczeniowego w części rozpoznawanej według metody zamortyzowanego kosztu zgodnie z modelem względnej wartości godziwej (RFVM).

Przychody z tytułu odsetek karnych podlegają analogicznemu sposobowi rozpoznawania jak pozostałe odsetki od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie i w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody, tzn. dla

ekspozycji w koszyku 3, dla którego występuje utrata wartości, naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej netto, zaś dla ekspozycji w koszyku 1 i 2 naliczenie przychodu następuje od wartości bilansowej brutto.

Odsetki karne stanowią odsetki za opóźnienie pobierane od wymagalnej kwoty kapitału.

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek obejmują przychody o charakterze zbliżonym do odsetek od aktywów finansowych niespełniających testu kontraktowych przepływów pieniężnych. Bank dla tych aktywów, po wdrożeniu MSSF 9, kontynuuje rozpoznawanie przychodu metodą efektywnej stopy procentowej.

Przychody i koszty z tytułu prowizji

Prowizje od limitów kredytowych, kredytów rewalwingowych i zobowiązań pozabilansowych rozliczane są liniowo w wyniku finansowym. Pozostałe prowizje i opłaty rozpoznawane są w wyniku finansowym w momencie wykonania usługi, o ile na Banku ciąży obowiązek świadczenia usług w sposób ciągły.

Bank wypłaca do partnerów handlowych dodatkowe wynagrodzenie związane ze zrealizowaną współpracą (określony poziom wpływów/bonus uznaniowy). W przypadku, gdy kwota wypłacanego wynagrodzenia nie jest znana w momencie sprzedaży produktu kredytowego oraz nie może być wiarygodnie oszacowana i przypisana w stosunku do pojedynczego aktywa (ze względu na naturę rozliczenia – wynagrodzenie wypłacane za sumę wpływów z grupy aktywów generowanych w różnych okresach czasowych), nie jest ujmowana w rozliczeniu efektywnej stopy procentowej. Wynagrodzenie to jest rozpoznawane jednorazowo w wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych

Bank dokonał analizy eksperckiej 5-stopniowego modelu rozpoznawania przychodów. Poniżej opisano każdy z kroków 5-etapowego modelu rozpoznawania przychodów.

• Krok I – Identyfikacja umowy z klientem

Zgodnie z MSSF 15, umową jest kontrakt między dwoma lub większą ilością stron powodujący powstanie podlegających wykonaniu praw i obowiązków. Jednakże nie każda umowa jest objęta MSSF 15. Bank ujmuje umowę z klientem, objętą zakresem MSSF 15, tylko wówczas, gdy spełnione są wszystkie następujące kryteria:

- strony umowy zawarły umowę (w formie pisemnej, ustnej lub zgodnie z innymi zwyczajowymi praktykami handlowymi) i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków,
- Bank jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące aktywów,
- Bank jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za aktywa,
- umowa ma treść ekonomiczną (tzn. można oczekiwać, że w wyniku umowy ulegnie zmianie ryzyko, rozkład w czasie lub kwota przyszłych przepływów pieniężnych Banku) oraz
- jest prawdopodobne, że Bank otrzyma wynagrodzenie, które będzie mu przysługiwało w zamian aktywów, które zostaną przekazane klientowi. Oceniając, czy otrzymanie kwoty wynagrodzenia jest prawdopodobne, Bank uwzględnia jedynie zdolność i zamiar zapłaty kwoty wynagrodzenia przez klienta w odpowiednim terminie.

• Krok II – Identyfikacja świadczeń do wykonania

Następnym etapem procesu ujmowania przychodów jest wyodrębnienie obowiązków świadczenia wynikających z umowy, czyli aktywów, które są od siebie niezależne (ang. distinct). Jeżeli dane aktywum jest niezależne, to znaczy klient może korzystać z danego aktywum osobno, lub w powiązaniu z innymi zasobami, które są dla niego łatwo dostępne i jednocześnie aktywum nie jest zależne czy powiązane z innym aktywem z tej samej umowy, wówczas Bank ma do czynienia z odrębnymi obowiązkami świadczenia.

Czynniki, które wskazują, że zobowiązanie Banku do przekazania aktywa klientowi można zidentyfikować jako odrębne, obejmują między innymi następujące okoliczności:

- Bank nie świadczy istotnych usług polegających na łączeniu aktywa z innymi aktywami przyrzeczonymi w umowie w pakiety aktywów, które po połączeniu stanowią przedmiot umowy zawartej przez klienta,
- aktywo nie zmienia znacząco ani nie dostosowuje innych aktywów przyrzeczonych w umowie,
- aktywo nie jest w istotnym stopniu zależne od innych aktywów przyrzeczonych w umowie, ani nie jest z nimi w istotnym stopniu powiązane.

Jeśli przyręczone aktywa nie są odrębne, Bank łączy je z innymi przyrzeczonymi aktywami tak długo, aż będzie możliwe uznanie takiego pakietu aktywów za odrębne. W niektórych przypadkach może to prowadzić do tego, że Bank ujmuje wszystkie aktywa przyręczone w umowie jako pojedyncze zobowiązanie do wykonania świadczenia.

• **Krok III – Określenie ceny transakcyjnej**

Zgodnie z MSSF 15 cena transakcyjna to wynagrodzenie, do którego Bank oczekuje, że będzie uprawniony w zamian za przekazanie przyrzeczonych aktywów. Reprezentuje ona wysokość przychodu, który zostanie rozpoznany z tytułu wykonania umowy. Cena transakcyjna powinna uwzględniać oprócz kwoty wynagrodzenia także element wysoce prawdopodobnego wynagrodzenia zmiennego (także bonusy, kary), czynnik dyskontowania, kwoty płacone do klienta bądź wynagrodzenie niepieniężne.

• **Krok IV – Alokacja ceny transakcyjnej do odrębnych zobowiązań do wykonania świadczenia**

Jeżeli umowa zawiera więcej niż jedno możliwe do wydzielenia zobowiązanie do realizacji świadczeń, Bank alokuje cenę transakcji do poszczególnych zobowiązań na podstawie jednostkowej ceny sprzedaży, czyli ceny, po której jednostka dokonywałaby sprzedaży danego aktywa osobno podobnym klientom i w podobnych okolicznościach.

• **Krok V – Ujęcie przychodu w momencie realizacji zobowiązania wynikającego z umowy**

Przychód jest rozpoznawany w momencie, gdy aktywa są przekazane klientowi oraz uzyskuje on kontrolę nad przedmiotem umowy. MSSF 15 wymienia warunki, jakie muszą być spełnione, aby kontrola została przekazana klientowi. Przekazanie kontroli może nastąpić jednorazowo lub w czasie, a ustaleniu momentu przekazania kontroli a tym samym odpowiedniego sposobu rozpoznawania przychodu służą kryteria takie jak:

- otrzymywanie przez klienta korzyści w miarę postępu wykonywania umowy, w razie przerwania usługi inny dostawca nie musiałby powtarzać pracy do tej pory wykonanej,
- tworzenie lub ulepszanie przez Bank aktywa, które kontroluje klient w trakcie jego powstawania lub ulepszania,
- Bank nie tworzy aktywa z alternatywnym dla niego wykorzystaniem i ma prawo do zapłaty za swoją działalność wykonaną do tej pory.

Jeżeli zachodzi, chociaż jedna z powyższych okoliczności, przychód zostaje rozpoznawany w czasie. W pozostałych przypadkach przychód zostaje rozpoznany jednorazowo w momencie przekazania kontroli.

W ramach przeprowadzonej analizy Bank zidentyfikował dwa główne rodzaje przychodów, które zostały rozpoznawane zgodnie z MSSF 15:

- opłaty i prowizje z tytułu obsługi udzielonych kredytów niebędące częścią efektywnej stopy procentowej,
- przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych.

Przychody i koszty z tytułu dystrybucji umów ubezpieczeniowych są rozpoznawane zgodnie z założeniami opisanymi w punkcie 4.c. *Dokonywanie szacunków*.

Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik z pozycji wymiany obejmuje dodatnie i ujemne różnice kursowe zarówno zrealizowane jak i niezrealizowane, wynikające z codziennej wyceny aktywów i zobowiązań walutowych według obowiązującego na dzień kończący okres sprawozdawczy średniego kursu NBP oraz z rozliczenia operacji na aktywach/zobowiązaniach monetarnych.

Wynik z pozycji operacji finansowych obejmuje wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, a także zyski i straty na sprzedaży dłużnych inwestycyjnych aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

Bank wykazuje w ramach tej pozycji także skutki wyceny aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, kalkulowane jako różnica pomiędzy wyceną w zamortyzowanym koszcie brutto a wartością godziwą tych aktywów.

Pozostałe przychody i koszty operacyjne

Do pozostałych przychodów i kosztów operacyjnych zalicza się przychody i koszty niezwiązane bezpośrednio z działalnością bankową. Pozostałe przychody operacyjne obejmują przede wszystkim zysk z tytułu sprzedaży/likwidacji składników majątku trwałego i aktywów przejętych za długi, otrzymanych odszkodowań, z tytułu modyfikacji umów leasingu, a także kar i grzywien. Natomiast na pozostałe koszty operacyjne składają się głównie straty z tytułu sprzedaży/likwidacji majątku trwałego, w tym aktywów przejętych za długi, z tytułu modyfikacji umów leasingu, koszty związane z utworzeniem rezerw, koszty przekazanych darowizn oraz koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywien. W 2020 roku na pozostałe koszty operacyjne złożyły się głównie koszty utworzenia rezerw takich jak: rezerwa portfelowa na ryzyko prawne związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych, rezerwa na sprawy sporne indywidualne związane z portfelem kredytów hipotecznych w walutach obcych, rezerwa z tytułu zwrotów prowizji w przypadku przedterminowych spłat kredytów.

Podatek od instytucji finansowych

Bank jest podatnikiem podatku od niektórych instytucji finansowych. Podstawę opodatkowania stanowi nadwyżka sumy wartości aktywów ponad kwotę 4 mld zł pomniejszona o pozycje wskazane w *Ustawie o podatku od niektórych instytucji finansowych* (Dz.U. 2016 poz. 68). Stawka podatku w 2020 roku wynosiła 0,0366% podstawy opodatkowania (w 2019 roku 0,0366% podstawy opodatkowania), a podatek był płatny za miesięczne okresy rozliczeniowe.

Podatek dochodowy bieżący

Podatek dochodowy bieżący obliczany jest w oparciu o zysk księgowy brutto skorygowany o: przychody, które zgodnie z przepisami podatkowymi nie są zaliczane do przychodów podatkowych, przychody podatkowe nie będące przychodami księgowymi, koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów i koszty podatkowe nie będące kosztami księgowymi, zgodnie z polskimi przepisami prawa podatkowego.

Kapitały własne

Kapitały własne stanowią kapitały tworzone przez Bank zgodnie z obowiązującym prawem oraz ze statutem. Do kapitałów własnych zaliczane są także niepodzielone zyski i niepokryte straty z lat ubiegłych.

Kapitał zakładowy wykazany jest w wysokości zgodnej ze statutem oraz wpisem do rejestru przedsiębiorców według wartości nominalnej.

Kapitał zapasowy tworzony jest zgodnie ze statutem Banku z odpisów z zysku oraz premii emisyjnych uzyskanych z emisji akcji i przeznaczony jest na pokrycie strat, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku. Decyzję o wykorzystaniu kapitału zapasowego podejmuje Walne Zgromadzenie.

Do kapitałów zaliczany jest także:

- wynik finansowy w trakcie zatwierdzania,
- zadeklarowane, niewypłacone dywidendy,
- kapitał z aktualizacji wyceny, tworzony w wyniku wyceny instrumentów finansowych zakwalifikowanych do kategorii *wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody* oraz w wyniku wyceny instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Wynik finansowy netto roku obrotowego stanowi wynik brutto roku bieżącego skorygowany o obciążenie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

5 Zarządzanie ryzykiem

Celem zarządzania ryzykiem jest wspieranie działalności biznesowej poprzez optymalizację kosztu ponoszonego przez Bank na skutek materializacji poszczególnych typów ryzyk.

Główne rodzaje ryzyka wpływającego na wynik finansowy Banku obejmują: ryzyko kredytowe, ryzyko rynkowe, w ramach którego wyróżnia się: ryzyko stopy procentowej, walutowe oraz ryzyko płynności i finansowania, ryzyko niewypłacalności, ryzyko operacyjne oraz ryzyko braku zgodności. Bank weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka.

a) Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe, definiowane jako ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta, obejmuje swoim zakresem ryzyka istotne dla Banku, takie jak ryzyko koncentracji kredytowej, ryzyko portfela kredytów w walutach obcych oraz ryzyko portfela ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, w tym ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców. Kapitał wewnętrzny na ryzyko kredytowe szacowany jest przy pomocy modelu na ryzyko kredytowe zgodnie z przyjętymi w Banku procedurami.

Ryzyko kredytowe zarządzane jest na kilku płaszczyznach działania. Obejmuje identyfikację ryzyka, pomiar, kontrolę i monitorowanie oraz raportowanie. W szczególności w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku podejmowane są następujące grupy działań:

- ocena i weryfikacja wniosków kredytowych,
- monitoring i raportowanie poziomu wskaźników określających poziom ryzyka kredytowego,
- zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi, w tym monitoring spłat i windykacja oraz restrukturyzacja długu,
- administracja zabezpieczeń,
- obrót portfelami wierzytelności,
- monitoring wskaźników poziomu ryzyka w portfelach ekspozycji pochodzących z wniosków przesłanych przez poszczególnych Partnerów Sprzedaży oraz wystawianie rekomendacji odnośnie nawiązywania i rozwiązywania umów z nimi,
- wyznaczania poziomu odpisów na oczekiwane straty z tytułu utraty wartości bilansowych ekspozycji kredytowych oraz rezerw na pozabilansowe ekspozycje kredytowe,
- wyznaczanie poziomu limitów apetytu na ryzyko kredytowe oraz na ryzyko koncentracji,
- wyznaczanie poziomu szczegółowych limitów, w tym limitów koncentracji oraz wartości alarmowych dla tych koncentracji,
- monitoring i raportowanie koncentracji,
- monitoring, raportowanie i walidacja wykorzystywanych w procesie analizy wniosków kredytowych kart scoringowych i innych instrumentów definiujących reguły decyzyjne, a tworzonych na podstawie metod ilościowych.

Monitoring ryzyka kredytowego odbywa się w sposób permanentny, raporty powstają w cyklu dziennym, miesięcznym oraz kwartalnym. Opracowywane są w ramach systemu informacji zarządczej i przesyłane do Członka Zarządu nadzorującego ryzyko kredytowe Banku oraz na posiedzenia Zarządu i Rady Nadzorczej.

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet Kredytowy,
- Komitet Kontroli Ryzyka,
- Komitet Rezerw,
- Komitet ds. Windykacji,
- Komitet Polityki Kredytowej,
- Pion Ryzyka,
- Departament Audytu Wewnętrznego.

Bank zarządza ryzykiem kredytowym stosując metodologię prognozowania kluczowych parametrów ryzyka, jak również limitowania jego określonych rodzajów. Bank stosuje roczne prognozy, które pokrywają się z rokiem kalendarzowym. Prognozy podzielone są na osobne linie biznesowe (produkty). Kontrola realizacji prognoz przeprowadzana jest w cyklach miesięcznych, a wszelkie odchylenia od założonych wartości są przedmiotem szczegółowej analizy.

Celem częściowym Banku jest osiągnięcie założonych w prognozie poziomów wskaźników określających poziom ryzyka kredytowego i jego wpływ na dochodowość portfela kredytów.

Ważnym elementem polityki Banku jest także zarządzanie limitami odnoszącymi się do ryzyka kredytowego, w szczególności identyfikacja kryteriów ustalenia limitów i ich okresowego przeglądu, monitorowanie i kontrola ustalonych limitów.

Oprócz metodologii prognozowania ryzyka, Bank stosuje inne narzędzia oceny poziomu ryzyka kredytowego, pozwalające również na symulację wyników rozważanych, potencjalnych decyzji biznesowych. W szczególności Bank przygotowuje:

- analizy wiekowania (tzw. vintage),
- analizy trendów podstawowych wskaźników szkodowości portfela,
- analizy brzegowe wybranych wskaźników poziomu ryzyka kredytowego,
- analizy historycznej dynamiki oraz prognozowanie przyszłej struktury portfela,
- analizy poziomu odpisów z tytułu utraty wartości,
- analizy w zakresie identyfikacji ryzyk, ich poziomu i możliwości zarządzania nimi dla nowo wprowadzanych produktów i usług,
- analizy cech aplikacyjnych i behawioralnych klientów,
- analizy statystyczne uwzględniające dane historyczne oraz prognozy portfela i inne analizy wewnętrzne w celu określenia wysokości limitów obowiązujących w Banku,
- testy warunków skrajnych,
- walidację modeli stosowanych w Banku,
- inne analizy i raporty ad hoc w celu monitorowania i raportowania jakości portfela kredytowego.

Bank dąży do uzyskania możliwie kompletnego wsparcia systemów informatycznych dla procesu analizy i weryfikacji wniosków kredytowych. Strategia Banku zakłada przebudowanie procesu akceptacji decyzji kredytowej w taki sposób, aby Bank był gotowy na obsługę większych wolumenów wniosków kredytowych, przy jednoczesnym utrzymaniu ekspozycji na ryzyko kredytowe na akceptowalnym poziomie w ramach limitów apetytu na ryzyko.

Do wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości ekspozycji kredytowych Bank stosuje metodologię zgodną z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF 9). Model uzależnia sposób rozpoznawania strat oczekiwanych w zależności od zmiany poziomu ryzyka, który nastąpił od momentu początkowego ujęcia ekspozycji. Zgodnie z MSSF 9 model wprowadził trzy podstawowe koszyki (etapy) rozpoznawania oczekiwanych strat kredytowych opisane w nocie 4 c).

Zgodnie z modelem Bank kwalifikuje ekspozycje kredytowe do Koszyka 1, 2 lub 3 z wykorzystaniem podejścia kaskadowego w następującej kolejności:

w tys. zł

1. Identyfikacja ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości i zakwalifikowanie ich do Koszyka 3
2. Identyfikacja ekspozycji dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego i zakwalifikowanie ich do Koszyka 2
3. Alokacja pozostałych ekspozycji do Koszyka 1

Szczegóły dotyczące klasyfikacji umów do poszczególnych koszyków zostały opisane w sekcji utrata wartości aktywów finansowych.

Odpisy z tytułu ECL odzwierciedlają nieobciążoną i ważoną prawdopodobieństwem kwotę, którą ustala się, oceniając szereg możliwych wyników, wartość pieniądza w czasie oraz racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy, dotyczące przeszłych zdarzeń, obecnych warunków i prognoz dotyczących przyszłych warunków gospodarczych.

W przypadku udzielenia moratoriów kredytowych (tzw. wakacje kredytowe) związanych z działaniami podjętymi w związku z COVID-19, Bank postępuje jak opisano w Nocie 4 d) w akapicie *Utrata wartości aktywów finansowych*.

Wycena oczekiwanych strat kredytowych opiera się na modelowych parametrach straty oczekiwanej, a finalna wartość straty oczekiwanej jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF9 podlegają dodatkowo korekcie z tytułu scenariuszy makroekonomicznych, w tym celu Bank określa czynniki wpływające na poszczególne segmenty, aby oszacować odpowiednią ewolucję parametrów ryzyka. Dla ekspozycji dla których nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego (Koszyk 2) jak i ekspozycji z rozpoznaną utratą wartości (koszyk 3) strata oczekiwana jest liczona w całym okresie życia ekspozycji. Dla ekspozycji zaalokowanych do Koszyka 1 Bank kalkuluje stratę oczekiwaną w horyzoncie 12-miesięcznym. W rezultacie odpisy z tytułu ECL są szacowane z wykorzystaniem złożonego modelu stworzonego z wykorzystaniem wielu informacji i z wykorzystaniem wielu technik statystycznych. Modele i parametry stworzone na potrzeby MSSF podlegają procesowi zarządzania modelami i podlegają regularnej walidacji.

Działania monitorujące w celu ograniczenia salda zaklasyfikowanego do Koszyka 2

W celu złagodzenia negatywnych skutków epidemii COVID-19, Bank umożliwił zawieszenie obowiązku spłaty kapitałowej bądź kapitałowo-odsetkowej części rat (wakacje kredytowe) na okres od 1 do 6 miesięcy klientom posiadającym kredyt gotówkowy, kredyt ratalny, kredyt samochodowy i kredyt hipoteczny.

Ponadto Klienci, którzy utracili pracę lub inne główne źródło dochodu mogli skorzystać z pomocy przewidzianej w Ustawie o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19, tzw. Tarczy 4.0 polegającej na zawieszeniu wykonania umowy na okres od 1 do 3 miesięcy.

W celu minimalizacji salda klasyfikowanego do Koszyka 2, już w pierwszych dniach po terminie płatności, Bank koncentruje się na jak najszybszym dotarciu do maksymalnej liczby Klientów mających opóźnienie. Informacja o powstałej zaległości wraz z prośbą o natychmiastową spłatę jest przekazywana Klientom za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej: e-mail lub wiadomości sms.

W momencie zidentyfikowania opóźnienia w spłacie, pojedyncze ekspozycje na podstawie m.in. historii opóźnień oraz historii aktywności windykacyjnych zostają poddane ocenie statystycznej, w celu określenia prawdopodobieństwa wystąpienia większego opóźnienia. Wynik tej oceny w połączeniu z wielkością ekspozycji, determinuje moment rozpoczęcia telefonicznego procesu windykacyjnego. Rozpoczęcie procesu telefonicznego dla ekspozycji o najwyższym prawdopodobieństwie opóźnienia rozpoczyna się w 5 dniu opóźnienia.

Równolegle do działań telefonicznych, realizowane są działania z wykorzystaniem korespondencji elektronicznej lub papierowej. Jeżeli dotychczasowe działania nie przyniosły rezultatu, począwszy od 15 dnia opóźnienia, obsługa opóźnienia przekazywana jest do firm zewnętrznych.

Działania monitorujące w celu ograniczenia salda zaklasyfikowanego do Koszyka 3

Począwszy od 30 dnia opóźnienia, umowy z wysokim saldem kierowane są do obsługi windykatorów terenowych, których zadaniem jest nawiązanie bezpośredniego kontaktu z Klientem. Rachunki o niższych kwotach należności przekazywane są do firm zewnętrznych. Na tym etapie windykacyjna obsługa rachunku koncentruje się na wyegzekwowaniu kwoty co najmniej

w tys. zł

w wysokości umożliwiającej powstrzymanie rachunku przed wejściem w koszyk 3. Monitoring działań windykacyjnych realizowany jest ze szczególnym uwzględnieniem rachunków zagrożonych wejściem w koszyk 3, a maksymalizacja odzysków wspierana jest przez system wynagradzania uzależniony od skuteczności osiągniętych działań.

Dane dotyczące wartości kredytów i pożyczek udzielonych klientom z przesłanką utraty wartości ocenianych indywidualnie i portfelowo oraz dane dotyczące struktury portfela w rozbiciu na okresy przeterminowania przedstawiono w notce 24 *Kredyty i pożyczki udzielone klientom*.

Nadrzędnym celem biznesowym Banku w kontekście polityki kredytowej jest realizacja Strategii Banku oraz Strategii zarządzania ryzykiem, w tym utrzymanie ryzyka na przyjętym poziomie, tak aby zapewnić właściwą równowagę pomiędzy dochodem Banku a kosztami związanymi z materializacją ryzyka. Jednym ze strategicznych celów jest również realizacja budżetu ryzyka, który związany jest z ryzykiem kredytowym i zapewnia bezpieczeństwo depozytów w Banku.

Bank realizuje wyżej określone cele poprzez:

- wprowadzenie procedur zapewniających udzielanie kredytów w sposób bezpieczny, który zapewnia spłatę należności i zarządzanie nimi,
- takie dostosowanie polityki cenowej oraz marketingowej Banku, aby możliwe było utrzymanie zakładanego poziomu sprzedaży przy lokowaniu środków w portfelu kredytowym w sposób przynoszący korzyści,
- dołożenie wszelkich starań aby przekazywane Wnioskodawcom i Klientom informacje były zrozumiałe, jednoznaczne i czytelne,
- stosowanie w relacjach z Wnioskodawcami i Klientami zasady profesjonalizmu, rzetelności, staranności oraz najlepszej wiedzy.

Przy realizacji oraz szczegółowym definiowaniu celów określonych powyżej, Bank kieruje się zasadą nie przekraczania poziomu dopuszczalnego ryzyka kredytowego (apetytu na ryzyko) określonego przez Zarząd i Radę Nadzorczą Banku.

Bank kredytuje następujące podmioty:

- gospodarstwa domowe (kredyty i pożyczki samochodowe, kredyty ratalne, pożyczki gotówkowe i karty kredytowe),
- przedsiębiorców (kredyty i pożyczki samochodowe, kredyty ratalne, kredyty gospodarcze).

Podmioty wymienione powyżej mają swoją siedzibę, miejsce stałego lub czasowego zameldowania w Polsce lub też posiadają prawo do stałego lub czasowego pobytu na terenie Polski. Dopuszcza się kredytowanie podmiotów uzyskujących dochody z zagranicy w przypadkach określonych szczegółowo w instrukcjach kredytowych.

Bank obecnie oferuje wyłącznie kredyty w złotych polskich. W przeszłości Bank udzielał także kredytów indeksowanych do walut obcych (CHF, USD, EUR), a zatem obecnie zarządza portfelem kredytowym zawierającym tego typu ekspozycje.

Bank posiada w ofercie kredyty długo-, średnio- i krótkoterminowe. Maksymalne długości okresów kredytowania określają stosowne instrukcje kredytowe obowiązujące w Banku.

Zarządzaniu ryzykiem służą:

- dywersyfikacja portfela,
- scentralizowany proces decyzyjny,
- limity apetytu na ryzyko kredytowe oraz ryzyko koncentracji,
- szczegółowe limity koncentracji, operacyjne oraz akceptacyjne,
- przyjmowanie i monitorowanie zabezpieczeń,
- wewnętrzny przegląd należności,
- rygorystyczne zasady tworzenia odpisów na oczekiwane straty,
- monitoring wskaźników poziomu ryzyka,
- zarządzanie ekspozycjami nieobsługiwanymi, w tym monitoring spłat i windykacja oraz restrukturyzacja długu,
- testy warunków skrajnych,
- walidacja stosowanych w Banku modeli.

Bank wyznaczył następujące szczegółowe limity koncentracji wynikające z przepisów części czwartej Rozporządzenia CRR oraz Prawa Bankowego:

- suma zaangażowań Banku nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału w przypadku podmiotu/podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie,
- suma zaangażowań Banku w inną instytucję lub grupę podmiotów powiązanych, składającą się co najmniej z jednej instytucji nie może przekroczyć 25% wartości uznanego kapitału Banku lub kwoty 150 mln euro, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa (jeżeli kwota 150 mln euro jest wyższa niż 25% wartości uznanego kapitału Banku, zastosowanie ma limit określony w drodze Uchwały Zarządu w sprawie określenia wysokości limitu dużych ekspozycji),
- suma zaangażowań wobec wszystkich powiązanych podmiotów należących do grupy podmiotów powiązanych, składających się co najmniej z jednej instytucji, nie będących instytucjami nie może przekroczyć 25% uznanego kapitału Banku,
- suma zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Prawa Bankowego nie może przekroczyć 10% kapitału podstawowego Tier I Banku.

Wartości dopuszczalnych limitów (mln zł)	Rok 2020	Rok 2019
Limit koncentracji zaangażowania wobec podmiotu lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie (25% uznanego kapitału)	827	687
Limit koncentracji zaangażowania wobec innej instytucji lub grupy podmiotów powiązanych, składających się co najmniej z jednej instytucji (25% uznanego kapitału lub 150 mln EUR w zależności od tego, która kwota jest wyższa)	827	687
Limit koncentracji zaangażowania wobec wszystkich powiązanych podmiotów nie będących instytucjami należących do grupy podmiotów powiązanych składającej się co najmniej z jednej instytucji (25% uznanego kapitału)	827	687
Limit koncentracji zaangażowania wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a Prawa bankowego (10% kapitału podstawowego Tier I Banku)	311	255

Na dzień 31 grudnia 2020 i 31 grudnia 2019 żaden z powyższych limitów koncentracji nie został przekroczony. Maksymalne zaangażowanie wobec grupy podmiotów powiązanych ze sobą organizacyjnie wyniosło odpowiednio 1 643 tys. zł oraz 41 015 tys. zł (łącznie ekspozycja bilansowa i pozabilansowa).

Pozostałe szczegółowe limity koncentracji odnoszą się do:

- 1) zaangażowania w poszczególne produkty Banku,
- 2) podziału regionalnego,
- 3) zaangażowania klienta/grupy blisko powiązanych klientów,
- 4) typu sprzedawcy,
- 5) kanału sprzedaży.

Poniższa tabela przedstawia rozkład zaangażowania w podziale na poszczególne regiony gospodarcze. Na dzień 31 grudnia 2020 i 31 grudnia 2019 nie wystąpiła istotna koncentracja zaangażowania w żadnym z regionów. W tabeli zaprezentowano wartość brutto kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Region	31.12.2020	%	31.12.2019	%
Centralny	4 031 141	26,12%	4 431 086	25,20%
Południowo-zachodni	1 650 701	10,70%	2 475 888	14,08%
Południowy	2 398 821	15,54%	2 619 801	14,90%
Północny	2 454 014	15,90%	2 659 395	15,13%
Północno-zachodni	3 074 296	19,92%	3 224 811	18,34%
Wschodni	1 786 419	11,58%	1 901 912	10,82%
Brak danych	37 127	0,24%	269 255	1,53%
Razem	15 432 519	100,00%	17 582 148	100,00%

Szczegółowe limity operacyjne obejmują:

- 1) Poziom ekspozycji przeterminowanych - wczesne opóźnienia.
- 2) Potencjalny maksymalny poziom nieodzyskanych kredytów.
- 3) Średni poziom odzysku ze stosowanych zabezpieczeń.
- 4) Średnie prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców.

Zabezpieczenia kredytów (poza kredytami gospodarczymi) stanowią:

- częściowe przewłaszczenie pojazdu,
- przewłaszczenie pojazdu z warunkiem zawieszającym wraz z depozytem karty pojazdu,
- ubezpieczenia (w szczególności: cesja z polisy ubezpieczenia nieruchomości, wskazanie Banku jako pierwszego uposażonego z tytułu ubezpieczenia na życie, cesja z ubezpieczenia AC pojazdu stanowiącego przedmiot przewłaszczenia),
- hipoteka na nieruchomości,
- weksel własny Kredytobiorcy in blanco,
- poręczenie wekslowe,
- poręczenie cywilne,
- inne (stosowane w rzadkich przypadkach), które zostaną wskazane w instrukcjach kredytowych lub zaakceptowane przez Zarząd Banku.

W przypadku kredytów gospodarczych na zabezpieczenia składają się:

- przewłaszczenie na zabezpieczenie zbioru pojazdów o zmiennym składzie, w szczególności zbioru pojazdów finansowanych przez Bank,
- w przypadku finansowania/refinansowania samochodów posiadających kartę pojazdu, przyjęcie przez Bank w depozyt kart pojazdów samochodów, których zakup jest finansowany/refinansowany przez Bank,
- weksel własny in blanco,
- poręczenie wekslowe lub cywilne, w szczególności właścicieli lub członków zarządu kredytobiorcy, a także ich współmałżonków (w przypadku wspólności majątkowej),
- hipoteka ustanowiona na nieruchomości wraz z cesją praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości,
- blokada należności z tytułu uruchomień kredytów ratalnych w przypadku partnerów handlowych,
- inne, zaakceptowane przez Bank.

Kwoty uzyskiwane ze sprzedaży zabezpieczeń wpływają bezpośrednio na modelowane wartości współczynników odzysków wyliczanego na potrzeby kalkulacji odpisów i rezerw.

Wartość zabezpieczeń kredytów udzielonych przez Bank	31.12.2020	31.12.2019
Zabezpieczenia kredytów hipotecznych	9 349 907	8 875 804
Zabezpieczenia kredytów samochodowych	838 000	822 049
Zabezpieczenia kredytów operacyjnych	67	205 981
Razem	10 187 974	9 903 834

Rezerwa na ryzyko wynikające z pandemii COVID-19

Santander Consumer Bank monitoruje bieżącą sytuację gospodarczą i zachowanie portfela kredytowego w związku z pandemią COVID-19. Ze względu na dużą niepewność, głównie w kontekście terminów i zakresu potencjalnego pogorszenia się sytuacji gospodarczej, Bank zdecydował się na utworzenie w 2020 roku rezerwy na oczekiwane straty kredytowe w postaci korekty post-modelowej. Wysokość rezerwy na koniec 2020 roku wyniosła 30 mln zł.

W wyniku niespotykanej w historii sytuacji kryzysowej istnieje potencjalne ryzyko, że modele makroekonomiczne opracowane w relatywnie stabilnych okresach historycznych mogą generować obciążone wyniki podczas pandemii (np. silniejsza korelacja zmiennych, zmieniona interpretacja zmiennych w czasie kryzysu). Biorąc pod uwagę wysoki poziom niepewności otaczającej

w tys. zł

obecnie informacje wybiegające w przyszłość i związanej z rozwojem sytuacji pandemicznej, co do skali pogorszenia, jego horyzontu oraz wpływu podjętych środków wsparcia na sytuację klientów indywidualnych, zdecydowano się nie wykorzystywać nowych scenariuszy makroekonomicznych (w tym sytuacji COVID-19) na potrzeby aktualizacji parametrów ryzyka MSSF9. Aby jednak odzwierciedlić wyższy poziom ryzyka, jaki można zaobserwować w przypadku portfeli kredytowych, zdecydowano o utworzeniu rezerwy na zarządzanie portfelem (w formie korekty post-modelowej), która pokryje niepewność związaną z wpływem pandemii nieuwzględnioną na poziomie parametrów ryzyka MSSF9. Utworzona rezerwa, została obliczona na podstawie długoterminowego scenariusza makroekonomicznego uwzględniającego wpływ na dane makroekonomiczne pandemii COVID-19.

Praktyki w zakresie *forbearance*

Jako działanie *forbearance* (tj. restrukturyzację zadłużenia klienta) określa się udogodnienie w spłacie zastosowane wobec klienta doświadczającego trudności finansowych zagrażających obsłudze zadłużenia wobec Banku na dotychczasowych warunkach umownych, zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2015/1278 z dnia 9 lipca 2015 r. Udogodnienie może polegać na zmianie dotychczasowych warunków umowy kredytu lub jego całkowitym bądź częściowym refinansowaniu. Zastosowanie restrukturyzacji ma na celu lepsze dopasowanie warunków spłaty należności do aktualnej i prognozowanej sytuacji finansowej klienta, minimalizację ryzyka zaprzestania obsługi zadłużenia, minimalizację straty i/lub maksymalizację odzysków.

Praktyki *forbearance* nie mają zastosowania w przypadku, gdy renegotiacje warunków umowy nie wynikają z trudności finansowych kredytobiorcy oraz w przypadku udzielenia moratoriów kredytowych (tzw. wakacje kredytowe), gdzie zawieszenie spłaty kredytu następuje w związku z trudnościami wynikającymi z pandemii COVID-19.

Decyzja o zastosowaniu udogodnienia wobec klientów doświadczających trudności w obsłudze zadłużenia następuje po uprzedniej analizie sytuacji finansowej klienta, ocenie możliwości spłaty w ramach nowych warunków, analizie posiadanych zabezpieczeń, ocenie woli do spłaty oraz historii dotychczasowej współpracy. Przyznane udogodnienia uzależnione są od wyników oceny i mogą polegać w szczególności na zmianie harmonogramu poprzez okresowe zawieszenie spłaty (karencja) lub wydłużenie terminu spłaty, zmianie warunków umowy na bardziej korzystne niż warunki, które uzyskaliby od tej samej instytucji w tym samym czasie inni dłużnicy o podobnym profilu ryzyka (np. zwolnienie z ubezpieczenia itp.) Dotyczy to zarówno klientów detalicznych jak i podmiotów gospodarczych.

Portfel umów objętych restrukturyzacją podlega systematycznej kontroli i ocenie pod kątem występowania opóźnień w spłacie. Raporty zawierające informacje o udziale rachunków opóźnionych w spłacie w portfelu umów zrestrukturyzowanych z uwzględnieniem podziału na produkty, zastosowane warianty restrukturyzacji, przedział opóźnień zrestrukturyzowanej umowy oraz w innych przekrojach, których zastosowanie okaże się zasadne w toku prowadzonych analiz, prezentowane są przez Pion Windykacji raz na kwartał na posiedzeniu Komitetu ds. Windykacji.

W przypadku udzielenia Klientowi udogodnienia w spłacie (restrukturyzacji), każdorazowo dokonywane są stosowne zapisy w systemach, umożliwiające identyfikację portfela należności restrukturyzowanych. Należność/klient traktowany jest jako restrukturyzowany przez cały okres umowy od momentu zawarcia umowy udogodnienia. Klasyfikacja klientów do kategorii restrukturyzacji jest odrębną (niezależną) w stosunku do klasyfikacji należności do portfela pracującego/niepracującego.

Zasady rachunkowości w odniesieniu do aktywów finansowych podlegających praktykom *forbearance* nie różnią się od zasad stosowanych w stosunku do innych aktywów pracujących i niepracujących w Banku. Bank wycenia kredyty i należności według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej oraz według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Wartość brutto		Odpisy z tytułu utraty wartości		Wartość netto	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty gospodarcze	1 776	2 516	-1 710	-721	66	1 795
Kredyty samochodowe	9 052	12 809	-8 983	-12 764	69	45
Kredyty hipoteczne	241 332	248 836	-124 114	-128 711	117 218	120 125
Kredyty na zakup towarów i usług	1 933	2 174	-1 537	-1 806	396	368
Kredyty gotówkowe	153 213	120 052	-108 713	-86 209	44 500	33 843
Karty kredytowe	896	1 016	-619	-625	277	391
Razem	408 202	387 403	-245 676	-230 836	162 526	156 567

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Wartość brutto		Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	
	31.12.2020	31.12.2019	31.12.2020	31.12.2019
Koszyk 1	1	519	-1	-208
Koszyk 2	147 514	155 730	-22 339	-27 064
Koszyk 3	260 687	231 154	-223 336	-203 564
Razem	408 202	387 403	-245 676	-230 836

Kwota przychodów z tytułu odsetek związanych z aktywami podlegającymi praktykom *forbearance* na dzień 31 grudnia 2020 oraz 31 grudnia 2019 wynosiła odpowiednio 3 515 tys. zł oraz 7 877 tys. zł.

Portfel kredytów i pożyczek podlegających forbearance brutto wg regionów	31.12.2020	%	31.12.2019	%
Centralny	76 804	18,82%	75 821	19,57%
Południowo-zachodni	48 261	11,82%	47 062	12,15%
Południowy	70 338	17,23%	67 800	17,50%
Północny	69 104	16,93%	66 704	17,22%
Północno-zachodni	89 537	21,93%	80 096	20,68%
Wschodni	50 253	12,31%	44 972	11,61%
Brak danych	3 905	0,96%	4 948	1,27%
Razem brutto	408 202	100,00%	387 403	100,00%

Zmiana stanu kredytów i pożyczek podlegających forbearance	Rok 2020	Rok 2019
Wartość bilansowa netto na początek okresu	156 567	167 012
Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	-14 840	-8 321
Wartość brutto kredytów i pożyczek nowoujętych w okresie	86 164	42 324
Inne zmiany/splaty	-65 365	-44 448
Wartość bilansowa netto na koniec okresu	162 526	156 567

Polityka spisywania należności

W przypadku gdy czynności windykacyjne podjęte przez Bank (w tym czynności realizowane przez podmioty zewnętrzne) zostały przeprowadzone i nie doprowadziły do odzyskania kwoty zadłużenia oraz stwierdzono brak wypłacalności i zdolności do spłaty zadłużenia przez Kredytobiorcę/Pożyczkobiorcę lub koszty przeprowadzenia przez Bank czynności zmierzających do odzyskania wierzytelności na drodze sądowej byłyby równe lub wyższe od kwoty zadłużenia, Bank może podjąć decyzję o spisaniu wierzytelności. Bank może również podjąć decyzję o spisaniu wierzytelności na podstawie rekomendacji wydanej przez Komitet ds. Windykacji, gdy stwierdzono brak możliwości dalszego dochodzenia należności ze względu na występowanie ryzyka prawnego, reputacyjnego lub ze względu na trudne do przezwyciężenia przeszkody operacyjne. Bank stosuje koncepcję spisań częściowych wartości bilansowej brutto aktywów finansowych w odniesieniu do odsetek karnych na podstawie analizy perspektyw odzyskania przepływów z tego tytułu. Analiza odzyskiwalności będąca podstawą do częściowego spisania obejmuje określone cechy. Dane przyjęte do analizy podlegają segmentacji wg typu produktu, koszyka oraz przedziale opóźnienia. Bank definiuje poziom prawdopodobieństwa przy którym brak jest uzasadnionych perspektyw na odzyskanie odsetek karnych. Dla zdefiniowanych segmentów określone są wartości procentowe odsetek karnych z prawdopodobieństwem odzyskania poniżej zdefiniowanego progu. Wyliczone wartości procentowe są podstawą do ustalenia wysokości częściowego spisania dla danego produktu z określonym opóźnieniem.

Struktura portfela indeksowanego do franka szwajcarskiego

Struktura portfela kredytów i pożyczek indeksowanych do CHF w wartości brutto	31.12.2020	31.12.2019
Kredyty na nieruchomości	2 119 140	2 138 493
Kredyty pozostałe, w tym:	43 333	50 004
<i>Pożyczki hipoteczne i inne</i>	42 819	49 510
<i>Kredyty samochodowe</i>	514	494
Razem kredyty i pożyczki brutto	2 162 473	2 188 497

Ryzyko walutowe oraz ryzyko adekwatności kapitałowej związane z kredytami indeksowanymi do franka szwajcarskiego znajduje się pod stałą kontrolą, a sposób zarządzania tym ryzykiem został szerzej opisany w notce 5 *Zarządzanie ryzykiem* w części dotyczącej odpowiednio zarządzania ryzykiem rynkowym oraz zarządzania ryzykiem niewypłacalności.

Poniżej przedstawiono strukturę portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF.

Rok 2020

Struktura portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF	Wartość brutto				Odpisy					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Udział kredytów koszyka 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Pokrycie		
								Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Kredyty na nieruchomości	1 786 806	294 117	38 217	1,80%	2 703	40 125	24 661	0,15%	13,64%	64,53%

Rok 2019

Struktura portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF	Wartość brutto				Odpisy					
	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Udział kredytów koszyka 3	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Pokrycie		
								Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Kredyty na nieruchomości	1 867 999	244 705	25 789	1,21%	2 405	36 768	19 140	0,13%	15,03%	74,22%

Według stanu na 31.12.2020 97,15% portfela kredytów na nieruchomości indeksowanych do CHF zostało udzielonych przed rokiem 2009 (na dzień 31.12.2019 wskaźnik ten wynosił 97,18%). Średnia wartość wskaźnika LTV dla tego portfela wynosiła na dzień 31.12.2020 i 31.12.2019 odpowiednio 60,64% oraz 66,70%. W tabelach powyżej uwzględnione zostały kredyty indeksowane do CHF na wskazany dzień bilansowy, co oznacza, że dane nie zawierają należności z tytułu kredytów, dla których nastąpiło wypowiedzenie umowy. Kredyty takie są konwertowane na PLN w momencie wypowiedzenia umowy.

b) Ryzyko rynkowe

Bank w swojej działalności jest narażony na ryzyko rynkowe rozumiane jako ryzyko wynikające z niekorzystnej zmiany bieżącej wyceny otwartych pozycji Banku w instrumentach odsetkowych, walutowych i kapitałowych w skutek zmian wartości odpowiednich czynników ryzyka, a w szczególności stóp procentowych, kursów walutowych, cen akcji. W Banku pojęcie ryzyka rynkowego obejmuje ryzyko: stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB) oraz ryzyko walutowe.

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest minimalizacja ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyka w Banku, tak aby przy określonym akceptowanym poziomie ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego optymalizowany był dochód Banku. Celem Banku nie jest osiąganie spekulacyjnych zysków na krótkoterminowych zmianach cen, lecz zabezpieczenie przed niekorzystnymi skutkami tych zmian dla wyniku. W związku z tym Bank nie zakłada zawierania transakcji do portfela handlowego, a wszystkie operacje są zaliczane do portfela bankowego.

Pomiar wartości narażenia Banku na ryzyko rynkowe dokonywany jest przy użyciu standardowych narzędzi stosowanych do poszczególnych rodzajów ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem rynkowym w Banku zapewnia rozdzielenie funkcji operacyjnych – zawierania transakcji na rynku międzybankowym od funkcji pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka. Proces obejmuje zarówno Bank jak i podmioty zależne, dla których zastosowanie mają te same zasady i metody zarządzania ryzykiem rynkowym.

Raportowanie ryzyka rynkowego jest integralną częścią systemu raportowania w Banku, który obejmuje comiesięczne przekazywanie informacji dla Zarządu Banku, Komitetu Ryzyka Rynkowego i Komitetu ALCO oraz kwartalne raportowanie dla Rady Nadzorczej Banku.

Zarządzanie ryzykiem rynkowym odbywa się na płaszczyźnie zarządczej oraz operacyjnej. Polityka zarządzania ryzykiem oraz system raportowania są zgodne z obowiązującymi praktykami Grupy Santander, wytycznymi Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego oraz rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego. Za wdrożenie i realizację polityk w tym zakresie odpowiedzialny jest Zarząd Banku.

Santander Consumer Bank S.A., działając w ramach Grupy Santander ma całkowitą autonomię w ramach realizacji funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem rynkowym.

W procesie zarządzania ryzykiem rynkowym biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet ALCO (Assets and Liabilities Management Committee),
- Pion Zarządzania Finansowego (Departament Skarbu),

w tys. zł

- Komitet Ryzyka Rynkowego,
- Pion Ryzyka (Zespół Ryzyka Rynkowego),
- Audyt wewnętrzny.

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki zarządzania ryzykiem rynkowym ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka rynkowego Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu.

Pion Zarządzania Finansowego sprawuje funkcje operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem rynkowym. Zadania kontrolne i monitorujące poziom ryzyka rynkowego są funkcjonalnie całkowicie rozdzielone i wykonywane w Pionie Ryzyka w Zespole Ryzyka Rynkowego. Za zarządzanie ryzykiem rynkowym w kategoriach opiniowania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Ryzyka Rynkowego, natomiast za ustanawianie wysokości limitów odpowiada Zarząd Banku. Decyzje strategiczne dotyczące ryzyka rynkowego podejmowane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu ALCO i/lub Komitetu Ryzyka Rynkowego.

Istotną funkcję w procesie zarządzania ryzykiem rynkowym odgrywa audyt wewnętrzny. W tym zakresie audyt pełni funkcję niezależnej oceny efektywności i skuteczności rozwiązań w zakresie identyfikacji, pomiaru i kontroli zarządzania danym rodzajem ryzyka.

Ryzyko zarządzane jest za pomocą systemu monitorowania limitów oraz testów warunków skrajnych. Limity ustalane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu Ryzyka Rynkowego i/lub Komitetu ALCO. Limity określające apetyt na ryzyko są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą. Podstawowe elementy systemu kontroli ryzyka rynkowego obejmują:

- limity wrażliwości wyniku odsetkowego netto i wartości ekonomicznej kapitału,
- limit VaR (Value At Risk) dla ryzyka walutowego i stopy procentowej,
- testy warunków skrajnych dla ryzyka stopy procentowej i ryzyka walutowego, w tym nadzorczy test wartości odstających SOT dla ryzyka stopy procentowej zgodnie z wymogami EUNB.

Metodyka szacowania wartości zagrożonej (*Value-at-risk*) w zakresie pomiaru ryzyka rynkowego

Do pomiaru ryzyka kursu walutowego oraz ryzyka stopy procentowej Bank wykorzystuje metodę pomiaru wartości zagrożonej. (VaR), której wynik Bank definiuje jako stratę wartości rynkowej (instrumentu finansowego, portfela) taką, że prawdopodobieństwo osiągnięcia jej lub przekroczenia w zadanym przedziale czasowym jest równe zadanemu poziomowi tolerancji zgodnie z formułą: $P(W < W_0 - VaR) = \alpha$. Gdzie W_0 W i α to odpowiednio wartość obecna, wartość końca rozpatrywanego okresu i poziom tolerancji. W Banku VaR dla stopy procentowej kalkulowany jest na podstawie szeregu czasowego co najmniej 24 danych miesięcznych przy założeniu 99% poziomu ufności oraz jednomiesięcznego okresu utrzymania pozycji. VaR dla pozycji walutowej kalkulowany jest dla 2-letniego szeregu czasowego przy założeniu 99% poziomu ufności oraz 10-dniowego okresu utrzymania pozycji.

a. Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym (IRRBB)

Ryzyko stopy procentowej Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych. Monitorowaniu i limitowaniu podlegają wszystkie składowe ryzyka stopy procentowej, w tym:

- ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania,
- ryzyko bazowe,
- ryzyko opcji klienta.

Do pomiaru ryzyka stopy procentowej stosuje się m.in. lukę stopy procentowej urealnioną o wcześniejsze spłaty kredytów oraz uwzględniającą hipotezę zerwań depozytów. Analizie podlega wpływ potencjalnej zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy oraz wartość kapitału Banku. Bank szacuje także wartość narażoną na ryzyko (VaR) na podstawie szeregu czasowego co najmniej 24 danych miesięcznych w horyzoncie miesięcznym przy poziomie ufności 99%. Analiza poszerzona jest o analizę

w tys. zł

scenariuszy skrajnych dla zakładanej szokowej zmiany stóp procentowych, która stanowi podstawę do wyznaczania limitów apetytu na ryzyko.

Pomiar ryzyka stopy procentowej odbywa się za pomocą raportów luki terminów przeszacowania oraz VaR. Wykonywane są również testy warunków skrajnych. Bank prowadzi bardzo konserwatywną strategię zarządzania ryzykiem stopy procentowej, która polega na dopasowaniu struktury przeszacowania zobowiązań do aktualnej struktury przeszacowania aktywów. Bank nie stosuje instrumentów pochodnych w procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej. Ryzyko stopy procentowej wyrażone VaR kształtowało się następująco (podano wartości potencjalnego wpływu na wynik finansowy w mln zł wynikającego z obserwowanej zmienności cen na rynkach finansowych przy poziomie ufności 0,99):

Value at Risk dla stopy procentowej	Rok 2020	Rok 2019
VaR o horyzoncie 1 miesiąc – wartość na 31 grudnia	33,25	8,14
VaR o horyzoncie 1 miesiąc – wartość minimalna w roku	9,23	8,14
VaR o horyzoncie 1 miesiąc – wartość średnia w roku	22,01	9,52
VaR o horyzoncie 1 miesiąc – wartość maksymalna w roku	35,29	10,86
Górna wartość limitu	25,00	25,00

Wartość luki stopy procentowej według stanu na 31.12.2020 wyniosła:

- w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o +100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	3 859 745	3 066 430	4 055 075	2 223 226
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	2 120 426	449 500	1 295 000	217 000
Kredyty i pożyczki udzielone	1 739 180	2 616 930	2 760 075	2 006 226
Pozostałe aktywa	139	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 477 418	3 082 154	2 099 312	2 119 088
Rynek międzybankowy	2 649 492	139 334	0	52 941
Emisje własne	0	460 000	612 400	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 827 926	2 482 820	1 286 912	2 066 147
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-26 216	-61 681	0	-2 639
Luka	-643 889	-77 405	1 955 763	101 499
Luka skumulowana	-643 889	-721 294	1 234 469	1 335 968

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 353 550	2 198 841	591 788	2 585 145	20 933 800
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	51 000	70 000	537 000	0	4 739 926
Kredyty i pożyczki udzielone	2 302 550	2 128 841	54 788	1 759 412	15 368 002
Pozostałe aktywa	0	0	0	825 733	825 872
Zobowiązania i kapitały, w tym:	1 378 365	606 583	0	7 170 883	20 933 803
Rynek międzybankowy	0	443 281	0	0	3 285 048
Emisje własne	0	0	0	0	1 072 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 378 365	163 302	0	157 989	9 363 461
Kapitał	0	0	0	3 557 803	3 557 803
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 455 091	3 455 091
Pozycje pozabilansowe	0	501	0	0	-90 035
Luka	975 185	1 592 759	591 788	-4 585 738	-90 038
Luka skumulowana	2 311 153	3 903 912	4 495 700	-90 038	-90 038

– w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o -100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	10 429 676	2 388 536	3 123 008	732 233
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	2 120 426	449 500	1 295 000	217 000
Kredyty i pożyczki udzielone	8 309 111	1 939 036	1 828 008	515 233
Pozostałe aktywa	139	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 477 418	3 082 154	2 099 312	2 119 088
Rynek międzybankowy	2 649 492	139 334	0	52 941
Emisje własne	0	460 000	612 400	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 827 926	2 482 820	1 286 912	2 066 147
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-26 216	-61 681	0	-2 639
Luka	5 926 042	-755 299	1 023 696	-1 389 494
Luka skumulowana	5 926 042	5 170 743	6 194 439	4 804 945

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	468 323	665 242	541 637	2 585 145	20 933 800
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	51 000	70 000	537 000	0	4 739 926
Kredyty i pożyczki udzielone	417 323	595 242	4 637	1 759 412	15 368 002
Pozostałe aktywa	0	0	0	825 733	825 872
Zobowiązania i kapitały, w tym:	1 378 365	606 583	0	7 170 883	20 933 803
Rynek międzybankowy	0	443 281	0	0	3 285 048
Emisje własne	0	0	0	0	1 072 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 378 365	163 302	0	157 989	9 363 461
Kapitał	0	0	0	3 557 803	3 557 803
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 455 091	3 455 091
Pozycje pozabilansowe	0	501	0	0	-90 035
Luka	-910 042	59 160	541 637	-4 585 738	-90 038
Luka skumulowana	3 894 903	3 954 063	4 495 700	-90 038	-90 038

Wartość luki stopy procentowej według stanu na 31.12.2019 wyniosła:

- w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o +100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	4 723 586	3 282 319	4 744 366	3 041 213
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	2 352 731	460 500	1 562 500	614 000
Kredyty i pożyczki udzielone	2 304 611	2 821 819	3 181 866	2 427 213
Pozostałe aktywa	66 244	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 904 563	2 869 988	2 750 855	2 747 380
Rynek międzybankowy	3 183 148	631 183	50 164	123 321
Emisje własne	0	610 000	1 086 500	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 721 415	1 628 805	1 414 191	2 624 059
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-11 662	-3 178	0	0
Luka	-192 639	409 153	1 993 511	293 833
Luka skumulowana	-192 639	216 514	2 210 025	2 503 858

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	2 956 166	2 048 411	40 602	2 524 534	23 361 197
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	409 000	0	0	0	5 398 731
Kredyty i pożyczki udzielone	2 547 166	2 048 411	40 602	1 723 746	17 095 434
Pozostałe aktywa	0	0	0	800 788	867 032
Zobowiązania i kapitały, w tym:	2 177 248	1 062 957	0	6 848 206	23 361 197
Rynek międzybankowy	84 003	470 925	0	0	4 542 744
Emisje własne	0	0	0	0	1 696 500
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	2 093 245	592 032	0	110 416	10 184 163
Kapitał	0	0	0	3 241 546	3 241 546
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 496 244	3 496 244
Pozycje pozabilansowe	0	0	0	0	-14 840
Luka	778 918	985 454	40 602	-4 323 672	-14 840
Luka skumulowana	3 282 776	4 268 230	4 308 832	-14 840	-14 840

– w scenariuszu przesunięcia stóp procentowych o -100 punktów bazowych

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	11 055 279	2 528 758	3 750 043	1 520 828
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	2 352 731	460 500	1 562 500	614 000
Kredyty i pożyczki udzielone	8 636 304	2 068 258	2 187 543	906 828
Pozostałe aktywa	66 244	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	4 904 563	2 869 988	2 750 855	2 747 380
Rynek międzybankowy	3 183 148	631 183	50 164	123 321
Emisje własne	0	610 000	1 086 500	0
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 721 415	1 628 805	1 414 191	2 624 059
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-11 662	-3 178	0	0
Luka	6 139 054	-344 408	999 188	-1 226 552
Luka skumulowana	6 139 054	5 794 646	6 793 834	5 567 282

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Nieodsetkowe	Suma
Aktywa, w tym:	1 173 816	794 790	13 150	2 524 533	23 361 197
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	409 000	0	0	0	5 398 731
Kredyty i pożyczki udzielone	764 816	794 790	13 150	1 723 745	17 095 434
Pozostałe aktywa	0	0	0	800 788	867 032
Zobowiązania i kapitały, w tym:	2 177 248	1 062 957	0	6 848 206	23 361 197
Rynek międzybankowy	84 003	470 925	0	0	4 542 744
Emisje własne	0	0	0	0	1 696 500
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	2 093 245	592 032	0	110 416	10 184 163
Kapitał	0	0	0	3 241 546	3 241 546
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 496 244	3 496 244
Pozycje pozabilansowe	0	0	0	0	-14 840
Luka	-1 003 432	-268 167	13 150	-4 323 673	-14 840
Luka skumulowana	4 563 850	4 295 683	4 308 833	-14 840	-14 840

Wpływ COVID-19 na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Pandemia COVID-19 wpłynęła na materializację ryzyka stopy procentowej w portfelu bankowym poprzez wrażliwość wyniku odsetkowego. Decyzje Rady Polityki Pieniężnej o obniżkach stóp procentowych łącznie o 140 pkt bazowych miały negatywny wpływ na wynik z tytułu odsetek. Limity apetytu na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej nie zostały przekroczone.

b. Ryzyko walutowe

Ryzyko walutowe Bank definiuje jako ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału w wyniku niekorzystnej zmiany kursów walutowych. W ramach monitorowania ryzyka kursowego Bank analizuje także ryzyko płynności w walutach obcych oraz wpływ ryzyka kursowego na ryzyko kredytowe, które pojawia się w przypadku kredytów indeksowanych do walut obcych - gdy występuje niedopasowanie waluty kredytu do waluty przychodów klientów Banku, a także wpływ ryzyka walutowego na ryzyko płynności, które wynika z wyceny w złotych pochodnych instrumentów finansowych typu CIRS i FX SWAP. Sytuacja taka dotyczy znaczącej części portfela Banku, ponieważ w sprawozdaniu finansowym wysoki udział mają kredyty indeksowane do walut obcych. Ryzyko walutowe jest zabezpieczane w tym zakresie instrumentami pochodnymi.

Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie całkowitej pozycji walutowej Banku w wysokości, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe. W tym celu limity pozycji walutowej ustalone są na konserwatywnym poziomie nie przekraczającym wartości progu istotności określonego w relacji do funduszy własnych Banku.

Zarządzanie ryzykiem walutowym w Banku obejmuje następujące zagadnienia:

- zarządzanie otwartą pozycją walutową Banku, w tym ustalenie i kontrolowanie limitów dla otwartej pozycji walutowej i limitów maksymalnej straty,
- monitorowanie różnic kursowych z wymiany walut i wyniku z pozycji wymiany,
- szacowanie potencjalnej straty z tytułu ryzyka walutowego (wartości zagrożonej) i analiza scenariuszy skrajnych,
- zarządzanie poziomem obrotu w zakresie operacji obciążonych ryzykiem walutowym,
- alokację kapitału na ryzyko niedopasowania waluty kredytu z przychodami klientów.

Wielkości, na które nałożone są limity to m.in.: wartość otwartych pozycji walutowych i wartość zagrożona (VaR) obliczana dla 2-letniego szeregu czasowego w horyzoncie 10-dniowym i przy poziomie ufności 99%.

Bank narażony jest na ryzyko walutowe z tytułu udzielania klientom kredytów i pożyczek indeksowanych do walut obcych. Ryzyko walutowe jest zarządzane przez codzienne monitorowanie i minimalizowanie bieżącej pozycji walutowej Banku. Domykanie pozycji odbywa się za pomocą dopasowania aktywów i zobowiązań poprzez natychmiastowe transakcje walutowe.

Począwszy od roku 2011 Bank stosuje transakcje instrumentami pochodnymi w ramach rachunkowości zabezpieczeń do zabezpieczania przepływów portfela kredytów indeksowanych do franka szwajcarskiego przed ryzykiem walutowym.

Pomiar ryzyka walutowego odbywa się za pomocą codziennych raportów pozycji całkowitej Banku oraz raportów VaR. Na dzień 31 grudnia 2020 roku i 31 grudnia 2019 roku pozycja walutowa kształtowała się odpowiednio:

Otwarta pozycja walutowa oraz wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia 2020 roku

Struktura walutowa (wartości przeliczone na PLN wg kursów średnich NBP)								
	Rachunki i lokaty w innych bankach	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty pochodne zabezpieczające	Pozostałe aktywa	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	Pozostałe zobowiązania
CHF	6 712	2 094 037	0	725	0	0	-639 299	-17
USD	38	76	6 244	0	0	0	-5 263	-
EUR	38 268	492	0	0	0	2 492	-4 621	-40
Razem:	45 018	2 094 605	6 244	725	0	2 492	-649 183	-57

Otwarta pozycja walutowa oraz wykorzystanie limitu na dzień 31 grudnia 2019 roku

Struktura walutowa (wartości przeliczone na PLN wg kursów średnich NBP)								
	Rachunki i lokaty w innych bankach	Kredyty i pożyczki udzielone klientom	Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziny przez pozostałe całkowite dochody	Instrumenty pochodne zabezpiecza- jące	Pozostałe aktywa	Zobowiązania wobec banków	Zobowiązania wobec klientów	Pozostałe zobowiązania
CHF	517	2 128 856	0	881	0	-960 089	-15 144	
USD	17	81	5 374	0	0	-4 944	-144	
EUR	7 859	495	0	0	0	-29 641	-43 275	
Razem:	8 393	2 129 432	5 374	881	0	-994 674	-58 563	

Ryzyko walutowe wyrażone VaR kształtowało się następująco (podano wartości potencjalnego wpływu na wynik finansowy w tys. zł wynikającego z obserwowanej zmienności cen na rynkach finansowych przy poziomie ufności 0,99):

Value at Risk dla ryzyka walutowego	Rok 2020	Rok 2019
VaR o horyzoncie 10 dni – wartość na 31 grudnia	60,04	12,07
Górna wartość limitu	500	500

Poniżej przedstawiono strukturę portfela kredytowego Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu wg waluty udzielonego kredytu.

Struktura portfela Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według walut	31.12.2020	31.12.2019 (dane przekształcone)
PLN	11 422 243	13 538 181
CHF	2 091 531	2 126 401
EUR	477	488
USD	75	81
Razem	13 514 326	15 665 151

Wpływ COVID-19 na ryzyko walutowe

Profil ryzyka walutowego nie uległ zmianie w konsekwencji pandemii COVID-19. Limity ryzyka walutowego nie zostały przekroczone, a metryki pozostały na bezpiecznym poziomie.

c. Ryzyko płynności i finansowania

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest takie kształtowanie pozycji finansowej Banku oraz zobowiązań pozabilansowych, aby zapewnić stałą zdolność do regulowania zobowiązań, uwzględniającą charakter prowadzonej działalności oraz mogące się pojawić potrzeby w wyniku zmian otoczenia rynkowego lub zachowań klientów. Podstawowym celem zarządzania płynnością finansową Banku jest dążenie do wzrostu stabilnych źródeł finansowania.

Santander Consumer Bank S.A., działając w ramach Grupy Santander ma całkowitą autonomię w ramach realizacji funkcji skarbowych oraz zarządzania ryzykiem płynności. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania oraz transakcje skarbowe realizowane są niezależnie od innych podmiotów w Grupie. Dotyczy to zarówno rynku detalicznego, gdzie Bank pozyskuje depozyty od osób fizycznych i MSP, jak i rynku hurtowego, gdzie Bank pozyskuje finansowanie od przedsiębiorstw i korporacji oraz rynku międzybankowego. W zakresie zarządzania ryzykiem płynności w swoich spółkach zależnych Bank stosuje całkowitą centralizację funkcji skarbowych. Zarządzanie ryzykiem płynności oraz pozyskiwanie finansowania jest realizowane w Banku w całości przez Departament Skarbu.

W procesie zarządzania ryzykiem płynności biorą udział następujące jednostki organizacyjne Banku:

- Rada Nadzorcza Banku,
- Zarząd Banku,
- Komitet ALCO (Assets and Liabilities Management Committee),
- Pion Zarządzania Finansowego (Departament Skarbu),
- Komitet Ryzyka Rynkowego,
- Pion Ryzyka (Zespół Ryzyka Rynkowego).

Rada Nadzorcza Banku sprawuje nadzór nad zgodnością polityki zarządzania ryzykiem płynności ze strategią i planem finansowym Banku.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za dostosowanie ryzyka płynności Banku oraz procesu zarządzania tym ryzykiem do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka Banku oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu.

Pion Zarządzania Finansowego sprawuje funkcje operacyjne związane z zarządzaniem ryzykiem płynności. W szczególności Departament Skarbu zarządza operacyjnie płynnością płatniczą i bieżącą Banku w ramach przyznaných uprawnień. Za zarządzanie płynnością średnio i długoterminową, w szczególności za utrzymanie pożądanej struktury zobowiązań, odpowiada Komitet ALCO. Zadania kontrolne i monitorujące poziom ryzyka są funkcjonalnie całkowicie rozdzielone i wykonywane w Pionie Ryzyka w Zespole Ryzyka Rynkowego. Za zarządzanie ryzykiem płynności w kategoriach opiniowania i kontroli limitów odpowiedzialny jest Komitet Ryzyka Rynkowego, za ustanawianie wysokości limitów odpowiada Zarząd Banku. Decyzje strategiczne dotyczące ryzyka płynności podejmowane są przez Zarząd Banku na wniosek Komitetu ALCO i/lub Komitetu Ryzyka Rynkowego.

Do pomiaru ryzyka płynności stosuje się m.in. lukę płynności urealnioną o wcześniejsze spłaty kredytów oraz uwzględniającą hipotezę odnowień i zerwań depozytów, analizę scenariuszy skrajnych w ramach planu awaryjnego utrzymania płynności oraz analizy stabilności i kosztów pozyskania zobowiązań.

Płynność finansowa Banku jest kształtowana głównie poprzez środki pozyskane z depozytów klientów detalicznych i korporacyjnych, emisji własnych dłużnych papierów wartościowych, linii kredytowych z Grupy Santander i innych podmiotów, a także w ramach sekurytyzacji portfela kredytowego. Portfel wysokiej jakości aktywów płynnych stanowi część podstawową nadwyżki płynności zgodnie z Rekomendacją P oraz zapewnia adekwatny poziom aktywów wysokopłynnych w rozumieniu ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 oraz ROZPORZĄDZENIA DELEGOWANEGO KOMISJI (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wpływów netto dla instytucji kredytowych.

Brak pozycji spekulacyjnych znacząco ogranicza ekspozycję Banku na brak płynności rynków finansowych.

Portfel kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF jest finansowany środkami pozyskanymi w ramach długoterminowych transakcji z przyrzeczeniem odkupu (repo) w CHF zabezpieczonych papierami wartościowymi w PLN, poprzez długoterminowe transakcje pozabilansowe CIRS oraz krótko i średnioterminowe transakcje FX SWAP.

Na płynność Banku wpływ mają zarówno czynniki wewnętrzne jak i zewnętrzne. Wśród czynników wewnętrznych, nad którymi Bank sprawuje kontrolę można wyróżnić:

- strukturę bilansu oraz pozycji pozabilansowych w poszczególnych walutach,
- wewnętrzne regulacje i procedury zarządzania ryzykiem płynności,
- politykę cenową i ofertę produktową.

Czynniki zewnętrzne, będące poza kontrolą Banku obejmują:

- wsparcie Grupy,
- politykę pieniężną Banku Centralnego,
- sytuację gospodarczą kraju,
- ocenę standingu finansowego Grupy,
- ryzyko płynności rynku.

W 2020 roku Bank kontynuował strategię pozyskiwania zdywersyfikowanego finansowania opierając się zarówno na produktach depozytowych dla klientów detalicznych i korporacyjnych jak i na instrumentach z hurtowych rynków finansowych, które w szczególności obejmują:

- linie kredytowe w PLN,

- długoterminowe, dwuwalutowe transakcje typu repo (w CHF),
- transakcje sekurytyzacyjne,
- emisje własne dłużnych papierów wartościowych.

W 2020 roku Bank kontynuował strategię pozyskiwania długoterminowego finansowania, w szczególności zachęcano klientów detalicznych do lokowania na terminy od 12 m-cy do 3 lat.

Bank zdefiniował nadwyżkę płynności jako nieobciążone aktywa o wysokiej płynności i jakości kredytowej charakteryzujące się wysoką zbywalnością bez konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań, dla których nie ma prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do ich wykorzystania w celu pozyskania środków. Nadwyżkę płynności dzieli się na podstawową i uzupełniającą nadwyżkę płynności.

Podstawowa nadwyżka płynności składa się z następujących elementów:

- gotówka,
- rachunki bieżące i lokaty overnight w bankach,
- środki na rachunku bieżącym lub na rachunku rezerwy obowiązkowej w banku centralnym, przy czym w okresie wykraczającym poza tygodniowy „horyzont przeżycia” Bank uwzględnia, w przypadku wykorzystania tych środków, konieczność zapewnienia możliwości uzupełnienia salda rezerwy obowiązkowej do wymaganego przepisami poziomu,
- wysokiej jakości obligacje rządowe bądź podobne instrumenty, w tym dłużne papiery wartościowe dopuszczone przez NBP jako zabezpieczenia kredytu lombardowego, technicznego i operacji repo.

Uzupełniająca nadwyżka płynności składa się z następujących elementów:

- możliwe do upłynnienia w zdefiniowanym horyzoncie przeżycia w warunkach kryzysowych lub zbywalne z mniejszym prawdopodobieństwem niż pozycje należące do części podstawowej,
- kwalifikowane jako posiadające większe niż inne pozycje prawdopodobieństwo pozostania płynnymi w warunkach skrajnych.

System zarządzania płynnością w Santander Consumer Bank S.A. uwzględnia ryzyko płynności rynku. Bank zalicza do buforów płynności wyłącznie bardzo płynne instrumenty finansowe. W 2020 roku były to obligacje i bony skarbowe. Po stronie zobowiązań Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez stosowanie transakcji długoterminowych dla finansowania pozyskanego z hurtowych rynków finansowych, w szczególności w transakcjach pochodnych (CIRS oraz FX SWAP) oraz operacjach repo.

Pomiar ryzyka płynności

Głównymi elementami metodologii pomiaru ryzyka płynności Banku są:

- luka płynności Banku z uwzględnieniem wcześniejszych spłat kredytów, zerwań i odnowień depozytów klientów, analizy wykonywane są dla każdej waluty osobno oraz łącznie dla całego portfela Banku
- testy warunków skrajnych badające wpływ zmian wewnętrznych oraz systemowych (oddzielnie oraz łącznie),
- analiza ryzyka płynności w podmiotach zależnych,
- analiza oraz limitowanie uruchomień kredytów w zadanym okresie,
- analiza poziomu bilansowego, koncentracji, stabilności, zrywalności i odnawialności depozytów,
- analiza oraz prognoza wykonania stanu rezerwy obowiązkowej oraz sald na rachunkach nostro,
- kalkulacja nadzorczych miar płynności zgodnie z Uchwałą nr 386/2008 KNF,
- kalkulacja wskaźnika LCR oraz NSFR zgodnie z Rozporządzeniem CRR i Aktem Delegowanym,
- analiza struktury zobowiązań wykonana dla każdej waluty osobno oraz łącznie,
- analiza kosztów finansowania,
- plany finansowe i plany pozyskania zobowiązań stabilnych, w tym analiza płynności długoterminowej.

Bank dokonuje monitorowania poziomu płynności złotowej i walutowej w formie:

w tys. zł

- zestawienia niedopasowania terminów płatności aktywów i zobowiązań (analiza luki płynności),
- analizy przepływu środków (urealnienie luki płynności).

Na bazie zestawień ustalone są limity płynności, które są monitorowane na bieżąco i mają na celu ograniczenie ryzyka utraty płynności przez Bank. Wskaźniki płynności (LCR oraz nadzorcze miary płynności) są obliczane według stanu na koniec każdego dnia roboczego.

Wartości nadzorczych miar płynności wyniosły:

Miara płynności	31.12.2020	31.12.2019
M3	12,35	9,29
M4	1,27	1,29

Wartość wskaźnika pokrycia wpływów netto (LCR) wyniosła:

	31.12.2020	31.12.2019
LCR jednostkowy	282%	147%

Wartość luki płynności, według stanu na 31.12.2020 wyniosła:

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	4 649 748	1 063 570	1 551 093	2 581 803
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	3 409 600	136 500	271 000	529 826
Kredyty i pożyczki udzielone	1 228 339	927 070	1 280 093	2 051 977
Pozostałe aktywa	11 809	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	2 006 427	2 087 844	1 134 556	1 492 329
Rynek międzybankowy	478 928	10 718	10 718	244 941
Emisje własne	0	100 000	291 000	300 000
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 527 499	1 977 126	832 838	947 388
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	-872	-2 860	0	-30 226
Luka	2 642 449	-1 027 134	416 537	1 059 248
Luka skumulowana	2 642 449	1 615 315	2 031 852	3 091 100

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Bez określonego terminu	Suma
Aktywa, w tym:	2 926 174	3 842 318	1 745 621	2 573 473	20 933 800
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	196 000	197 000	0	0	4 739 926
Kredyty i pożyczki udzielone	2 730 174	3 645 318	1 745 621	1 759 410	15 368 002
Pozostałe aktywa	0	0	0	814 063	825 872
Zobowiązania i kapitały, w tym:	2 437 842	3 316 674	1 287 247	7 170 884	20 933 803
Rynek międzybankowy	927 872	1 611 871	0	0	3 285 048
Emisje własne	381 400	0	0	0	1 072 400
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 128 570	1 704 803	1 087 247	157 990	9 363 461
Kapitał	0	0	0	3 557 803	3 557 803
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 455 091	3 455 091
Pozycje pozabilansowe	-31 234	-24 843	0	0	-90 035
Luka	457 098	500 801	458 374	-4 597 411	-90 038
Luka skumulowana	3 548 198	4 048 999	4 507 373	-90 038	-90 038

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Zobowiązanie bilansowe				
Zobowiązania wobec banków	474 313	0	0	170 564
Zobowiązania wobec klientów	1 772 722	2 419 639	1 218 248	2 148 465
Emisje własne	0	100 000	291 000	300 000
Zobowiązania podporządkowane	0	0	0	0
Razem	2 247 035	2 519 639	1 509 248	2 619 029
Zobowiązanie pozabilansowe				
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	620 930	0	0	0
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	1 460 000	0	0	0
Razem	2 080 930	0	0	0

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Suma
Zobowiązanie bilansowe				
Zobowiązania wobec banków	0	139 334	0	784 211
Zobowiązania wobec klientów	1 606 655	218 550	0	9 384 279
Emisje własne	381 400	0	0	1 072 400
Zobowiązania podporządkowane	0	0	200 000	200 000
Razem	1 988 055	357 884	200 000	11 440 890
Zobowiązanie pozabilansowe				
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	0	0	0	620 930
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	0	0	0	1 460 000
Razem	0	0	0	2 080 930

Wartość luki płynności, według stanu na 31.12.2019 wyniosła:

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Aktywa, w tym:	4 179 311	1 387 306	1 753 346	3 738 195
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	2 501 074	274 000	317 500	1 437 363
Kredyty i pożyczki udzielone	1 590 251	1 113 306	1 435 846	2 300 832
Pozostałe aktywa	87 986	0	0	0
Zobowiązania i kapitały, w tym:	1 493 333	1 898 666	1 291 834	2 237 403
Rynek międzybankowy	12 573	610 040	120 337	713 402
Emisje własne	0	50 000	222 000	352 100
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 480 760	1 238 626	949 497	1 171 901
Kapitał	0	0	0	0
Pożyczka podporządkowana	0	0	0	0
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	0
Pozycje pozabilansowe	1 683	487	0	2 022
Luka	2 687 661	-510 873	461 512	1 502 814
Luka skumulowana	2 687 661	2 176 788	2 638 300	4 141 114

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Bez określonego terminu	Suma
Aktywa, w tym:	3 731 272	4 179 863	1 889 111	2 502 793	23 361 197
Rynek międzybankowy i papiery wartościowe	772 794	96 000	0	0	5 398 731
Kredyty i pożyczki udzielone	2 958 478	4 083 863	1 889 111	1 723 747	17 095 434
Pozostałe aktywa	0	0	0	779 046	867 032
Zobowiązania i kapitały, w tym:	2 474 188	5 111 959	2 005 608	6 848 206	23 361 197
Rynek międzybankowy	519 005	2 567 387	0	0	4 542 744
Emisje własne	691 000	381 400	0	0	1 696 500
Depozyty (z wyłączeniem bankowych)	1 264 183	2 163 172	1 805 608	110 416	10 184 163
Kapitał	0	0	0	3 241 546	3 241 546
Pożyczka podporządkowana	0	0	200 000	0	200 000
Pozostałe zobowiązania	0	0	0	3 496 244	3 496 244
Pozycje pozabilansowe	-3 591	-15 441	0	0	-14 840
Luka	1 253 493	-947 537	-116 497	-4 345 413	-14 840
Luka skumulowana	5 394 607	4 447 070	4 330 573	-14 840	-14 840

	<1M	1-3M	3-6M	6-12M
Zobowiązanie bilansowe				
Zobowiązania wobec banków	5 046	452 028	0	568 645
Zobowiązania wobec klientów	1 682 458	1 558 316	1 336 350	2 682 514
Emisje własne	0	58 482	236 323	352 100
Zobowiązania podporządkowane	0	0	3 519	0
Razem	1 687 504	2 068 826	1 576 192	3 603 259
Zobowiązanie pozabilansowe				
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	736 234	0	0	0
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	757 000	0	0	0
Razem	1 493 234	0	0	0

	1-2 Lata	3-5 Lat	>5 Lat	Suma
Zobowiązanie bilansowe				
Zobowiązania wobec banków	392 130	182 206	0	1 600 055
Zobowiązania wobec klientów	2 347 330	769 111	0	10 376 079
Emisje własne	691 000	381 400	0	1 719 305
Zobowiązania podporządkowane	0	0	200 000	203 519
Razem	3 430 460	1 332 717	200 000	13 898 958
Zobowiązanie pozabilansowe				
Udzielone zobowiązania pozabilansowe dotyczące finansowania	0	0	0	736 234
Udzielone zobowiązania pozabilansowe gwarancyjne	0	0	0	757 000
Razem	0	0	0	1 493 234

Testy warunków skrajnych

Bank przeprowadza testy warunków skrajnych w cyklu kwartalnym. Testy warunków skrajnych obejmują analizy scenariuszowe, test wrażliwości oraz test odwrócony. Analizy scenariuszowe przeprowadzane są w horyzoncie 90 dni w trzech wariantach:

- wewnętrzny (idiosynkratyczny) zakładający, że w wyniku obniżenia zaufania do banku następuje zwiększony odpływ depozytów i brak możliwości pozyskania niezabezpieczonego finansowania z rynku międzybankowego,
- systemowy zakładający, że w wyniku wystąpienia sytuacji kryzysowej na rynku następuje m.in. pogorszenie jakości portfela kredytowego, zwiększone wykorzystanie udzielonych linii kredytowych i gwarancji, brak możliwości pozyskania finansowania z rynku międzybankowego i zamrożenie otrzymanych linii kredytowych,
- połączony stanowiący kombinację dwóch powyższych, z uwzględnieniem możliwych interakcji.

W ramach scenariuszy warunków skrajnych Bank testuje dotkliwe warunki skrajne o charakterze krótkoterminowym (do dwóch tygodni), jak i mniej dotkliwe, ale utrzymujące się w czasie (do dwóch miesięcy).

Wyniki testów warunków skrajnych są prezentowane na posiedzeniach Komitetu Ryzyka Rynkowego, Zarządu i Rady Nadzorczej. Wyniki testów warunków skrajnych są wykorzystywane m.in. do określenia limitów apetytu na ryzyko, okresowej weryfikacji założeń planu awaryjnego płynności i przy sporządzaniu planów pozyskiwania finansowania.

Testy warunków skrajnych wykonane wg stanu na dzień 31 grudnia 2020 roku wykazały, że Bank posiada odpowiednią nadwyżkę płynności w horyzoncie przetrwania 60 dni.

Raportowanie ryzyka płynności

System raportowania w obszarze ryzyka płynności obejmuje okresowe przekazywanie informacji dla Komitetu Ryzyka Rynkowego, Komitetu ALCO, Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku:

- raportowanie ryzyka płynności bieżącej i krótkoterminowej odbywa się z częstotliwością dzienną, natomiast ryzyka płynności średnioterminowej i długoterminowej odbywa się w cyklu miesięcznym oraz kwartalnym,
- planowanie struktury zobowiązań i plany pozyskania zobowiązań stabilnych odbywa się raz w roku – plany są zatwierdzane przez Radę Nadzorczą,
- ocena poziomu płynności w stosunku do planu finansowego zatwierdzonego przez Zarząd Banku wykonywana jest raz w miesiącu i jest przedstawiana na posiedzeniu Komitetu ALCO,
- raz na kwartał Zarząd i Rada Nadzorcza otrzymują raport z monitorowania ryzyka rynkowego i płynności.

Plan awaryjny płynności

Szczegółowy tryb postępowania w okresie zagrożenia płynności oraz w wariantach kryzysowych określa Plan awaryjny utrzymania płynności. Plan określa ponadto zasady monitorowania czynników stanowiących zagrożenie płynności, identyfikacji stanu zagrożenia płynności oraz wskazuje osoby odpowiedzialne za działania prewencyjne i awaryjne, zakres ich obowiązków oraz zasady komunikowania się. Plan awaryjny podlega cyklicznemu (co najmniej raz w roku) przeglądowi założeń oraz uaktualnieniom w celu adaptacji do bieżących warunków zewnętrznych oraz potrzeb Banku.

Wpływ COVID-19 na ryzyko płynności i finansowania

Profil ryzyka nie uległ zmianie w konsekwencji pandemii COVID-19. Wpływ „wakacji kredytowych” na współczynniki regulacyjne (LCR, luka płynności) był umiarkowany. Bufor płynności pozostał stabilny, a stabilność źródeł finansowania nie uległa znaczącej zmianie (wskaźnik zerwań depozytów na niskim poziomie).

c) Ryzyko niewypłacalności

Celem zarządzania ryzykiem niewypłacalności w Banku jest utrzymanie współczynników kapitałowych na poziomie adekwatnym do profilu jego ryzyka i modelu biznesowego oraz skali jego działalności z uwzględnieniem specyfiki rynkowej oraz umożliwiającym wypełnienie wytycznych wynikających z:

- przepisów prawa, w szczególności Rozporządzenia CRR,
- indywidualnych wytycznych KNF,
- buforów kapitałowych.

Poziom funduszy własnych oraz wymogów kapitałowych jest szacowany zgodnie z obowiązującymi regulacjami i dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady UE oraz rekomendacjami KNF.

Zarząd Banku odpowiada za całość procesów związanych z zarządzaniem kapitałami, a Rada Nadzorcza sprawuje ogólny nadzór nad szacowaniem kapitału regulacyjnego i wewnętrznego.

W Banku funkcjonuje Komitet Kapitałowy, który odpowiedzialny jest za nadzór, akceptację i ocenę aspektów dotyczących kapitału i wypłacalności Banku, w szczególności wspiera Zarząd Banku w realizacji strategii działania Banku oraz zasad ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem w obszarze adekwatności kapitałowej.

Bank podlega wymogom ostrożnościowym wynikającym z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. (dalej Rozporządzenie CRR) w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, z późn. zm.

Wymogi kapitałowe na dzień 31 grudnia 2020 roku wyznaczone zostały zgodnie z Rozporządzeniem CRR dla następujących ryzyk:

- ryzyko kredytowe: metoda standardowa;
- ryzyko operacyjne: metoda standardowa (metoda TSA);
- korekty wyceny kredytowej (CVA): metoda standardowa;
- ryzyko rynkowe (ryzyko walutowe): metoda całkowitej pozycji walutowej netto;
- ryzyko rozliczenia.

Niezależnie od regulacyjnych metod pomiaru wymogów kapitałowych Bank dokonuje oceny kapitału wewnętrznego.

Kapitał wewnętrzny to szacowana przez Bank wielkość kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. Kapitał wewnętrzny w Banku stanowi sumę wymaganego kapitału niezbędnego do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych dla wymogu kapitałowego rodzajów ryzyka występujących w działalności Banku. W celu oceny dostosowania wielkości kapitału do poziomu i rodzaju ryzyka na jakie Bank jest narażony oraz do charakteru, skali i złożoności działania, Bank realizuje proces oceny adekwatności kapitału wewnętrznego (ICAAP).

Przegląd procesu szacowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego dokonywany jest w przez powoływany w Banku Zespół ds. przeglądu procesu ICAAP, a jego wyniki raportowane do Komitetu Kapitałowego, Zarządu Banku oraz Rady Nadzorczej.

W poniższych tabelach przedstawiono kalkulację łącznego współczynnika kapitałowego Santander Consumer Bank S.A. na 31.12.2020 oraz 31.12.2019:

	31.12.2020	31.12.2019
Kapitał Tier I	3 247 208	2 729 855
- wpłacony kapitał	520 000	520 000
- nadwyżka z emisji akcji	768 047	768 047
- zyski zatrzymane	977 696	466 006
- skumulowane inne całkowite dochody	14 253	8 590
- kapitał rezerwowy	967 212	967 212
Filtry ostrożnościowe	-7 020	-7 522
Pomniejszenia kapitału Tier I	-539 085	-528 639
- wartości niematerialne i prawne	-39 598	-19 054
- aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności	-446 777	-455 066
- udziały w podmiotach sektora finansowego	-85 830	-85 830
- pozycje sekurytyzacyjne – jako alternatywa dla wagi 1250%	0	0
- korekty w okresie przejściowym	33 120	31 311
Wyłączenia z pomniejszeń kapitału Tier I	405 889	356 158
- aktywa z tytułu podatku odroczonego oparte na przyszłej rentowności	320 059	270 328
- udziały w podmiotach sektora finansowego	85 830	85 830
Kapitał Tier I po uwzględnieniu pomniejszeń oraz filtrów ostrożnościowych	3 106 992	2 549 852
Kapitał Tier II	200 000	200 000
- pożyczki podporządkowane	200 000	200 000
Razem fundusze własne na potrzeby wyliczenia łącznego współczynnika kapitałowego	3 306 992	2 749 852

	31.12.2020	31.12.2019
Wymogi kapitałowe	1 085 910	1 156 077
- z tytułu ryzyka kredytowego	892 331	977 104
- z tytułu ryzyka operacyjnego	192 711	177 791
- z tytułu ryzyka korekty wyceny kredytowej (CVA)	868	1 182

	31.12.2020	31.12.2019
Łączny współczynnik kapitałowy	24,36%	19,03%

19 stycznia 2021 r. Bank otrzymał pismo Komisji Nadzoru Finansowego (z dnia 13 stycznia 2021 r.) w sprawie zalecenia dotyczącego wstrzymania wypłaty dywidendy w pierwszym półroczu 2021 roku oraz niepodejmowania bez uprzedniej konsultacji z organem nadzoru innych działań będących poza zakresem bieżącej działalności biznesowej i operacyjnej, mogących skutkować

obniżeniem bazy kapitałowej Banku. Zarząd Banku, w zakresie wynikającym z jego kompetencji, poinformował Komisję Nadzoru Finansowego, iż podjęcie stosowne działania celem realizacji powyższego zalecenia, a Rada Nadzorcza Banku będzie sprawować właściwy nadzór nad jego realizacją. Zgodnie ze stanowiskiem Komisji Nadzoru Finansowego, ostateczne zalecenie dotyczące polityki dywidendowej zostanie przedstawione bankom komercyjnym w drugiej połowie 2021 r., po dokonaniu analizy sytuacji sektora bankowego w pierwszym półroczu.

W celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z walutowych kredytów hipotecznych dla gospodarstw domowych Bank utrzymuje fundusze własne na poziomie zapewniającym pokrycie dodatkowego wymogu kapitałowego 0,35 p.p.

W roku 2019 Santander Consumer Bank S.A. przeprowadził transakcję sekurytyzacji syntetycznej portfela udzielonych przez Bank kredytów gotówkowych i ratałnych. Celem przeprowadzonej transakcji było uzyskanie ulgi kapitałowej na portfelu kredytów detalicznych, która zapewnia dodatkową zdolność do finansowania projektów wspierających rozwój segmentu klienta MŚP. Transakcja jest syntetyczną sekurytyzacją składającą się z trzech transz. Dnia 5 lipca 2019 r. Bank podpisał umowę z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym (EFI), w ramach której pozyskał gwarancję finansową na 100% transzy uprzywilejowanej i transzy mezzanine. Jednocześnie Bank zatrzymał 100% transzy pierwszej straty, która została odliczona od kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 36 ust. 1 lit. k) CRR. Odliczenie od kapitału podstawowego Tier I oznacza zastosowanie „metody pełnego odliczenia” zgodnie z art. 245 ust. 1 lit. b) CRR. W przypadku transzy typu mezzanine EIF otrzymał regwarancję finansową równoległą od Europejskiego Banku Inwestycyjnego. Transakcja spełnia wymogi wynikające z art. 245 ust. 4 oraz art. 245 ust. 1 lit. b) CRR. Struktura transakcji zawiera Synthetic Excess Spread odpowiadający ekwiwalentowi 1.40% portfela pracującego na zasadzie mechanizmu „use-it-or-lose-it”. W ramach transakcji Bank utrzymuje losowo wybrane ekspozycje odpowiadające nie mniej niż 5% wartości nominalnej sekurytyzowanych ekspozycji, zgodnie z art. 405 ust. 1 lit. c) CRR. Uruchomienie gwarancji nastąpiło w dniu 21 listopada 2019 r., wpływ na aktywa ważne ryzykiem Banku został rozpoznany w grudniu 2019r. W rezultacie gwarancją został objęty portfel kredytów gotówkowych i ratałnych w kwocie 1 734 m PLN, przy czym gwarancja obejmuje część kapitałową udzielonych kredytów. Sekurytyzowany portfel jest ważony ryzykiem według metody standardowej. Transakcja zawiera dwuletni okres rewolwingowy, podczas którego Bank ma możliwość uzupełniania zamortyzowanej kwoty portfela sekurytyzowanego nowymi ekspozycjami spełniającymi kryteria określone w umowie. Ostateczna data zakończenia trwania transakcji to 30 czerwca 2030 r. Transakcja nie posiada elementu finansowania, a objęty nią wyselekcjonowany portfel kredytów gotówkowych i ratałnych pozostaje w bilansie Banku. Transakcja jest elementem strategii optymalizacji kapitału Tier 1 Banku.

Wartość bilansowa portfela sekurytyzacji syntetycznej	31.12.2020	31.12.2019
transza uprzywilejowana	1 413 293	1 413 295
transza mezzanine	300 000	300 000
transza pierwszej straty	20 809	20 809
Razem	1 734 102	1 734 104

Przepisy przejściowe w zakresie ryzyka niewypłacalności

Bank stosuje przepisy przejściowe przewidziane przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2017/2395 z dnia 12 grudnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego oraz Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/873 z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 575/2013 i (UE) 2019/876 w odniesieniu do niektórych dostosowań w odpowiedzi na pandemię COVID-19. Oznacza to, że na potrzeby oceny adekwatności kapitałowej Santander Consumer Banku S.A. nie został uwzględniany pełen wpływ wdrożenia MSSF 9. Bank, po analizie Rozporządzenia nr 2020/873, zdecydował o skorzystaniu z obliczeń określonych w ust. 7a art. 473a.

Poniżej przedstawiono fundusze własne, współczynniki kapitałowe, jak również wskaźnik dźwigni, zarówno z zastosowaniem, jak i bez zastosowania przepisów przejściowych przewidzianych przez Rozporządzenie nr 2017/2395.

Pozycja	31.12.2020	31.12.2019
Dostępny kapitał (kwoty)		
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	3 106 992	2 549 852
Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 073 873	2 518 541
Kapitał Tier 1	3 106 992	2 549 852
Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 073 873	2 518 541
Łączny kapitał	3 306 992	2 749 852
Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	3 273 873	2 718 541
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)		
Aktywa ważone ryzykiem ogółem	13 573 866	14 450 974
Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	13 540 746	14 416 332
Współczynniki kapitałowe		
Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	22,89%	17,64%
Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	22,70%	17,47%
Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	22,89%	17,64%
Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	22,70%	17,47%
Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	24,36%	19,03%
Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	24,18%	18,86%
Wskaźnik dźwigni finansowej		
Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	19 774 573	21 264 439
Wskaźnik dźwigni finansowej	15,71%	11,99%
Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,57%	11,88%

d) Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne definiowane jako możliwość wystąpienia straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub ze zdarzeń zewnętrznych, obejmując również ryzyko prawne.

Regulacje dotyczące ryzyka operacyjnego, przyjęte w Santander Consumer Bank S.A. opierają się na:

- Rozporządzeniu CRR,
- ustawie z dnia 29 sierpnia 1997r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1896 z późn. zm.) (dalej: „Prawo bankowe”),
- Rekomendacji „M” KNF z 8 stycznia 2013.,

- dobrych praktykach Grupy Santander odnoszących się do obszaru ryzyka operacyjnego i zarządzania ciągłością działania.

Bank korzysta z metody standardowej na potrzeby wyliczania wartości wskaźnika adekwatności kapitałowej dla ryzyka operacyjnego, zgodnie z zapisami Rozporządzenia CRR w tym zakresie. Z działalności bankowej wyodrębnione zostały dwie linie biznesowe do których przypisane są produkty zgodnie z poniższym podziałem:

1. Bankowość detaliczna:

- Karty kredytowe,
- Kredyt ratalny,
- Kredyt gotówkowy,
- Kredyt hipoteczny,
- Kredyt samochodowy udzielony osobom fizycznym,
- Depozyty przyjęte od osób fizycznych.

2. Bankowość komercyjna:

- Kredyt gospodarczy,
- Kredyt samochodowy udzielony podmiotom gospodarczym,
- Depozyty przyjęte od podmiotów korporacyjnych.

W wyniku przeprowadzonego w 2020 roku procesu identyfikacji i oceny ryzyk, ryzyko operacyjne uznano jako jedno z ryzyk istotnych. Ryzyko to jest pokryte ilościowym modelem szacowania kapitału wewnętrznego. W ramach ryzyka operacyjnego wyróżniono ryzyka istotne:

1. Ryzyko IT zdefiniowane jako: ryzyko wynikające z niepewności związanej z prawidłowym, efektywnym i bezpiecznym wspieraniem działalności banku przez jego środowisko teleinformatyczne. W szczególności pod pojęciem ryzyka IT należy rozumieć ryzyko związane z funkcjonowaniem i bezpieczeństwem infrastruktury teleinformatycznej i procesów z nią związanych, wykorzystywanej dla potrzeb działalności banku oraz do świadczenia usług dla klientów.
2. Ryzyko prawne zdefiniowane jako: ryzyko poniesienia strat na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji, ich niestabilności, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, jakości dokumentacji formalno-prawnej czy niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub innych organów w sprawach spornych prowadzonych z innymi podmiotami.
3. Ryzyko fraudów zdefiniowane jako: Zagrożenia związane z oszustwami wewnętrznymi oraz zewnętrznymi. Zdarzenia dotyczące nieuczciwych praktyk zarówno klientów, podmiotów zewnętrznych jak i pracowników banku polegających na wykorzystywaniu cudzych tożsamości, podawaniu nieprawdziwych informacji lub manipulowaniu danymi w celu otrzymania korzyści majątkowej. Zjawiska mające wpływ na wzrost straty finansowej Banku. Ryzyko fraudów nie obejmuje zdarzeń związanych z incydentami dotyczącymi: naruszania bezpieczeństwa środowiska IT, bezpieczeństwa fizycznego w tym napadów rabunkowych, cyber ataków wiążących się z kradzieżą danych.
4. Ryzyko modelu zdefiniowane jako: ryzyko potencjalnej straty, jaką może ponieść instytucja, wskutek decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na wynikach uzyskanych przy zastosowaniu przez nią modeli, z powodu błędów w ich opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu (art. 3 ust. 1 pkt 11 CRD IV). Ryzyko modeli w praktyce objawia się poprzez występowanie rozbieżności pomiędzy oszacowaniem wyznaczonym przez dany model a wielkością rzeczywistą. Można wyróżnić cztery zasadnicze źródła tych rozbieżności:
 - immanentne ograniczenia modeli,
 - ryzyko danych,
 - ryzyko założeń modeli,
 - ryzyko administrowania modelami.

Wyróżnia się również ryzyko operacyjne związane z działalnością bancassurance tj ryzyko operacyjne związane z oferowaniem Klientom Banku ochrony ubezpieczeniowej na podstawie zawartych przez Bank z Towarzystwami Ubezpieczeniowymi (dalej „TU”) umów ubezpieczenia grupowego na rachunek Klientów Banków lub Ochrony ubezpieczeniowej na podstawie indywidualnej umowy ubezpieczenia zawieranej pomiędzy Klientem a TU za pośrednictwem Agenta ubezpieczeniowego.

System zarządzania i kontroli ryzyka operacyjnego w Santander Consumer Bank S.A. obejmuje wszystkie jednostki oraz komórki organizacyjne Banku i podmiotów zależnych, które funkcjonują w ramach tzw. modelu „trzech linii obrony” polegającym na oddzieleniu bezpośredniego zarządzania tym typem ryzyka, od funkcji kontrolnych i w końcu nadzorem nad funkcjonowaniem systemu. Stosowanie tej zasady zapewnia możliwość prawidłowego połączenia ilościowych i jakościowych metod oszacowania ryzyka operacyjnego w procesie kontroli tego ryzyka, ich rozwój oraz zapewnia niezależny pomiar i raportowanie ryzyka operacyjnego. Jednocześnie nadzór nad ryzykiem operacyjnym należy do funkcji zarządzania ryzykiem operacyjnym, szczególnie poprzez wykorzystywanie środków i metod jego ograniczania, odrzucenia lub transferu.

Za nadzór nad zarządzaniem ryzykiem operacyjnym w Santander Consumer Bank S.A. odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Za kontrolę nad systemem zarządzania ryzykiem operacyjnym w Santander Consumer Bank S.A. odpowiedzialny jest Dyrektor Departamentu Kontroli Ryzyka Operacyjnego i Walidacji Modeli (dalej „DKROiWM”). Do jego zakresu odpowiedzialności należy między innymi: przygotowanie polityki, metodologii, procedur i innych regulacji wewnętrznych oraz sporządzanie raportów dla Zarządu Banku, Rady Nadzorczej i Grupy Santander. Działania DKROiWM wspierają Koordynatorzy Ryzyka w jednostkach biznesowych (I linia obrony). Do obowiązków wszystkich pracowników Banku należy bezpośrednie zarządzanie ryzykiem operacyjnym w ramach realizowanych działań biznesowych (w tym: zgłaszanie informacji o mających miejsce w Banku przypadkach zdarzeń operacyjnych, udzielanie informacji związanych z ich wyjaśnianiem oraz udział w obowiązkowych szkoleniach dotyczących tej kategorii ryzyka).

e) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności rozumie się jako ryzyko skutków nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz standardów rynkowych w procesach funkcjonujących w Banku.

Ryzyko braku zgodności jest ryzykiem przekrojowym. Na ryzyko braku zgodności składają się następujące kategorie ryzyka:

1. ryzyko regulacyjne – ryzyko wynikające z braku zgodności Banku z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami nadzorczymi, wytycznymi organów nadzoru oraz standardami rynkowymi, skutkujące sankcjami finansowymi lub niefinansowymi;
2. ryzyko postępowania – ryzyko wynikające z decyzji lub zachowań niezgodnych z przyjętymi przez Bank wartościami, zasadami i regulacjami, a także ryzyko wynikające ze stosowania niewłaściwych praktyk w procesie wprowadzania do oferty Banku produktów i usług oraz ich modyfikacji, w relacjach Banku z klientami, w procesie oferowania im produktów i usług, w tym nieodpowiedniego dobrania oferty produktowej do potrzeb konkretnego klienta oraz w obsłudze posprzedażowej klientów (w tym w procesie obsługi skarg i reklamacji).

Celem Banku jest promowanie i zapewnianie zgodności z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i rekomendacjami nadzorczymi oraz przyjętymi przez Bank standardami postępowania i kodeksami etycznymi. Cel ten jest realizowany poprzez efektywne zarządzanie ryzykiem braku zgodności tj. systematyczne działania polegające na identyfikacji, ocenie, kontroli, monitorowaniu i raportowaniu tego ryzyka, a także budowaniu kultury zgodności i szkoleniach.

Proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku składa się z:

1. identyfikacji ryzyka braku zgodności dokonywanej w oparciu o zaprojektowane, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki identyfikacji ryzyka braku zgodności, określające zakres i rodzaj informacji, które są niezbędne do identyfikacji tego ryzyka;
2. oceny zidentyfikowanego ryzyka braku zgodności, dokonywanej w oparciu o ustalone, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki oceny ryzyka braku zgodności, poprzez pomiar ilościowy lub szacowanie jakościowe. Ocena obejmuje zarówno całościową ocenę ryzyka braku zgodności, jak i ocenę ryzyka braku zgodności dla procesów funkcjonujących w Banku, w szczególności w zakresie procesów istotnych;
3. kontroli ryzyka braku zgodności poprzez zaprojektowane, wprowadzone i stosowane mechanizmy kontroli ryzyka braku zgodności w oparciu o ocenę tego ryzyka, mające na celu utrzymanie ryzyka braku zgodności na określonym poziomie;

4. monitorowania wielkości i profilu ryzyka braku zgodności w oparciu o zaprojektowane, wprowadzone i stosowane procedury i metodyki monitorowania ryzyka braku zgodności, w tym testowanie sposobu wdrożenia i przestrzegania mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności z uwzględnieniem w szczególności:
 - wyznaczenia akceptowalnego poziomu ryzyka (tzw. apetytu na ryzyko) oraz limitów tolerancji zgodnie ze standardami Banku;
 - zmiany wielkości i profilu tego ryzyka, wynikającego z zastosowanych mechanizmów kontroli ryzyka braku zgodności;
5. raportowania wyników dotyczących identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka braku zgodności oraz przekazywania raportów do Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej Banku, dotyczących procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności.

6 Zmiany prezentacji danych finansowych

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

W 2020 roku Bank przeprowadził przegląd i zmianę modelu kalkulującego rezerwę na zwrot składek ubezpieczeniowych w celu uspołnienienia z ewidencją prowizji przygotowawczej. Na podstawie tej analizy Bank zmienił prezentację rezerwy na zwroty składek ubezpieczeniowych w zakresie elementu rozpoznawanego według metody zamortyzowanego kosztu. W poprzednich okresach pozycja ta była prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji *Koszty i przychody rozliczane w czasie*. Począwszy od roku 2020, Bank skorygował nieprawidłową prezentację tej pozycji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej i prezentuje wyżej wymienioną pozycję jako korektę wartości bilansowej *Kredytów i pożyczek udzielonych klientom*. Taka prezentacja odzwierciedla odpowiednio szacunki oczekiwanych przepływów pieniężnych mające wpływ na wycenę według metody zamortyzowanego kosztu i przychody odsetkowe.

Opisane powyżej zmiany prezentacji danych finansowych zostały wprowadzone w roku 2020 retrospektywnie, z odpowiednimi korektami danych za okres porównawczy, które zaprezentowano poniżej.

AKTYWA	31.12.2019	Reklasyfikacja rezerw na zwroty	31.12.2019 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	16 836 714	-109 272	16 727 442
AKTYWA RAZEM	20 744 522	-109 272	20 635 250

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	31.12.2019	Reklasyfikacja rezerw na zwroty	31.12.2019 (dane przekształcone)
ZOBOWIĄZANIA			
Koszty i przychody rozliczane w czasie	351 401	-109 272	242 129
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	17 502 977	-109 272	17 393 705
ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY RAZEM	20 744 522	-109 272	20 635 250

Sprawozdanie z przepływów środków pieniężnych

W 2020 roku Bank przeprowadził przegląd i zmianę modelu kalkulującego rezerwę na zwrot składek ubezpieczeniowych w celu uspołnienienia z ewidencją prowizji przygotowawczej. Na podstawie tej analizy Bank zmienił prezentację rezerwy na zwroty składek ubezpieczeniowych w zakresie elementu rozpoznawanego według metody zamortyzowanego kosztu. W poprzednich okresach

zmiana stanu tej pozycji była prezentowana w sprawozdaniu z przepływów środków pieniężnych w pozycji *Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych*. Począwszy od roku 2020, Bank skorygował nieprawidłową prezentację tej pozycji w sprawozdaniu z przepływów środków pieniężnych i prezentuje wyżej wymienioną pozycję jako *Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów*. Taka prezentacja odzwierciedla odpowiednio szacunki oczekiwanych przepływów pieniężnych mające wpływ na wycenę według metody amortyzowanego kosztu i przychody odsetkowe.

Opisane powyżej zmiany prezentacji danych finansowych zostały wprowadzone w roku 2020 retrospektywnie, z odpowiednimi korektami danych za okres porównawczy, które zaprezentowano poniżej.

PRZEPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	Rok 2019	Reklasyfikacja rezerw na zwroty	Rok 2019 (dane przekształcone)
A. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ			
Zysk netto	511 690		511 690
Korekty razem:	405 300	0	405 300
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	-2 978 248	29 548	-2 948 700
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-53 302	-29 548	-82 850
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	916 990	0	916 990
D. PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO, RAZEM (A+/-B+/-C)	65 601		65 601
E. BILANSOWA ZMIANA STANU ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH	65 601		65 601
F. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA POCZĄTEK OKRESU	129 376		129 376
G. ŚRODKI PIENIĘŻNE NA KONIEC OKRESU	194 977		194 977

7 Przychody z tytułu odsetek oraz przychody o charakterze zbliżonym do odsetek

Przychody z tytułu odsetek	Rok 2020	Rok 2019
Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w amortyzowanym koszcie	1 382 338	1 726 324
Od rachunków i depozytów banków	1 075	2 383
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom:	1 350 046	1 690 988
<i>kredyty gospodarcze</i>	2 359	11 240
<i>kredyty samochodowe</i>	33 164	41 209
<i>kredyty hipoteczne</i>	49 204	63 162
<i>kredyty na zakup towarów i usług</i>	121 338	140 855
<i>kredyty gotówkowe</i>	1 047 062	1 331 049
<i>karty kredytowe</i>	50 823	48 078
<i>pozostałe kredyty</i>	46 096	55 395
Od instrumentów pochodnych	31 217	32 953
Przychody odsetkowe od aktywów wycenianych w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	37 589	53 078
Od papierów wartościowych	37 589	53 078
Razem	1 419 927	1 779 402

W pozycji *Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w amortyzowanym koszcie* Bank zaprezentował przychody od instrumentów pochodnych z uwagi na fakt, że dla tych transakcji instrumenty zabezpieczone wyceniane są według amortyzowanego kosztu.

Pozycja *Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie* byłaby wyższa o kwotę 220,7 mln zł gdyby nie zwroty prowizji do klientów za wcześniejsze zakończenie umowy kredytowej mających miejsce w bieżącym roku obrotowym. W roku poprzednim brak zwrotów prowizji do klientów powiększyłby wynik odsetkowy o 43,5 mln zł.

Przychody odsetkowe od aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu dla których dokonano odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości (Koszyk 3)	Rok 2020	Rok 2019
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom	86 493	82 133
Razem	86 493	82 133

Przychody o charakterze zbliżonym do odsetek	Rok 2020	Rok 2019
Od kredytów i pożyczek udzielonych klientom wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy:		
<i>karty kredytowe</i>	16 707	39 817
Od pożyczek podporządkowanych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	37 272	39 924
Razem	53 979	79 741

8 Koszty z tytułu odsetek

Koszty z tytułu odsetek	Rok 2020	Rok 2019
Od depozytów, kredytów i pożyczek banków	-4 116	-8 611
Od depozytów, kredytów i pożyczek klientów	-147 257	-184 230
Od pożyczek podporządkowanych	-5 571	-7 057
Od dłużnych papierów wartościowych własnej emisji	-30 131	-50 661
Od instrumentów pochodnych	-12 130	-4 804
Od leasingu finansowego	-2 094	-2 578
Od obligacji sekurytyzacyjnych	-34 548	-68 096
Od pozostałych zobowiązań	-37 272	-37 659
Razem	-273 119	-363 696

9 Przychody z tytułu prowizji

Przychody z tytułu prowizji	Rok 2020	Rok 2019
Przychody z tytułu sprzedaży produktów ubezpieczeniowych	100 382	100 060
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów	4 061	3 342
Prowizje z tytułu obsługi kart kredytowych	69 126	96 797
Prowizje z tytułu obsługi rachunków	1 686	1 580
Pakiet usług bankowych	50 834	44 619
Prowizje z tytułu transakcji gotówkowych	228	3 173
Prowizje z tytułu sekurytyzacji	3 048	9 673
Prowizje pozostałe	1 699	1 187
Razem	231 064	260 431

10 Koszty z tytułu prowizji

Koszty z tytułu prowizji	Rok 2020	Rok 2019
Prowizje z tytułu pośrednictwa ubezpieczeniowego	-346	-527
Prowizje z tytułu udzielonych kredytów	-44 270	-81 965
Prowizje z tytułu obsługi kart kredytowych	-4 698	-23 581
Prowizje z tytułu obsługi rachunków	-4 181	-4 110
Pakiet usług bankowych	-6 407	-5 452
Prowizje z tytułu transakcji gotówkowych	-4 277	-4 982
Prowizje z tytułu gwarancji	-17 812	-7 364
Prowizje z tytułu sekurytyzacji	-3 608	-14 221
Prowizje pozostałe	-29	-1 243
Razem	-85 628	-143 445

11 Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany

Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	Rok 2020	Rok 2019
Przychody z tytułu dywidend	272	682
Aktualizacja wartości akcji i udziałów	2 958	-6 271
Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	812	404
Wynik z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych przeznaczonych do obrotu	1 858	2 067
Wynik z pozycji wymiany	2 511	2 243
Wynik z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	-2 551	4 012
Wynik z tytułu sprzedaży papierów wartościowych	13 162	0
Razem	19 022	3 137

W pozycji *Wynik z tytułu rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych* prezentowany jest wynik z wyceny instrumentów zabezpieczających w części nieefektywnej powiązania zabezpieczającego rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

W roku 2020 w pozycji *Aktualizacja wartości akcji i udziałów* zaprezentowano przychód z objęcia nowych akcji VISA S.A. w wysokości 2 958 tys. zł. W roku 2019 w pozycji *Aktualizacja wartości akcji i udziałów* zaprezentowano m.in. odpis aktualizujący wartość udziałów w spółce zależnej Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w wysokości 3 600 tys. zł oraz korektę ceny nabycia udziałów w spółce PSA Finance Polska Sp. z o.o. w wysokości 2 674 tys. zł.

Wynik z pozycji wymiany obejmuje zyski i straty z walutowych transakcji spot i kontraktów terminowych oraz przeliczonych aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych.

12 Pozostałe przychody operacyjne

Pozostałe przychody operacyjne	Rok 2020	Rok 2019
Przychody związane z rozwiązaniem rezerw	16 743	5 942
Przychody z tytułu refaktur usług eksploatacyjnych	3 778	3 639
Przychody z tytułu nadpłat	4 233	3 379
Przychody z tytułu usług IT i innych usług wsparcia	170	193
Przychody z tytułu modyfikacji umów leasingu netto	562	0
Inne pozostałe przychody operacyjne	4 989	6 972
Razem	30 475	20 125

13 Koszty działania Banku i amortyzacja

Koszty działania banku	Rok 2020	Rok 2019
Wynagrodzenia	-178 831	-200 067
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia pracownicze	-38 025	-39 921
Koszty marketingu	-37 034	-49 476
Koszty informatyczne	-60 387	-72 532
Czynsze	-166	193
Podatki i opłaty	-34 900	-35 995
Koszty BIK	-6 102	-3 703
Usługi pocztowe	-6 199	-6 637
Koszty eksploatacji	-13 766	-13 688
Usługi telekomunikacyjne	-4 788	-4 859
Usługi doradcze	-8 652	-9 362
Obsługa kart	-6 476	-6 692
Koszty działalności odszkodowawczej	-2 507	-6 197
Koszty delegacji	-1 081	-3 708
Koszty szkoleń	-2 034	-4 449
Obsługa dokumentacji	-1 724	-1 370
Pozostałe koszty	-16 017	-21 769
Razem	-418 689	-480 232

Koszty składek na ubezpieczenie społeczne zaprezentowane w pozycji *Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia pracownicze* wyniosły dla roku 2020 i 2019 odpowiednio 32 923 tys. zł oraz 35 487 tys. zł.

Amortyzacja	Rok 2020	Rok 2019
Odpisy amortyzacyjne - wartości niematerialne	-8 149	-8 933
Odpisy amortyzacyjne - rzeczowe aktywa trwałe	-14 668	-26 026
Odpisy amortyzacyjne - prawa do użytkowania	-24 632	-30 487
Razem	-47 449	-65 446

14 Odpisy netto z tytułu utraty wartości aktywów finansowych

Odpisy z tytułu utraty wartości netto	Rok 2020	Rok 2019
Odpisy netto z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	-306 398	-285 437
Razem	-306 398	-285 437

Zmiana stanu odpisów w 2020 roku	Zwiększenie stanu odpisów	Zmniejszenie stanu odpisów	Razem
Kredyty gospodarcze	2 764	-17 947	-15 183
Kredyty samochodowe	6 374	-6 241	133
Kredyty hipoteczne	53 979	-48 535	5 444
Kredyty na zakup towarów i usług	75 636	-37 613	38 023
Kredyty gotówkowe	561 209	-247 636	313 573
Karty kredytowe	48 118	-18 197	29 921
Pozostałe kredyty	450	-1 054	-604
Zobowiązania pozabilansowe	6 103	-9 299	-3 196
Wartości odzyskane ze sprzedanych/spisanych należności	0	-61 713	-61 713
Razem	754 633	-448 235	306 398

Zmiana stanu odpisów w 2019 roku	Zwiększenie stanu odpisów	Zmniejszenie stanu odpisów	Razem
Kredyty gospodarcze	9 089	-18 298	-9 209
Kredyty samochodowe	6 296	-7 538	-1 242
Kredyty hipoteczne	39 922	-50 583	-10 661
Kredyty na zakup towarów i usług	79 905	-41 471	38 434
Kredyty gotówkowe	538 855	-238 136	300 719
Karty kredytowe	45 922	-15 109	30 813
Pozostałe kredyty	1 056	-570	486
Zobowiązania pozabilansowe	4 945	-18 356	-13 411
Wartości odzyskane ze sprzedanych/spisanych należności	0	-50 492	-50 492
Razem	725 990	-440 553	285 437

W pozycji Wartości odzyskane ze spisanych należności Bank prezentuje m.in. przychody z tytułu sprzedanych wierzytelności przeniesionych do ewidencji pozabilansowej. Wartość brutto tych wierzytelności na moment sprzedaży została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Wartość sprzedanych wierzytelności uprzednio spisanych	Rok 2020	Rok 2019
Kredyty gotówkowe	216 543	130 393
Kredyty na zakup towarów i usług	72 642	35 898
Karty kredytowe	13 353	22 988
Kredyty samochodowe	42 321	0
Kredyty hipoteczne	13 532	0
Razem	358 391	189 279

15 Pozostałe koszty operacyjne

Pozostałe koszty operacyjne	Rok 2020	Rok 2019
Utworzenie rezerw na zwroty części prowizji za udzielenie kredytów konsumpcyjnych	-53 546	-83 849
Utworzenie rezerw na ryzyko zakwestionowania klauzul umownych dla portfeli kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF	-52 467	-24 077
Koszty rezerw na sprawy sporne	-45 852	-17 734
Utworzenie pozostałych rezerw	-32 586	-7 410
Koszty odpisów aktualizujących wartość pozostałych aktywów	-15 899	-4 660
Strata ze sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-350	-28
Koszty związane z reklamacjami	-111	-69
koszty z tytułu modyfikacji umów leasingu netto	0	-704
Koszty z tytułu refaktur	-3 104	-2 852
Koszty z tytułu nadpłat i zwrotu niedopłat kredytów	-770	-737
Inne pozostałe koszty operacyjne	-4 684	-1 044
Razem	-209 369	-143 164

Szczegółowy ruch rezerw na ryzyko zakwestionowania klauzul umownych dla portfeli kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF oraz rezerw na zwroty części prowizji za udzielenie kredytów konsumpcyjnych rezerwach został zaprezentowany w nocie nr 39 *Rezerwy*.

16 Podatek dochodowy

	Rok 2020	Rok 2019
Wynik brutto	372 736	616 760
Podatek wg stawki obowiązującej 19%	-70 820	-117 184
Koszty i przychody trwale niepodatkowe:	-17 620	12 114
Koszty działalności niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-15 765	-7 904
Opłaty za rzecz BFG	-6 020	-6 146
Podatek od instytucji finansowych	-7 805	-8 485
Przychody niepodatkowe	9 611	9 545
Koszty odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-1 839	-7 942
Korekta podatku roku ubiegłego	320	-162
Pozostałe koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	-339	-343
Nadpłata podatku	4 217	33 551
Razem podatek, w tym:	-88 440	-105 070
część bieżąca	-81 480	-104 130
część odroczone	-6 960	-940

Kalkulacja podatku odroczonego została zaprezentowana w nocie 30 *Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto*.

Kwota 4 217 tys. zł wykazana w pozycji „Nadpłata podatku” dotyczy korekty zeznania podatkowego podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2014. Korekta wynika ze zmniejszenia podstawy opodatkowania, wynikającego z uwzględnienia, jako koszty uzyskania przychodów, na mocy stanowiska wyrażonego w interpretacji indywidualnej wydanej dla Banku, odsetek od kredytów przejętych w ramach nabycia przedsiębiorstwa.

17 Propozycja podziału zysku

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania Zarząd Banku nie podjął ostatecznej decyzji odnośnie przedstawienia Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycji podziału zysku za rok 2020, jednak w wyniku decyzji KNF, opisanej w nocy 5 c), nie będzie możliwa wypłata dywidendy w pierwszym półroczu 2021. Za rok 2019 Bank postanowił pozostawić 100% zysku jako zysk niepodzielony.

18 Kasa, środki w Banku Centralnym

Kasa, środki w Banku Centralnym	31.12.2020	31.12.2019
Kasa	11 671	21 743
Rezerwa obowiązkowa	107 988	129 435
Lokata jednodniowa w Banku Centralnym	0	0
Razem	119 659	151 178

19 Rachunki i lokaty w innych bankach

Rachunki i lokaty w innych bankach	31.12.2020	31.12.2019
Rachunki bieżące	8 270	2 755
Depozyty zabezpieczające	118 169	41 078
Razem wartość brutto	126 439	43 833
Odpisy aktualizujące wartość	0	0
Razem wartość netto	126 439	43 833

Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości dla pozycji *Rachunki i lokaty w innych bankach* ze względu na fakt, że w pozycji tej znajdują się jedynie rachunki bieżące oraz depozyty zabezpieczające o terminie zapadalności do 1 miesiąca. Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku rachunki i lokaty w innych bankach były zaliczone do Koszyka 1.

Struktura należności brutto od innych banków według terminów zapadalności	31.12.2020	31.12.2019
Należności bieżące	8 270	2 755
Należności terminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:	118 169	41 078
- do 1 miesiąca	118 169	41 078
Razem	126 439	43 833

Stopień jakości kredytowej rachunków i lokat w innych bankach wg agencji Fitch	31.12.2020	31.12.2019
od AAA do AA-	0	0
A+ do A-	97 799	39 006
BBB+ do BBB-	28 640	4 827
Razem	126 439	43 833

20 Inwestycyjne aktywa finansowe

Inwestycyjne aktywa finansowe	31.12.2020	31.12.2019
Obligacje skarbowe	2 387 350	1 706 391
Akcje i udziały	6 244	5 374
Razem	2 393 594	1 711 765

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank posiada obligacje skarbowe stanowiące pokrycie funduszu ochrony środków gwarantowanych zgodnie z wymogami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego o wartości bilansowej 43 162 tys. zł., na dzień 31 grudnia 2019 wartość takich obligacji wynosiła 41 938 tys. zł. W 2020 roku Bank skorzystał z możliwości wniesienia części składki na fundusz gwarancyjny i restrukturyzacyjny do Bankowego Funduszu Gwarancyjnego w formie zobowiązań do zapłaty. W związku z powyższym wartość bilansowa na dzień 31.12.2020 zablokowanych obligacji skarbowych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego wynosiła odpowiednio 4 015 tys. zł. oraz 7 026 tys. zł.

Posiadane przez Bank obligacje skarbowe zostały wyemitowane przez Skarb Państwa, zatem posiadają rating kraju emitenta. Obligacje te zostały zaklasyfikowane do Koszyka 1. W związku z powyższym Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości na te obligacje na koniec obu okresów. Zmiany wartości bilansowej brutto obligacji skarbowych w trakcie roku zostały zaprezentowane w nocie 47 *Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych*.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku akcje i udziały zostały zakwalifikowane do Koszyka 1 oraz posiadają rating AA- (wg S&P).

21 Aktywa zastawione

Aktywa zastawione	31.12.2020	31.12.2019
Obligacje skarbowe	643 272	1 058 821
Razem	643 272	1 058 821

Bank posiada instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody w postaci obligacji skarbowych, które stanowią zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu. Zobowiązania te zostały zaprezentowane w nocie 33 *Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu*. Dwuwalutowe transakcje z przyrzeczeniem odkupu finansują portfel kredytowy w CHF.

Posiadane przez Bank obligacje skarbowe zostały wyemitowane przez Skarb Państwa, zatem posiadają rating kraju emitenta. Obligacje te zostały zaklasyfikowane do koszyka 1. W związku z powyższym Bank nie rozpoznał odpisów z tytułu utraty wartości na te obligacje na koniec obu okresów. Zmiany wartości bilansowej brutto obligacji skarbowych w trakcie roku zostały zaprezentowane w nocie 47 *Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych*.

22 Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Do aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu Bank zalicza instrumenty pochodne FX SWAP. Bank zawiera transakcje tego typu instrumentami w celu zarządzania płynnością. Wartości godziwe pochodnych instrumentów finansowych uzyskuje się na podstawie modeli zdyskontowanych przepływów środków pieniężnych. Zyski i straty z tytułu zmian wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych przeznaczonych do obrotu są ujmowane w wyniku operacji finansowych oraz wyniku z pozycji wymiany.

W tabeli poniżej przedstawione zostały podstawowe warunki tych transakcji oraz ich wartość godziwa w polskich złotych.

31.12.2020

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	16 000 CHF	4,1886	16/10/2020	4,1994	19/01/2021	-1 058 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	8 000 CHF	4,273251	27/10/2020	4,284451	27/01/2021	147 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	25 000 CHF	4,13969	12/11/2020	4,14969	12/02/2021	-2 945 PLN
Razem								-3 856 PLN

31.12.2019

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	7 000 CHF	3,9105	20/12/2019	3,9354	20/03/2020	-38 PLN
FX SWAP	CHF	EUR	6 000 CHF	1,0998	24/10/2019	1,0988	24/01/2020	-307 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	9 500 PLN	4,02253	26/09/2019	4,0562	27/01/2020	1 224 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	7 000 PLN	3,910334	17/10/2019	3,9443	17/02/2020	83 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	15 000 PLN	3,909603	26/11/2019	3,9365	26/02/2020	21 PLN
Razem								983 PLN

23 Rachunkowość zabezpieczeń, instrumenty pochodne zabezpieczające

Bank do zabezpieczenia ryzyka walutowego wynikającego z udzielonych kredytów hipotecznych indeksowanych do waluty CHF wykorzystuje walutowe transakcje FX SWAP i CIRS. Stosowane transakcje FX SWAP polegają na zmianie określonych płatności w walucie CHF na określone płatności w walucie PLN. Transakcje FX SWAP zmieniające strumień w CHF na strumień w PLN zostały przez Bank wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające dla celów stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń jako portfelowe zabezpieczenie przepływów pieniężnych.

Wycena dodatnia instrumentów pochodnych zabezpieczających prezentowana jest w pozycji *Instrumenty pochodne zabezpieczające* w aktywach sprawozdania z sytuacji finansowej natomiast wycena ujemna prezentowana jest w pozycji *Instrumenty pochodne zabezpieczające* w zobowiązaniach sprawozdania z sytuacji finansowej.

W tabeli poniżej przedstawione zostały podstawowe warunki tych transakcji oraz ich wartość godziwa w tys. PLN.

31.12.2020

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Wymiana początkowa		Wymiana końcowa		Wycena bilansowa (w tys.)
				Kurs wymiany	Data transakcji	Kurs wymiany	Data transakcji	
FX SWAP	CHF	PLN	70 000 EUR	4,1857	16/07/2020	4,2264	27/01/2021	-3 948 PLN
FX SWAP	CHF	PLN	30 000 EUR	4,1466	12/11/2020	4,2808	13/01/2023	-3 670 PLN
Razem								-7 618 PLN

31.12.2020

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Ustalony kurs wymiany	Data transakcji		Wycena bilansowa (w tys.)
					Wymiana początkowa	Wymiana końcowa	
CIRS	CHF	PLN	70 000 CHF	3,8700	31/08/2015	31/08/2021	-26 904 PLN
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,9940	02/11/2016	02/11/2022	-8 802 PLN
CIRS	CHF	PLN	50 000 CHF	3,8285	06/06/2017	07/06/2022	-21 055 PLN
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,5400	25/01/2018	25/01/2024	-24 558 PLN
Razem							-81 319 PLN

31.12.2019

Rodzaj transakcji	Waluta kupiona	Waluta sprzedana	Wartość nominalna (w tys.)	Ustalony kurs wymiany	Data transakcji		Wycena bilansowa (w tys.)
					Wymiana początkowa	Wymiana końcowa	
CIRS	CHF	PLN	70 000 CHF	3,8700	2015-08-31	2021-08-31	-2 738 PLN
CIRS	CHF	PLN	60 000 CHF	3,9550	2015-11-12	2020-11-12	2 929 PLN
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,9940	2016-11-02	2022-11-02	3 436 PLN
CIRS	CHF	PLN	50 000 CHF	3,8285	2017-06-06	2022-06-07	-3 731 PLN
CIRS	CHF	PLN	35 000 CHF	3,5400	2018-01-25	2024-01-25	-12 346 PLN
Razem							-12 450 PLN

Przed zawarciem transakcji zabezpieczającej Bank definiuje powiązanie zabezpieczające poprzez wskazanie portfela lub pozycji aktywów lub zobowiązań, której przepływy pieniężne są zabezpieczane. W celu zapewnienia wysokiego stopnia pewności przewidywanych przepływów środków pieniężnych z portfela kredytów indeksowanych do CHF, będących przedmiotem zabezpieczenia, zabezpieczane pozycje wyznacza się na podstawie obowiązującej w Banku metodologii wyznaczania luki płynności urealnionej o wcześniejsze spłaty kredytów. Tak szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu spłaty kapitału podlegające zabezpieczeniu podlegają pomniejszeniu o 10% (tzw. *haircut*). Zabezpieczeniu podlegają przepływy mające termin płatności przypadający po dacie zakończenia transakcji zabezpieczającej.

Poniższe tabele przedstawiają prognozowane przepływy pieniężne z portfela kredytów hipotecznych w CHF, oraz wartość kwot alokowanych jako instrument zabezpieczany do transakcji pochodnych według stanu na 31.12.2020 r. i 31.12.2019 r. (dane opracowano na podstawie luki płynności Banku):

31.12.2020

Termin prognozowanego przepływu	Wpływ z tytułu spłaty kredytów	Kwota alokowana do transakcji zabezpieczających
do 1 miesiąca	15 793	9 256
powyżej 1 do 3 miesięcy	32 996	19 340
powyżej 3 do 6 miesięcy	48 276	28 296
powyżej 6 do 12 miesięcy	94 978	55 669
powyżej 1 roku do 2 lat	183 730	107 688
powyżej 2 do 3 lat	175 041	102 595
powyżej 3 do 4 lat	167 911	98 416
powyżej 4 do 5 lat	157 802	92 491
powyżej 5 lat	1 245 696	730 128

31.12.2019

Termin prognozowanego przepływu	Wpływ z tytułu spłaty kredytów	Kwota alokowana do transakcji zabezpieczających
do 1 miesiąca	16 036	9 190
powyżej 1 do 3 miesięcy	31 762	18 202
powyżej 3 do 6 miesięcy	47 229	27 065
powyżej 6 do 12 miesięcy	92 666	53 104
powyżej 1 roku do 2 lat	178 484	102 284
powyżej 2 do 3 lat	170 605	97 768
powyżej 3 do 4 lat	162 743	93 263
powyżej 4 do 5 lat	156 203	89 515
powyżej 5 lat	1 304 855	747 771

Bank prowadził pomiar efektywności zabezpieczenia przy wykorzystaniu analizy regresji liniowej, której efektem było wykazanie prawidłowego dobrania instrumentów zabezpieczających do zabezpieczanego ryzyka.

Zastosowane testy statystyczne wykazały wysoką ujemną korelację pomiędzy zabezpieczanymi ryzykami oraz instrumentami zabezpieczającymi, co potwierdzało wysoką efektywność powiązań zabezpieczających w rozumieniu MSSF 9.

Zmiana wartości godziwej zabezpieczeń przepływów pieniężnych odnoszona na pozostałe całkowite dochody została przedstawiona poniżej (dane po uwzględnieniu podatku odroczonego):

	Rok 2020	Rok 2019
Bilans otwarcia	3 562	3 770
Efektywna część zysków/strat na instrumencie zabezpieczającym	-526	-208
Bilans zamknięcia	3 036	3 562

Bank rozpoznał wynik z tytułu nieefektywności rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych dla roku 2020 i 2019 odpowiednio 812 tys. zł i 404 tys. zł. Wynik ten został zaprezentowany w nocie 11 *Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany*.

24 Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Realizowana przez Bank polityka ma na celu minimalizowanie ryzyka koncentracji wierzytelności oraz ciągły monitoring portfela pod kątem ryzyka związanego z nieściągalnością należności. Santander Consumer Bank S.A. w pełni przestrzega norm dotyczących koncentracji wierzytelności, określonych w ustawie Prawo bankowe. Prowadząc politykę kredytową Santander

Consumer Bank S.A. konsekwentnie stosuje zasadę ograniczonego zaangażowania w jednostki, grupy kapitałowe, segmenty rynku o relatywnie wysokim poziomie ryzyka, zachowując wysoką dywersyfikację.

Struktura portfela kredytów i pożyczek	31.12.2020	31.12.2019 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki wyceniane wg zamortyzowanego kosztu		
Kredyty gospodarcze	6 559	229 362
Kredyty samochodowe	706 258	727 916
Kredyty hipoteczne	3 160 092	3 299 297
Kredyty na zakup towarów i usług	2 844 407	3 223 165
Kredyty gotówkowe	6 420 953	6 861 078
Karty kredytowe	739 626	746 837
Pozostałe kredyty	1 554 624	2 494 245
Pozostałe należności	0	248
Razem kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	15 432 519	17 582 148
Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)	-1 918 193	-1 916 997
Razem kredyty i pożyczki netto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	13 514 326	15 665 151
Kredyty i pożyczki wyceniane obowiązkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy	601 214	1 062 291
Karty kredytowe	141 578	328 815
Pożyczki podporządkowane	459 636	733 476
Razem kredyty i pożyczki	14 115 540	16 727 442

W pozycji *Pozostałe kredyty* Bank prezentuje należności z tytułu kredytów udzielonych jednostkom zależnym.

Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wycenianych według zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom stanowi zamortyzowany koszt przed korektą o wszelkie odpisy na oczekiwane straty kredytowe. Wartość bilansowa brutto kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu uwzględnia wartości odsetek karnych naliczonych od wartości kapitału przeterminowanego nieobjętych spisaniem częściowymi.

Wartość zaangażowania brutto z tytułu kredytów wykazana jest w wartości przedstawiającej maksymalną ekspozycję na ryzyko kredytowe zgodnie z MSSF 7.36, czyli bez pomniejszenia o ewentualne zabezpieczenia.

Struktura portfela brutto Banku wycenianego wg zamortyzowanego kosztu według terminów zapadalności	31.12.2020	31.12.2019 (dane przekształcone)
Należności terminowe brutto, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty:		
- do 1 miesiąca	1 459 130	1 873 849
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	908 336	1 138 935
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 516 117	4 178 188
- powyżej 1 roku do 5 lat	6 010 364	6 764 209
- powyżej 5 lat do 10 lat	976 628	986 153
- powyżej 10 lat do 20 lat	955 048	1 078 499
- powyżej 20 lat	108 546	132 120
- dla których termin zapadalności upłynął	1 498 350	1 430 195
Razem	15 432 519	17 582 148

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	14 649 608	1 159 101	1 773 439	17 582 148
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-900 560	900 560	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-239 381	0	239 381	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-237 442	237 442	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	245 719	-245 719	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	21 357	-21 357	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	3 888	0	-3 888	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	6 991 441	374 322	111 767	7 477 530
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-3 817 819	-70 498	-48 451	-3 936 768
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-5 083 680	-153 116	-69 970	-5 306 766
Spisania	0	0	-324 533	-324 533
Inne, w tym różnice kursowe	160 781	-148 272	-71 601	-59 092
Stan na koniec roku wg MSSF 9	12 009 997	1 600 293	1 822 229	15 432 519

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2020 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-210 932	-222 609	-1 483 456	-1 916 997
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	17 717	-99 131	0	-81 414
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	6 664	0	-156 674	-150 010
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	70 885	-162 789	-91 904
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-2 740	33 398	0	30 658
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-3 678	13 972	10 294
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-80	0	2 663	2 583
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-82 365	-60 463	-79 095	-221 923
Zmiana istniejących aktywów finansowych	33 545	24 569	-23 955	34 159
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	65 955	24 566	56 825	147 346
Spisania	0	0	324 533	324 533
Inne, w tym różnice kursowe	-7 435	-7 517	9 434	-5 518
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-179 671	-239 980	-1 498 542	-1 918 193

Zmiana stanu należności od klientów brutto w 2019 roku	Koszyk 1 (dane przekształcone)	Koszyk 2 (dane przekształcone)	Koszyk 3 (dane przekształcone)	Razem (dane przekształcone)
Saldo na początek roku wg MSSF 9	12 981 695	1 338 117	1 595 775	15 915 587
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	-465 676	465 676	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	-207 998	0	207 998	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	-251 922	251 922	0
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	271 900	-271 900	0	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	21 915	-21 915	0
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	1 445	0	-1 445	0
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	10 142 421	279 186	103 144	10 524 751
Zmiana istniejących aktywów finansowych	-2 764 571	-88 822	20 896	-2 832 497
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	-5 154 384	-231 694	-46 662	-5 432 740
Spisania	0	0	-280 940	-280 940
Inne, w tym różnice kursowe	-155 224	-101 455	-55 334	-312 013
Stan na koniec roku wg MSSF 9	14 649 608	1 159 101	1 773 439	17 582 148

Zmiana stanu odpisów z tytułu utraty wartości w 2019 roku	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3	Razem
Saldo na początek roku wg MSSF 9	-173 545	-233 818	-1 343 756	-1 751 119
Zmiana wynikająca z reklasyfikacji pomiędzy koszykami				
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 2	8 747	-67 829	0	-59 082
Reklasyfikacja z Koszyka 1 do Koszyka 3	4 965	0	-145 182	-140 217
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 3	0	73 276	-179 054	-105 778
Reklasyfikacja z Koszyka 2 do Koszyka 1	-3 173	36 161	0	32 988
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 2	0	-4 694	13 564	8 870
Reklasyfikacja z Koszyka 3 do Koszyka 1	-22	0	872	850
Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych	-125 096	-65 592	-73 006	-263 694
Zmiana istniejących aktywów finansowych	15 572	9 617	-73 171	-47 982
Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów	61 631	30 284	34 671	126 586
Spisania	0	0	280 940	280 940
Inne, w tym różnice kursowe	-11	-14	666	641
Stan na koniec roku wg MSSF 9	-210 932	-222 609	-1 483 456	-1 916 997

W powyższych tabelach w pozycjach *Zmiana wynikająca z nabycia aktywów finansowych* oraz *Zmiana z tytułu całkowitej spłaty aktywów* dane zaprezentowano w koszyku, w którym ekspozycja znajduje się na koniec okresu.

W pozycji *Zmiana istniejących aktywów finansowych* zaprezentowano zmiany salda produktów aktywnych na dzień bilansowy z tytułu zwiększenia zadłużenia oraz spłat, dane zaprezentowano w koszyku, w którym ekspozycja znajduje się na koniec okresu.

Podział portfela kredytów i pożyczek wycenianych wg zamortyzowanego kosztu udzielonych klientom według szacunku utraty wartości	31.12.2020	31.12.2019 (dane przekształcone)
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (brutto), w tym:	15 432 519	17 582 148
w koszyku 1	12 009 997	14 649 608
w koszyku 2	1 600 293	1 159 101
w koszyku 3, w tym:	1 822 229	1 773 439
- wyceniane indywidualnie	6 484	8 391
- wyceniane portfelowo	1 815 745	1 765 048
Odpis z tytułu utraty wartości, w tym:	-1 918 193	-1 916 997
w koszyku 1	-179 671	-210 932
w koszyku 2	-239 980	-222 609
w koszyku 3, w tym:	-1 498 542	-1 483 456
- wyceniane indywidualnie	-6 418	-8 325
- wyceniane portfelowo	-1 492 124	-1 475 131
Kredyty i pożyczki udzielone klientom (netto)	13 514 326	15 665 151

Dla portfela kredytów w koszyku 1 i 2 głównym kryterium oceny jakości jest liczba dni opóźnienia. Jednakże odrębnej ocenie podlega portfel umów restrukturyzowanych, którego charakterystykę opisano w nocy 5a *Ryzyko kredytowe*. W przypadku portfela kredytów gospodarczych częstotliwość nadawania oceny ratingowej jest uzależniona od wyników kwartalnego przeglądu sytuacji i nadanej klasyfikacji FEVE, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy.

W poniższych tabelach przedstawiono analizę jakości portfela kredytowego według szacunku utraty wartości oraz dni opóźnienia w spłacie dla należności bez stwierdzonej utraty wartości. Wzrost wartości odpisów dla niektórych portfeli wynika z ogólnego wzrostu wartości portfela kredytowego przy stabilnym poziomie ryzyka.

Struktura portfela	Wartość brutto należności							
	Razem	Wartość brutto należności w Koszyku 1 i w Koszyku 2				Wartość brutto należności w Koszyku 3	Razem	Koszty
		Razem	Kredyty nieprzetermino- wane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane od 31 do 90 dni			
Wg stanu na 31.12.2020								
Kredyty gospodarcze	6 559	75	75	0	0	6 484	-6 447	
Kredyty samochodowe	706 258	646 916	617 495	26 403	3 018	59 342	-59 143	
Kredyty hipoteczne	3 160 092	2 898 964	2 729 775	138 872	30 317	261 128	-291 760	
Kredyty na zakup towarów i usług	2 844 407	2 710 446	2 617 336	81 249	11 861	133 961	-147 934	-
Kredyty gotówkowe	6 420 953	5 133 426	4 651 674	375 440	106 312	1 287 527	-1 332 308	-1
Karty kredytowe	739 626	665 839	613 161	46 261	6 417	73 787	-79 908	-
Pozostałe	1 554 624	1 554 624	1 554 624	0	0	0	-693	
Razem	15 432 519	13 610 290	12 784 140	668 225	157 925	1 822 229	-1 918 193	-1

Struktura portfela	Wartość brutto należności (dane przekształcone)							
	Razem	Wartość brutto należności w Koszyku 1 i w Koszyku 2				Wartość brutto należności w Koszyku 3	Razem	Koszty
		Razem	Kredyty nieprzeterminowane	Przeterminowane do 30 dni	Przeterminowane od 31 do 90 dni			
Wg stanu na 31.12.2019								
Kredyty gospodarcze	229 362	220 971	216 718	4 059	194	8 391	-23 606	-
Kredyty samochodowe	727 916	645 071	598 792	42 218	4 061	82 845	-81 436	-
Kredyty hipoteczne	3 299 297	3 038 793	2 827 386	166 179	45 228	260 504	-290 633	-
Kredyty na zakup towarów i usług	3 223 165	3 053 032	2 931 970	105 120	15 942	170 133	-181 268	-2
Kredyty gotówkowe	6 861 078	5 675 452	5 111 975	439 947	123 530	1 185 626	-1 268 336	-15
Karty kredytowe	746 837	680 897	618 772	54 544	7 581	65 940	-70 489	-1
Pozostałe	2 494 493	2 494 493	2 494 493	0	0	0	-1 229	-
Razem	17 582 148	15 808 709	14 800 106	812 067	196 536	1 773 439	-1 916 997	-2

31.12.2020

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.1)	Kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowanych					
	Kredyty mieszkaniowe w PLN	Kredyty mieszkaniowe w innych walutach	Pożyczka konsolidacyjna	Kredyty ratalne - kanał kluczowych partnerów	Kredyty ratalne - pozostałe kanały	Kredyty gotówkowe restrukturyzacji
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	77 514	145 496	38 118	46 206	87 754	69 000
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	0	0
do 50%	0	0	0	0	0	0
50% - 70%	0	0	0	0	0	0
70% - 85%	0	0	0	0	0	0
powyżej 85%	0	0	0	0	0	0
- wyceniane portfelowo	77 514	145 496	38 118	46 206	87 754	69 000
do 50%	4 541	17 666	1 543	0	0	0
50% - 70%	4 377	14 127	2 025	7 072	9 666	37 000
70% - 85%	7 950	21 704	2 926	22 577	39 114	14 000
powyżej 85%	60 646	91 999	31 624	16 557	38 974	17 000
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	744 418	2 067 341	87 205	1 076 047	1 634 400	15 000
do 0,10%	458 208	1 142 806	48 072	5 515	2 030	0
0,10% - 0,30%	149 637	435 433	2 554	98 774	34 958	0
0,30% - 0,65%	16 682	188 130	5 575	497 299	219 184	0
powyżej 0,65%	119 891	300 972	31 004	474 459	1 378 228	15 000
Razem kredyty i pożyczki	821 932	2 212 837	125 323	1 122 253	1 722 154	85 000

31.12.2020

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.2)	Kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzacji				
	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - używane	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - używane	Karty kredytowe kanał kluczowych partnerów
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	8 454	15 860	16 605	17 485	13 400
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	8 454	15 860	16 605	17 485	13 400
do 50%	1 663	170	778	34	
50% - 70%	349	414	1 271	423	6 600
70% - 85%	368	282	1 370	354	4 500
powyżej 85%	6 074	14 994	13 186	16 674	2 100
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	515 218	10 162	106 123	4 828	192 300
do 0,10%	412 898	3 927	9 469	414	2 100
0,10% - 0,30%	26 810	1 045	1 529	41	4 700
0,30% - 0,65%	51 617	971	2 834	38	18 900
powyżej 0,65%	23 893	4 219	92 291	4 335	168 300
Razem kredyty i pożyczki	523 672	26 022	122 728	22 313	205 700

31.12.2020

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.1)	Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)					
	Kredyty mieszkaniowe w PLN	Kredyty mieszkaniowe w innych walutach	Pożyczka konsolidacyjna	Kredyty ratalne - kanał kluczowych partnerów	Kredyty ratalne - pozostałe kanały	Kredyty gotówkowe restrukturyzacji
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	-70 746	-123 303	-35 520	-38 299	-75 549	-53 299
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	0	0
do 50%	0	0	0	0	0	0
50% - 70%	0	0	0	0	0	0
70% - 85%	0	0	0	0	0	0
powyżej 85%	0	0	0	0	0	0
- wyceniane portfelowo	-70 746	-123 303	-35 520	-38 299	-75 549	-53 299
do 50%	-1 663	-6 404	-581	0	0	0
50% - 70%	-2 712	-8 680	-1 232	-4 577	-6 293	-25 299
70% - 85%	-6 222	-17 135	-2 317	-17 677	-30 933	-10 299
powyżej 85%	-60 149	-91 084	-31 390	-16 045	-38 323	-17 299
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	-16 441	-43 275	-2 476	-9 733	-24 354	-2 299
do 0,10%	-224	-669	-4	-4	-1	0
0,10% - 0,30%	-390	-1 063	-7	-226	-79	0
0,30% - 0,65%	-51	-597	-25	-2 656	-1 308	0
powyżej 0,65%	-15 776	-40 946	-2 440	-6 847	-22 966	-2 299
Razem kredyty i pożyczki	-87 187	-166 578	-37 996	-48 032	-99 903	-56 299

31.12.2020

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.2)	Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)				
	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - używane	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - używane	Karty kredytowe kanał kluczowych partnerów
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	-7 136	-15 446	-15 349	-17 174	-9 700
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	-7 136	-15 446	-15 349	-17 174	-9 700
do 50%	-595	-57	-349	-13	
50% - 70%	-194	-274	-740	-272	-4 100
70% - 85%	-286	-227	-1 124	-277	-3 500
powyżej 85%	-6 061	-14 888	-13 136	-16 612	-2 000
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	-684	-100	-1 762	-124	-4 300
do 0,10%	-105	-1	-38	-1	
0,10% - 0,30%	-50	-2	-3	0	-1 000
0,30% - 0,65%	-244	-5	-15	0	-1 000
powyżej 0,65%	-285	-92	-1 706	-123	-4 200
Razem kredyty i pożyczki	-7 820	-15 546	-17 111	-17 298	-14 100

31.12.2019

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.1)	Kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowanego kosztu					
	Kredyty mieszkaniowe w PLN	Kredyty mieszkaniowe w innych walutach	Pożyczka konsolidacyjna	Kredyty ratalne - kanał kluczowych partnerów	Kredyty ratalne - pozostałe kanały	Kredyty gotówkowe restrukturyzacja
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	85 406	134 497	40 601	53 549	116 585	39
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	85 406	134 497	40 601	53 549	116 585	39
do 50%	4 297	8 222	976	0	0	
50% - 70%	5 122	15 213	1 179	6 712	9 766	2
70% - 85%	11 663	25 171	5 581	28 198	48 199	14
powyżej 85%	64 324	85 891	32 865	18 639	58 620	22
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	833 309	2 098 971	106 513	1 262 686	1 790 345	19
do 0,10%	422 877	1 258 667	67 456	9 218	2 971	
0,10% - 0,30%	282 181	560 746	3 136	135 249	54 303	
0,30% - 0,65%	17 173	29 590	3 702	650 888	328 232	
powyżej 0,65%	111 078	249 968	32 219	467 331	1 404 839	19
Razem kredyty i pożyczki	918 715	2 233 468	147 114	1 316 235	1 906 930	59

31.12.2019

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.2)	Kredyty i pożyczki brutto wyceniane wg zamortyzowanego				
	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - używane	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - używane	Karty kredytowe kanał kluczowy partnerów
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	10 064	22 874	24 114	25 188	14
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	10 064	22 874	24 114	25 188	14
do 50%	666	651	397	460	
50% - 70%	407	357	1 630	482	7
70% - 85%	549	864	1 491	601	5
powyżej 85%	8 442	21 002	20 596	23 645	1
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	513 350	18 965	97 330	6 509	292
do 0,10%	467 741	11 997	12 848	722	
0,10% - 0,30%	33 265	775	2 802	43	
0,30% - 0,65%	7 189	1 722	10 860	102	35
powyżej 0,65%	5 155	4 471	70 820	5 642	257
Razem kredyty i pożyczki	523 414	41 839	121 444	31 697	307

31.12.2019

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.1)	Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)					
	Kredyty mieszkaniowe w PLN	Kredyty mieszkaniowe w innych walutach	Pożyczka konsolidacyjna	Kredyty ratalne - kanał kluczowych partnerów	Kredyty ratalne - pozostałe kanały	Kredyty gotówkowe restrukturyzacji
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	-77 401	-116 674	-38 058	-44 313	-100 876	-34 000
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	0	0
do 50%	0	0	0	0	0	0
50% - 70%	0	0	0	0	0	0
70% - 85%	0	0	0	0	0	0
powyżej 85%	0	0	0	0	0	0
- wyceniane portfelowo	-77 401	-116 674	-38 058	-44 313	-100 876	-34 000
do 50%	-1 659	-3 262	-379	0	0	0
50% - 70%	-3 192	-9 627	-717	-4 376	-6 444	-1 000
70% - 85%	-9 023	-19 204	-4 339	-21 990	-37 570	-11 000
powyżej 85%	-63 527	-84 581	-32 623	-17 947	-56 862	-21 000
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	-16 583	-38 784	-3 133	-11 933	-24 146	-3 000
do 0,10%	-111	-275	-3	-7	-2	0
0,10% - 0,30%	-457	-1 002	-6	-304	-123	0
0,30% - 0,65%	-53	-106	-20	-3 283	-1 651	0
powyżej 0,65%	-15 962	-37 401	-3 104	-8 339	-22 370	-3 000
Razem kredyty i pożyczki	-93 984	-155 458	-41 191	-56 246	-125 022	-38 000

31.12.2019

Wskaźnik pokrycia należności rezerwami dla segmentów działalności Banku (cz.2)	Odpisy z tytułu utraty wartości (rezerwy)				
	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - nowe	Kredyty samochodowe dla osób fizycznych - używane	Kredyty samochodowe dla osób prawnych - używane	Karty kredytowe kanał kluczowych partnerów
Kredyty i pożyczki w Koszyku 3	-9 321	-22 051	-22 784	-24 509	-10 400
- wyceniane indywidualnie	0	0	0	0	
do 50%	0	0	0	0	
50% - 70%	0	0	0	0	
70% - 85%	0	0	0	0	
powyżej 85%	0	0	0	0	
- wyceniane portfelowo	-9 321	-22 051	-22 784	-24 509	-10 400
do 50%	-245	-280	-184	-222	
50% - 70%	-254	-220	-941	-285	-4 600
70% - 85%	-422	-696	-1 162	-476	-4 100
powyżej 85%	-8 400	-20 855	-20 497	-23 526	-1 700
Kredyty i pożyczki w Koszyku 1 i Koszyku 2	-409	-126	-1 186	-199	-5 600
do 0,10%	-100	-3	-1	0	
0,10% - 0,30%	-54	-1	-5	0	
0,30% - 0,65%	-36	-8	-50	-1	-1 900
powyżej 0,65%	-219	-114	-1 130	-198	-5 400
Razem kredyty i pożyczki	-9 730	-22 177	-23 970	-24 708	-16 100

W 2020 Bank zakończył transakcję sekurytyzacji portfela kredytów ratałnych zawartą w 2015 roku, która polegała na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 2015-1 sp. z o.o (SPV2) z siedzibą w Polsce.

W lipcu 2019 roku SCB dokonał restrukturyzacji transakcji sekurytyzacji portfela kredytów gotówkowych. Zawarta transakcja jest sekurytyzacją tradycyjną i rewolwingową polegającą na przeniesieniu prawa własności sekurytyzowanych wierzytelności na rzecz spółki specjalnego przeznaczenia SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. (SPV3) z siedzibą w Polsce. Aktualizacji uległa wielkość transzy A i C z wydłużeniem terminu wymagalności oraz umorzenie transzy B. W dniu podpisania dokumentacji restrukturyzacji nastąpiło rozliczenie netto przepływów pieniężnych wynikających z umowy.

Spółka ta wyemitowała na dzień 31.12.2020 r. na bazie sekurytyzowanych aktywów obligacje o łącznej wartości 2 000 000 tys. zł zabezpieczone poprzez zastaw rejestrowy na majątku SPV3. Na oprocentowanie wyemitowanych obligacji składa się stopa WIBOR 1M oraz marża. W wyniku sekurytyzacji SCB uzyskał finansowanie działalności w zamian za oddanie praw do przyszłych przepływów wynikających z sekurytyzowanego portfela kredytów. Maksymalny termin pełnego wykupu obligacji to 16.07.2030 r., natomiast SCB szacuje, że nastąpi to w okresie do 3 lat od daty zawarcia transakcji.

W celu wsparcia finansowania transakcji SCB udzielił SPV3 pożyczki podporządkowanej o wartości wynoszącej na dzień 31.12.2020 r. 444 447 tys. zł. Na dzień 31.12.2020 r. Bank dokonał aktualizacji wyceny tej pożyczki do wartości godziwej w wysokości 15 189 tys. zł. Pożyczka jest podporządkowana w stosunku do uprzywilejowanych i zabezpieczonych obligacji. Płatność odsetek od pożyczki następuje w ramach płatności kaskadowych tzn. realizowanych w określonej kolejności, ze środków posiadanych przez SPV3, zaś całkowita spłata kapitału będzie miała miejsce po pełnym wykupie obligacji. Oprocentowanie pożyczki oparte jest na stałej stopie.

W świetle zapisów MSSF 9 warunki umowne obu sekurytyzacji nie spełniają przesłanek do nieuwzględniania sekurytyzowanych aktywów w sprawozdaniu z sytuacji finansowej Banku. W związku z powyższym Bank rozpoznaje sekurytyzowane aktywa na 31 grudnia 2020 r. w pozycji *Kredyty i pożyczki udzielone klientom* w wartości netto 1 938 496 tys. zł. Oszacowana na dzień 31 grudnia 2020 r. wartość godziwa sekurytyzowanych aktywów netto wynosiła 1 840 419 tys. zł.

Jednocześnie SCB rozpoznaje zobowiązanie z tytułu przepływów z tytułu sekurytyzacji w pozycji *Zobowiązania wobec klientów* w wysokości równej na 31.12.2020 r. 2 445 455 tys. zł.

Na dzień 31.12.2020 r. SCB posiadał również zobowiązania z tytułu rozliczeń bieżących z SPV w wysokości 139 tys. zł, zobowiązania te są prezentowane w pozycji *Pozostałe zobowiązania*.

Wynik finansowy osiągnięty przez wszystkie SPV wynosi 0, ponieważ SPV absorbuje wszystkie osiągnięte koszty i przychody w modelu rozliczeń z SCB. W tym modelu SPV alokuje wszystkie otrzymane płatności z SCB na określone typy płatności, w tym inne rozliczenia z SCB, wg określonego priorytetu, w kolejności ustalonej w umowie.

Transakcje z SPV zostały wykazane w nocy 48 *Transakcje z podmiotami powiązanymi*. W poniższej tabeli przedstawiono składniki pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej SPV2 oraz SPV3 dotyczące transakcji z Bankiem na dzień 31.12.2020 oraz 31.12.2019.

SC Poland Consumer 2015-1 sp. z o.o. (SPV2)	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa		
Należności od banków	0	499 036
Pozostałe należności	6	0
Razem aktywa	6	499 036
Zobowiązania		
Pozostałe zobowiązania	0	66 087
Zobowiązania podporządkowane	0	289 029
Razem zobowiązania	0	355 116

SC Poland Consumer 2016-1 sp. z o.o. (SPV3)	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa		
Należności od banków	2 445 455	2 446 709
Pozostałe należności	133	0
Razem aktywa	2 445 588	2 446 709
Zobowiązania		
Pozostałe zobowiązania	0	156
Zobowiązania podporządkowane	444 447	444 447
Razem zobowiązania	444 447	444 603

W roku 2019 Bank przeprowadził transakcję sekurytyzacji portfela udzielonych przez Bank kredytów gotówkowych i ratalnych. Szczegółowy opis transakcji został przedstawiony w punkcie 5.c. *Ryzyko niewypłacalności*.

25 Akcje i udziały w jednostkach zależnych

Na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego przez Zarząd Banku, a także na dzień 31 grudnia 2020 r. oraz na dzień 31 grudnia 2019 r. Bank posiadał strukturę udziałów w jednostkach zależnych zaprezentowaną w poniższych tabelach. Bank sprawuje kontrolę nad poniższymi jednostkami i wobec tego traktuje je jako zależne.

	31.12.2020	31.12.2019
1. Nazwa jednostki	Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Strzegomska 42c, 53-611 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	16.08.2007	16.08.2007
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	26 980	26 980
e) % posiadanego kapitału zakładowego	100%	100%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100%	100%
2. Nazwa jednostki	PSA Finance Polska Sp. z o.o.	PSA Finance Polska Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.10.2016	01.10.2016
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	58 850	58 850
e) % posiadanego kapitału zakładowego	50%	50%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	50%	50%
3. Nazwa jednostki	PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o.	PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa	ul. Domaniewska 44a, 02-672 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.10.2016	01.10.2016
d) % posiadanego kapitału zakładowego	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.
e) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.	100 % posiada PSA Finance Polska Sp. z o.o.
4. Nazwa jednostki	Santander Consumer Finanse Sp. z o.o.	Santander Consumer Finanse Sp. z o.o.
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	ul. Strzegomska 42c, 53-611 Wrocław
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	15.05.2013	15.05.2013
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	137 819	137 819
e) odpis z tytułu utraty wartości	-72 474	-72 474
f) % posiadanego kapitału zakładowego	100%	100%
g) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100%	100%
5. Nazwa jednostki		SC Poland Consumer 15-1 Sp. z o.o.
a) siedziba		Pl. Piłsudskiego 1, 00-078 Warszawa
b) charakter powiązania		podmiot zależny
c) data objęcia kontroli		23.09.2015
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.		0
e) % posiadanego kapitału zakładowego		0%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA		0%

6. Nazwa jednostki	SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o.	SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o.
a) siedziba	Pl. Piłsudskiego 1, 00-078 Warszawa	Pl. Piłsudskiego 1, 00-078 Warszawa
b) charakter powiązania	podmiot zależny	podmiot zależny
c) data objęcia kontroli	01.08.2016	01.08.2016
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	0	0
e) % posiadanego kapitału zakładowego	0%	0%
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	0%	0%
7. Nazwa jednostki	Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o.	
a) siedziba	ul. Legnicka 48 B, 54-202 Wrocław	
b) charakter powiązania	podmiot zależny	
c) data objęcia kontroli	16.07.2020	
d) % posiadanego kapitału zakładowego	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	
e) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	100 % posiada Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	
8. Nazwa jednostki	SCM POLAND AUTO 20191 DAC	
a) siedziba	Park Lane, Spencer Dock, Dublin 1 D01 YE64 3rd Floor Kilmore House	
b) charakter powiązania	podmiot zależny spółki Santander Consumer Multirent Sp. z o.o.	
c) data objęcia kontroli	16.07.2020	
d) wartość udziałów wg ceny nabycia w tys. zł.	0	
e) % posiadanego kapitału zakładowego	0%	
f) udział w ogólnej liczbie głosów na WZA	0%	
Razem wartość udziałów netto	151 175	151 175

Spółki zależne Banku nie podlegają konsolidacji przez Bank, zgodnie z zapisami MSR10.4, a ich konsolidacja odbywa się na poziomie podmiotu dominującego względem Banku.

SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o. oraz SCM POLAND AUTO 20191 DAC to spółki celowe powołane do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, w których udziałowcami są zagraniczne osoby prawne niepowiązane z Bankiem. Spółki są kontrolowane przez Santander Consumer Bank, w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7.

SC Poland Consumer 15-1 Sp. z o.o. była również spółką celową powołaną do przeprowadzenia sekurytyzacji części portfela kredytowego, jej udziałowcami są zagraniczne osoby prawne niepowiązane z Bankiem. Spółka również była kontrolowana przez Santander Consumer Bank na 31.12.2019 r., w związku ze spełnieniem warunków kontroli zawartych w MSSF 10.7. W związku z zakończeniem w roku 2020 transakcji sekurytyzacji, do której przeprowadzenia spółka została powołana, nie była ona kontrolowana przez Bank na 31.12.2020 r.

Santander Consumer Bank posiada 50% udziałów w spółce PSA Finanse Polska Spółka z o.o.. W praktyce, Santander Consumer Bank sprawuje kontrolę nad podmiotem zależnym PSA Finanse Polska Spółka z o.o., ponieważ:

- ma możliwość kierowania działaniami w zakresie ryzyka i finansowania,
- ponosi większość ryzyk i korzyści, wynikających z efektów decyzji związanych z finansowaniem,
- drugi współwłaściciel zakłada, że Santander Consumer Bank sprawuje kontrolę, poprzez podpisanie umowy ramowej

W związku z powyższym, zgodnie z MSSF 10, spółka jest traktowana jako spółka zależna.

W dniu 23.12.2020 uchwałą Zgromadzenia Wspólników została podjęta decyzja o rozwiązaniu spółki Santander Consumer Finanse Sp. z o.o. oraz rozpoczęciu procesu likwidacyjnego.

W zakresie testów na utratę wartości inwestycji w jednostki zależne w roku 2020 nie stwierdzono przesłanek do ujęcia odpisów z tytułu utraty wartości.

W 2019 roku Bank dokonał odpisu aktualizującego wartość udziałów w spółce Santander Consumer Finance Sp. z o.o. w wysokości 3 600 tys. zł.

W zakresie testów na utratę wartości inwestycji w pozostałe jednostki zależne w roku 2019 nie stwierdzono przesłanek do ujęcia odpisów z tytułu utraty wartości.

26 Wartości niematerialne

Wartości niematerialne - wartość netto	31.12.2020	31.12.2019
Oprogramowanie komputerowe i inne	18 818	17 002
Nakłady na wartości niematerialne	20 780	2 052
Razem	39 598	19 054

Na dzień 31 grudnia 2020 oraz 31 grudnia 2019 roku Bank nie posiadał wartości niematerialnych używanych na podstawie umów leasingu finansowego oraz nie posiadał wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Nakłady na wartości niematerialne obejmują przede wszystkim nakłady na opracowanie i wdrożenie nowych systemów informatycznych.

Znaczące wartości niematerialne na dzień 31.12.2020	Wartość bilansowa	Pozostały okres amortyzacji (liczba miesięcy)
Rachunek oszczędnościowy etap I	6 437	37
Licencja system Signature	1 753	40
Licencja ICBS	1 632	22
Aplikacja mobilna	1 095	19
System eHP on line	1 003	24
Quickflow – blok HP i KK	1 004	36

Znaczące wartości niematerialne na dzień 31.12.2019	Wartość bilansowa	Pozostały okres amortyzacji (liczba miesięcy)
Licencja ICBS	2 522	34
Licencja system Signature	2 279	52
Aplikacja mobilna	1 811	31
System eHP on line	1 519	36
System CMDb	1 276	24
Bankowość internetowa	1 110	23

W obu okresach Bank nie tworzył odpisów z tytułu utraty wartości dla wartości niematerialnych oraz nakładów na wartości niematerialne.

OPIS	Oprogramowanie komputerowe i inne	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na 01.01.2020r.	216 065	2 052	218 117
zwiększenia:	9 965	27 067	37 032
- zakup	2 135	27 067	29 202
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	7 790	0	7 790
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	40	0	40
zmniejszenia:	152	8 339	8 491
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	0	7 790	7 790
- likwidacja	152	0	152
- pozostałe zmiany	0	549	549
Wartość brutto na 31.12.2020r.	225 878	20 780	246 658
Umorzenie na 01.01.2020r.	199 063	0	199 063
zwiększenia:	8 149	0	8 149
- odpisy amortyzacyjne	8 149	0	8 149
zmniejszenia:	152	0	152
- likwidacja	152	0	152
Umorzenie na 31.12.2020r.	207 060	0	207 060
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2020r.	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2020r.	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2020r.	17 002	2 052	19 054
Wartość netto na 31.12.2020r.	18 818	20 780	39 598

OPIS	Oprogramowanie komputerowe i inne	Nakłady na wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Wartość brutto na 01.01.2019r.	215 265	6 309	221 574
zwiększenia:	10 087	3 308	13 395
- zakup	2 528	3 308	5 836
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	7 559	0	7 559
zmniejszenia:	9 287	7 565	16 852
- przeniesienia z nakładów na wartości niematerialne	0	7 559	7 559
- likwidacja	9 287	0	9 287
- pozostałe zmiany	0	6	6
Wartość brutto na 31.12.2019r.	216 065	2 052	218 117
Umorzenie na 01.01.2019r.	193 368	0	193 368
zwiększenia:	8 933	0	8 933
- odpisy amortyzacyjne	8 933	0	8 933
zmniejszenia:	3 238	0	3 238
- likwidacja	3 238	0	3 238
Umorzenie na 31.12.2019r.	199 063	0	199 063
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2019r.	6 051	0	6 051
zwiększenia:	0	0	0
zmniejszenia:	6 051	0	6 051
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2019r.	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2019r.	15 846	6 309	22 155
Wartość netto na 31.12.2019r.	17 002	2 052	19 054

27 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe - wartość netto	31.12.2020	31.12.2019
Inwestycje w obcych środkach trwałych	7 883	6 944
Urządzenia techniczne	28 256	33 308
Środki transportu	1 040	1 257
Wypożyczenie	3 174	1 762
Środki trwałe w budowie	6 512	491
Razem	46 865	43 762

Opis	Inwestycje w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Wypożyczenie	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto na 01.01.2020r.	71 554	119 497	2 155	18 154	491	211 851
zwiększenia:	3 076	8 102	200	2 425	8 185	21 988
- zakup	2 412	6 792	200	2 364	8 181	19 949
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	664	1 310	0	60	0	2 034
- inne	0	0	0	1	4	5
zmniejszenia:	31 469	15 454	200	5 965	2 164	55 252
- likwidacja	14 116	10 301	0	3 202	0	27 619
- sprzedaż	17 353	5 153	200	2 763	0	25 469
- przeniesienie na śr. trwałe	0	0	0	0	2 034	2 034
- przeniesienie na wartości niematerialne,	0	0	0	0	40	40
- pozostałe zmiany	0	0	0	0	90	90
Wartość brutto na 31.12.2020r.	43 161	112 145	2 155	14 614	6 512	178 587
Umorzenie na 01.01.2020r.	64 610	86 189	898	16 392	0	168 089
zwiększenia:	1 641	11 989	403	635	0	14 668
- odpisy amortyzacyjne	1 641	11 989	403	635	0	14 668
zmniejszenia:	30 973	14 289	186	5 587	0	51 035
- likwidacja	13 980	10 037	0	3 167	0	27 184
- sprzedaż	16 993	4 252	186	2 420	0	23 851
Umorzenie na 31.12.2020r.	35 278	83 889	1 115	11 440	0	131 722
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2020r.	0	0	0	0	0	0
zwiększenia:	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	0	0	0	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2020r.	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2020r.	6 944	33 308	1 257	1 762	491	43 762
Wartość netto na 31.12.2020r.	7 883	28 256	1 040	3 174	6 512	46 865

Opis	Inwestycje w obcych środkach trwałych	Urządzenia techniczne	Środki transportu	Wypoza- nie	Środki trwale w budowie	Razem
Wartość brutto na 01.01.2019r.	72 590	112 089	1 954	13 502	1 042	201 177
zwiększenia:	1 131	16 435	601	6 678	7 549	32 394
- zakup	0	13 940	601	2 458	7 549	24 548
- przeniesienie ze śr. trwałych w budowie	1 131	2 495	0	4 208	0	7 834
- inne	0	0	0	12	0	12
zmniejszenia:	2 167	9 027	400	2 026	8 100	21 720
- likwidacja	2 167	7 762	0	1 880	0	11 809
- sprzedaż	0	1 265	400	138	0	1 803
- przeniesienie na śr. trwale	0	0	0	0	7 834	7 834
- pozostałe zmiany	0	0	0	8	266	274
Wartość brutto na 31.12.2019r.	71 554	119 497	2 155	18 154	491	211 851
Umorzenie na 01.01.2019r.	62 745	78 629	958	13 004	0	155 336
zwiększenia:	3 934	16 446	340	5 306	0	26 026
- odpisy amortyzacyjne	3 934	16 446	340	5 306	0	26 026
zmniejszenia:	2 069	8 886	400	1 918	0	13 273
- likwidacja	2 069	7 665	0	1 807	0	11 541
- sprzedaż	0	1 221	400	111	0	1 732
Umorzenie na 31.12.2019r.	64 610	86 189	898	16 392	0	168 089
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2019r.	97	0	0	0	0	97
zwiększenia:	0	0	0	0	0	0
zmniejszenia:	97	0	0	0	0	97
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2019r.	0	0	0	0	0	0
Wartość netto na 01.01.2019r.	9 748	33 460	996	498	1 042	45 744
Wartość netto na 31.12.2019r.	6 944	33 308	1 257	1 762	491	43 762

28 Aktywa z tytułu prawa do użytkowania

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	31.12.2020	31.12.2019
Najem powierzchni	64 744	95 188
Środki transportu	3 265	4 691
Sprzęt IT	1 622	1 226
Razem	69 631	101 105

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	Najem powierzchni	Środki transportu	Sprzęt IT	RAZEM
Wartość brutto na 01.01.2020r.	123 792	6 098	2 165	132 055
zwiększenia:	6 452	1 300	1 472	9 224
- nowe umowy	1 213	1 299	1 175	3 687
- modyfikacje	5 239	1	297	5 537
zmniejszenia:	25 457	1 918	454	27 829
- likwidacje	12 441	819	379	13 639
- modyfikacje	9 893	1 099	75	11 067
- inne	3 123	0	0	3 123
Wartość brutto na 31.12.2020r.	104 787	5 480	3 183	113 450
Umorzenie na 01.01.2020r.	27 555	1 407	939	29 901
zwiększenia:	23 386	1 627	1 001	26 014
- odpisy amortyzacyjne	23 386	1 627	1 001	26 014
zmniejszenia:	13 823	819	379	15 021
- likwidacja	12 441	819	379	13 639
- inne	1 382	0	0	1 382
Umorzenie na 31.12.2020r.	37 118	2 215	1 561	40 894
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2020	1 049	0	0	1 049
zwiększenia:	1 876	0	0	1 876
zmniejszenia:	0	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2020	2 925	0	0	2 925
Wartość netto na 01.01.2020	95 188	4 691	1 226	101 105
Wartość netto na 31.12.2020	64 744	3 265	1 622	69 631

Aktywa z tyt. prawa do użytkowania	Najem powierzchni	Środki transportu	Sprzęt IT	RAZEM
Wartość brutto na 01.01.2019r.	85 638	4 319	1 917	91 874
zwiększenia:	61 111	2 584	248	63 943
- nowe umowy	42 189	2 519	253	44 961
- modyfikacje	18 922	65	-5	18 982
zmniejszenia:	22 957	805	0	23 762
- likwidacje	409	177	0	586
- modyfikacje	22 548	628	0	23 176
Wartość brutto na 31.12.2019r.	123 792	6 098	2 165	132 055
Umorzenie na 01.01.2019r.	0	0	0	0
zwiększenia:	27 964	1 584	939	30 487
- odpisy amortyzacyjne	27 964	1 584	939	30 487
zmniejszenia:	409	177	0	586
- likwidacja	409	177	0	586
Umorzenie na 31.12.2019r.	27 555	1 407	939	29 901
Odpis z tytułu utraty wartości na 01.01.2019	0	0	0	0
zwiększenia:	1 049	0	0	1 049
zmniejszenia:	0	0	0	0
Odpis z tytułu utraty wartości na 31.12.2019	1 049	0	0	1 049
Wartość netto na 01.01.2019	85 638	4 319	1 917	91 874
Wartość netto na 31.12.2019	95 188	4 691	1 226	101 105

29 Inne aktywa

Inne aktywa	31.12.2020	31.12.2019
Dłużnicy różni	4 604	2 158
Rozrachunki z partnerami	36 939	30 162
Rozrachunki z tytułu ubezpieczeń	58	94
Należności z tytułu działalności windykacyjnej	44 692	30 095
Należności z tytułu kaucji i wadium	145	853
Rozliczenia ze spółkami sekurytyzacyjnymi	0	66 244
Pozostałe aktywa	1 550	110
Razem	87 988	129 716
Odpisy z tytułu utraty wartości należności	-50 659	-37 820
Razem	37 329	91 896

	31.12.2020	31.12.2019
Inne aktywa finansowe razem	87 988	129 716
Koszyk 1	38 394	93 474
Koszyk 2	227	365
Koszyk 3	49 367	35 877
Odpisy z tytułu utraty wartości	-50 659	-37 820
Koszyk 1	-1 261	-1 852
Koszyk 2	-32	-91
Koszyk 3	-49 366	-35 877

Inne aktywa Banku nie posiadają ratingu zewnętrznego.

30 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto

	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- prowizje do rozliczenia	231 131	239 188
- odpisy z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek	182 576	194 188
- korekta z tytułu wyceny kredytów i pożyczek wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy	12 587	17 716
- odpisy z tytułu utraty wartości innych aktywów	1 685	1 022
- naliczone odsetki od zobowiązań	32 328	37 887
- rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów	21 689	22 831
- różnice pomiędzy amortyzacją bilansową i podatkową	0	127
- różnice przejściowe związane z instrumentami finansowymi księgowane z wynikiem finansowym	1 202	147
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	483 198	513 106
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
- naliczone odsetki od kredytów i pożyczek oraz inne przychody do otrzymania	-30 707	-52 609
- różnice przejściowe związane z instrumentami finansowymi księgowane z wynikiem finansowym	-915	-2 824
- różnice przejściowe ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny	-3 343	-2 013
- pozostałe	-1 456	-594
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-36 421	-58 040
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	446 777	455 066
w tym odniesione bezpośrednio na kapitał z aktualizacji wyceny	-3 341	-2 013

Nie wystąpiły nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto według terminów zapadalności	31.12.2020	31.12.2019
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto, w tym:	446 777	455 066
- do 1 roku	331 283	355 241
- powyżej 1 roku	115 494	99 825
Razem	446 777	455 066

31 Rozliczenia międzyokresowe czynne

Rozliczenia międzyokresowe czynne kosztów ustalone są w wysokości kosztów przypadających na następne okresy sprawozdawcze. Odpisy tych kosztów następują stosownie do upływu czasu, a sposób ich rozliczenia uzasadniony jest charakterem kosztów. Rozliczenia międzyokresowe ujmowane są według ich wartości nominalnej.

Rozliczenia międzyokresowe czynne	31.12.2020	31.12.2019
Koszty zapłacone z góry	6 835	8 048
Rozliczenia z tytułu naliczonych prowizji ubezpieczeniowych	6 650	2 840
Pozostałe przychody do otrzymania	14 971	36 748
Razem	28 456	47 636

W pozycji *Pozostałe przychody do otrzymania* Bank prezentuje przede wszystkim naliczone przychody z tytułu opłat klientów, które rozliczane są w momencie wpłaty.

32 Zobowiązania wobec banków

Struktura zobowiązań wobec banków	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania terminowe, w tym:	63 541	459 944
- kredyty	52 955	0
- depozyty	9 878	455 578
- depozyty zabezpieczające	6	3 664
- pozostałe zobowiązania	702	702
Razem	63 541	459 944

Struktura zobowiązań według terminów wymagalności	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania wobec banków, w tym:	63 541	459 944
- do 1 miesiąca	10 586	10 314
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	0	449 630
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	52 955	0
Razem	63 541	459 944

Wykorzystanie linii kredytowych

	31.12.2020		31.12.2019	
	Linia dostępna w tys. zł.	Wykorzystanie w tys. zł.	Linia dostępna w tys. zł.	Wykorzystanie w tys. zł.
Santander Bank Polska S.A.	600 000	0	600 000	0
Razem	600 000	0	600 000	0

33 Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu

Struktura zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec banków	639 299	960 089
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu wobec klientów	0	0
Razem	639 299	960 089

Struktura zobowiązań według terminów wymagalności	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu, w tym:	639 299	960 089
- do 1 miesiąca	0	0
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	213 138	-448
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	170 473	352 735
- powyżej 1 roku do 5 lat	255 688	607 802
Razem	639 299	960 089

34 Zobowiązania wobec klientów

Struktura zobowiązań wobec klientów	31.12.2020	31.12.2019
Depozyty	9 328 392	10 202 740
- detaliczne	5 812 999	6 994 772
- korporacyjne	3 371 985	3 022 610
- sektora budżetowego	143 408	185 358
- depozyty zabezpieczające	0	0
Kredyty otrzymane	139 420	182 538
Spląty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek	145 677	110 416
Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji	2 460 644	2 945 745
Razem	12 074 133	13 441 439

Dla części zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji o wartościach na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku odpowiednio 444 447 tys. zł oraz 733 476 tys. zł, które odpowiadają wartości pożyczek podporządkowanych udzielonych spółkom sekurytyzacyjnym, Bank skorzystał z opcji wyceny do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Struktura zobowiązań według terminów wymagalności	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania wobec klientów, w tym:	12 074 133	13 441 439
- odsetki i prowizje (bez określonego terminu)	268 684	243 742
- do 1 miesiąca	1 772 825	1 669 690
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 397 644	1 538 239
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	3 281 356	3 909 706
- powyżej 1 roku do 5 lat	1 892 980	3 134 317
- powyżej 5 lat do 10 lat	2 460 644	2 945 745
Razem	12 074 133	13 441 439

35 Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Struktura zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	31.12.2020	31.12.2019
Obligacje	1 075 203	1 707 097
Razem	1 075 203	1 707 097

Nie wystąpiły przypadki nieterminowego wywiązywania się przez Bank z tytułu spłaty kapitału, wypłaty odsetek i wykupu własnych dłużnych papierów wartościowych.

Struktura zobowiązań w wartości brutto według terminów wymagalności	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych, z terminem wymagalności:		
- prowizja i dyskonto (bez określonego terminu)	-339	-897
- do 1 miesiąca	0	0
- powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	101 951	56 229
- powyżej 3 miesięcy do 1 roku	592 191	579 365
- powyżej 1 roku do 5 lat	381 400	1 072 400
Razem	1 075 203	1 707 097

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2020					
Rodzaj papieru	Numer seryjny	Waluta emisji	Wartość nominalna w tys. zł.	Data wykupu	Rynek notowań
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00117	PLN	300 000	09/08/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00133	PLN	261 400	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00141	PLN	60 000	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00158	PLN	100 000	05/03/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00166	PLN	60 000	29/03/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00174	PLN	156 000	14/05/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00182	PLN	90 000	18/05/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00190	PLN	45 000	18/05/2021	nienotowane
		Razem	1 072 400		

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych według poszczególnych emisji wg stanu na 31.12.2019					
Rodzaj papieru	Numer seryjny	Waluta emisji	Wartość nominalna w tys. zł.	Data wykupu	Rynek notowań
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	SCB00033	PLN	50 000	26/02/2020	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	SCB00034	PLN	140 000	05/05/2020	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	SCB00035	PLN	82 000	29/05/2020	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	SCB00036	PLN	100 000	10/08/2020	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00117	PLN	300 000	09/08/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00125	PLN	252 100	09/10/2020	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00133	PLN	261 400	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00141	PLN	60 000	07/10/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00158	PLN	100 000	05/03/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00166	PLN	60 000	29/03/2022	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00174	PLN	156 000	14/05/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00182	PLN	90 000	18/05/2021	nienotowane
Obligacja o oprocentowaniu zmiennym	PLSNTND00190	PLN	45 000	18/05/2021	nienotowane
Razem			1 696 500		

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Rok 2020	Rok 2019
Stan na początek okresu	1 707 097	1 938 491
Zwiększenia (emisja)	0	0
Zmniejszenia (wykup)	-624 100	-230 000
Odsetki naliczone	29 573	49 893
Splata odsetek	-37 925	-52 055
Inne zmiany	558	768
Stan na koniec okresu	1 075 203	1 707 097

36 Zobowiązania z tytułu leasingu

Zmiana stanu zobowiązań z tyt. leasingu	Rok 2020	Rok 2019
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu na 01.01	103 452	91 874
nowe umowy	3 674	44 948
naliczenia odsetek	2 094	2 525
modyfikacje	-6 548	-3 473
splaty kapitału	-26 267	-30 323
splaty odsetek	-1 929	-2 071
różnice kursowe	2 550	3
inne zmiany	-4	-31
Wartość zobowiązania z tyt. leasingu na 31.12	77 022	103 452

	Rok 2020	Rok 2019
Przychody z tyt. subleasingu praw do użytkowania	614	4
Koszty związane z leasingiem krótkoterminowym	5	596

Zobowiązania z tytułu leasingu (wg terminów wymagalności)	Rok 2020	Rok 2019
do 1 miesiąca	0	3 175
od 1 miesiąca do 3 miesięcy	8 427	5 308
od 3 miesięcy do 6 miesięcy	5 964	7 781
od 6 miesięcy do 12 miesięcy	10 347	14 692
od 1 do 2 lat	16 132	24 881
od 2 do 5 lat	35 560	41 397
powyżej 5 lat	10 435	18 635
Razem (bez dyskonta)	86 865	115 869
dyskonto	-9 843	-12 417
Stan na koniec okresu	77 022	103 452

37 Pozostałe zobowiązania

Pozostałe zobowiązania	31.12.2020	31.12.2019
Zobowiązania wobec instytucji ubezpieczeniowych	13 694	23 797
Wierzyciele różni	11 022	18 003
Rozrachunki publiczno-prawne	10 333	10 589
Zobowiązania z tytułu nieprzeprocesowanych zwrotów składek ubezpieczeniowych	35	2 008
Zobowiązanie z tytułu podatku od instytucji finansowych	2 879	4 104
Zobowiązanie zablokowane z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego	8 595	0
Razem	46 558	58 501

38 Koszty i przychody rozliczane w czasie

Koszty i przychody rozliczane w czasie	31.12.2020	31.12.2019 (dane przekształcone)
Wynagrodzenia i premie	19 992	29 375
Koszty pozostałych świadczeń pracowniczych	1 439	1 971
Niewykorzystane urlopy	8 764	10 226
Koszty prowizji	38 039	79 774
Koszty marketingu	7 084	7 931
Koszty informatyczne	9 538	13 208
Koszty windykacji	3 312	3 112
Koszty doradztwa	3 925	4 717
Koszty eksploatacji	4 156	5 578
Koszty usług pocztowych	854	1 694
Koszty usług telekomunikacyjnych	679	411
Koszty delegacji	393	327
Koszty obsługi dokumentacji	796	2 008
Koszty pozostałe	3 576	2 918
Odsetki pobrane z góry	10 980	16 918
Przychody otrzymane z góry związane z dystrybucją produktów ubezpieczeniowych	33 644	42 585
Korekta przychodów z tytułu sprzedaży wierzytelności	0	8 700
Pozostałe przychody otrzymane z góry	12 402	10 676
Razem	159 573	242 129

W pozycji *Wynagrodzenia i premie* Bank prezentuje przede wszystkim koszty rozliczane w czasie dotyczące wynagrodzeń z tytułu umów cywilno-prawnych, bonusów i nagród oraz wynagrodzeń z tytułu nadgodzin.

39 Rezerwy

Rezerwy	31.12.2020	31.12.2019
Rezerwa restrukturyzacyjna	26 544	6 897
Rezerwa na ryzyko zakwestionowania klauzul umownych dla portfeli kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF	86 347	43 964
Rezerwa na zwroty części prowizji za udzielenie kredytów konsumpcyjnych	69 052	94 779
Rezerwa na zobowiązania pozabilansowe	6 874	10 288
Pozostałe rezerwy:	98 131	45 924
<i>Rezerwa na sprawy sporne</i>	88 484	35 821
<i>Rezerwa na odprawy emerytalne</i>	5 857	6 313
<i>Rezerwy inne</i>	3 790	3 790
Razem	286 948	201 852

Rezerwa restrukturyzacyjna została utworzona na pokrycie kosztów odpraw związanych z optymalizacją zatrudnienia w oddziałach i centrali Banku.

Rezerwy na sprawy sporne obejmują rezerwy na sprawy dotyczące kredytów hipotecznych w walutach obcych, które na dzień 31.12.2020 wyniosły 83 684 tys. zł oraz na dzień 31.12.2019 30 825 tys. zł. oraz rezerwy na pozostałe sprawy sądowe, które na dzień 31.12.2020 wyniosły 4 800 tys. zł oraz na dzień 31.12.2019 4 996 tys. zł. Rezerwy na toczące się sprawy sporne oszacowane zostały przy zastosowaniu analizy scenariuszowej dla spraw dotyczących umów kredytu hipotecznego wyrażonych we frankach szwajcarskich oraz indywidualnej dla pozostałych spraw. Scenariusze uwzględniają prawdopodobieństwa negatywnych rozstrzygnięć dla zgłoszonych roszczeń. Kluczowym aspektem dla tego założenia jest ocena określonych klauzul umownych jako niedozwolonych. Metodą indywidualną tworzone są rezerwy dla spraw, w których oszacowano, iż szanse wygranej są mniejsze, aniżeli szacunkowe szanse przegranej. Wysokość rezerwy w konkretnej sprawie sądowej obliczana jest jako suma: wartości przedmiotu sporu, kosztów procesu oraz odsetek ustawowych.

Rezerwa na ryzyko zakwestionowania klauzul umownych dla portfeli kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF oraz rezerwa na zwroty części prowizji za udzielenie kredytów konsumpcyjnych zostały szczegółowo opisane w punkcie 4.c. *Dokonywanie szacunków*.

Rezerwy inne związane są z ryzykiem uznania niektórych klauzul występujących we wzorach części umów kredytowych oraz niektórych praktyk za naruszające interesy konsumentów.

Zmiana stanu rezerw	31.12.2020	31.12.2019
Zmiana stanu rezerwy restrukturyzacyjnej		
Stan na początek okresu	6 897	499
Zwiększenia (utworzenia)	35 685	9 397
Zmniejszenia (rozwiązanie)	0	0
Zmniejszenia (wykorzystanie)	16 038	2 999
Stan na koniec okresu	26 544	6 897
Rezerwa na ryzyko zakwestionowania klauzul umownych dla portfeli kredytów hipotecznych indeksowanych do CHF		
Stan na początek okresu	43 964	0
Zwiększenia (utworzenia)	42 383	24 077
Zmniejszenia (rozwiązanie)	0	0
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Reklasyfikacja	0	19 887
Stan na koniec okresu	86 347	43 964
Rezerwa na zwroty części prowizji za udzielenie kredytów konsumpcyjnych		
Stan na początek okresu	94 779	0
Zwiększenia (utworzenia)	53 546	127 248
Zmniejszenia (rozwiązanie)	0	0
Zmniejszenia (wykorzystanie)	76 643	32 469
Reklasyfikacja	2 630	0
Stan na koniec okresu	69 052	94 779
Zmiana stanu rezerwy na zobowiązania pozabilansowe		
Stan na początek okresu	10 288	23 699
Wpływ wdrożenia MSSF 9	0	0
Zwiększenia (utworzenia)	6 103	4 945
Zmniejszenia (rozwiązanie)	9 299	18 356
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Inne zmiany	-218	0
Stan na koniec okresu	6 874	10 288
Zmiana stanu pozostałych rezerw		
Stan na początek okresu	45 924	52 885
Zwiększenia (utworzenia)	61 781	16 055
Zmniejszenia (rozwiązanie)	8 444	3 212
Zmniejszenia (wykorzystanie)	0	0
Zyski/straty aktuarialne	-1 130	83
Reklasyfikacja	0	-19 887
Stan na koniec okresu	98 131	45 924

40 Zobowiązania podporządkowane

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank posiadał dwie pożyczki podporządkowane w wysokości 100 000 tys. zł każda. Umowa pierwszej pożyczki w wysokości 100 000 tys. zł została zawarta 23 maja 2018 z Santander Consumer Finance S.A., natomiast druga również w wysokości 100 000 tys. zł w dniu 28 czerwca 2018 z Santander Bank Polska S.A. (wówczas Bank Zachodni WBK S.A.).

W przypadku pożyczki otrzymanej z Santander Consumer Finance S.A. Bank zobowiązany jest do jej jednorazowej spłaty w dniu 18 maja 2028. Oprocentowanie pożyczki jest zmienne oparte o WIBOR 6M plus marża 175,7 punktów bazowych. Pożyczkobiorca jest uprawniony do wcześniejszej spłaty pożyczki, nie wcześniej jednak niż po upływie pięciu lat od daty podpisania umowy i pod warunkiem otrzymania zgody zgodnie z art. 77 Rozporządzenia CRR. Wartość bilansowa pożyczki na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku wynosiła odpowiednio 100 242 tys. zł i 100 428 tys. zł.

W przypadku pożyczki otrzymanej z Santander Bank Polska S.A. Bank zobowiązany jest do jej jednorazowej spłaty w dniu 29 czerwca 2028. Oprocentowanie pożyczki jest zmienne oparte o WIBOR 6M plus marża 172 punkty bazowe.

Pożyczkobiorca jest uprawniony do wcześniejszej spłaty pożyczki, nie wcześniej jednak niż po upływie pięciu lat od daty podpisania umowy i pod warunkiem otrzymania zgody zgodnie z art. 77 Rozporządzenia CRR. Wartość bilansowa pożyczki na dzień 31 grudnia 2020 roku oraz 31 grudnia 2019 roku wynosiła odpowiednio 99 634 tys. zł i 99 614 tys. zł.

41 Kapitał podstawowy i nadwyżka z emisji akcji

	31.12.2020	31.12.2019
Akcje wyemitowane na dzień 1 stycznia (w szt.)	5 200 000	5 200 000
Akcje wyemitowane na dzień 31 grudnia (w szt.)	5 200 000	5 200 000
Kapitał podstawowy	520 000	520 000
Nadwyżka z emisji akcji	768 047	768 047

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej wyemitowanych i zarejestrowanych akcji. Na dzień 31 grudnia 2020 roku kapitał akcyjny w kwocie 520 000 tys. zł tworzyło 5 200 000 akcji o równej wartości nominalnej 100,00 zł każda.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku akcje Banku są akcjami imiennymi nieuprzywilejowanymi i wszystkie zostały opłacone.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku Bank nie był posiadaczem akcji własnych.

Seria/emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii/emisji wg wartości nominalnej	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
seria A	akcje nieuprzywilejowane	322 000	32 200	gotówka	2001-09-07
seria B	akcje nieuprzywilejowane	178 000	17 800	gotówka	2003-01-31
seria C1	akcje nieuprzywilejowane	540 001	54 000	gotówka	2005-07-28
seria C2	akcje nieuprzywilejowane	59 999	6 000	gotówka	2005-07-28
seria D	akcje nieuprzywilejowane	600 000	60 000	gotówka	2006-01-02
seria E	akcje nieuprzywilejowane	500 000	50 000	gotówka	2006-08-11
seria F	akcje nieuprzywilejowane	775 000	77 500	gotówka	2006-10-26
seria G	akcje nieuprzywilejowane	225 000	22 500	gotówka	2008-05-28
seria H	akcje nieuprzywilejowane	200 000	20 000	gotówka	2008-10-14
seria I	akcje nieuprzywilejowane	112 000	11 200	gotówka	2009-06-22
seria J	akcje nieuprzywilejowane	128 000	12 800	gotówka	2009-09-09
seria K	akcje nieuprzywilejowane	1 560 000	156 000	aport	2010-07-07
Razem liczba akcji		5 200 000			
Kapitał akcyjny razem			520 000		
Wartość nominalna 1 akcji: 100,00 zł					

42 Pozostałe kapitały

Pozostałe kapitały	31.12.2020	31.12.2019
Pozostałe kapitały zapasowe	967 212	967 212
Kapitał z aktualizacji wyceny	14 253	8 590
Razem	981 465	975 802

Pozostałe kapitały zapasowe zawierają tę część statutowego kapitału zapasowego Banku, która powstała w inny sposób niż z nadwyżki z emisji akcji.

Pozycja ta w całości składa się z zysków wypracowanych w poprzednich okresach.

Kapitał z aktualizacji wyceny	Rok 2020	Rok 2019
Stan na początek roku obrotowego	8 590	17 296
Zmiany z tytułu:		
- wyceny aktywów finansowych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody	6 511	-10 409
- ujęcia efektywnej części powiązania zabezpieczającego w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych	-649	-257
-zysków/strat aktuarialnych	1 130	-83
- przeniesienia z kapitału z aktualizacji wyceny do rachunku wyników z tytułu sprzedaży	0	0
- ujęcia podatku odroczonego	-1 329	2 043
Stan na koniec roku obrotowego	14 253	8 590

Kapitał z aktualizacji wyceny dotyczy wyceny instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody oraz wyceny instrumentów pochodnych wyznaczonych jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych.

Zmiany wartości kapitału z aktualizacji wyceny w roku 2020 i 2019 wynikały ze zmian wycen tych instrumentów, a także zawierania nowych transakcji, zamykania transakcji otwartych oraz sprzedaży.

43 Zyski zatrzymane i dywidendy

	31.12.2020	31.12.2019
Zyski zatrzymane, w tym:	1 261 992	977 696
- zysk okresu bieżącego	284 296	511 690
- zyski poprzednich okresów	977 696	466 006

	Rok 2020	Rok 2019
Stan na początek roku obrotowego	977 696	1 024 575
Zysk netto przypadający akcjonariuszom	284 296	511 690
Wypłata dywidendy	0	-558 569
Przeniesienie zysku na kapitał zapasowy	0	0
Stan na koniec roku obrotowego	1 261 992	977 696

W dniu 10.06.2020 r. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia, 100% zysku za rok 2019 w kwocie 511 690 tys. zł, postanowiono pozostawić jako zysk niepodzielony.

W dniu 14.06.2019 r. akcjonariuszom Banku wypłacono dywidendę w wysokości 279 284 tys. zł (53,71 zł na akcję) z zysku za rok 2018 oraz 279 284 tys. zł (53,71 zł na akcję) z zysku za rok 2017. Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia pozostałą część zysku za 2018 rok postanowiono pozostawić jako zysk niepodzielony.

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania Zarząd Banku nie podjął decyzji odnośnie przedstawienia Walnemu Zgromadzeniu Akcjonariuszy propozycji podziału zysku roku 2020, jednak w wyniku decyzji KNF, opisanej w nocie 5 c), nie będzie możliwa wypłata dywidendy w pierwszym półroczu 2021.

44 Zobowiązania warunkowe

Bank posiada zobowiązania do udzielenia kredytów. Na zobowiązania te składają się zatwierdzone, a niewykorzystane linie kredytowe oraz niewykorzystane limity z tytułu umów kart kredytowych. Bank udzielił również gwarancji kredytobiorcom korzystającym z kredytów gospodarczych.

31.12.2020

Zobowiązania finansowe pozabilansowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Udzielone i niewykorzystane linie kredytowe	0	0	0
Limity na kartach kredytowych	516 560	98 825	5 545
Udzielone gwarancje i poręczenia	1 461 040	0	0

31.12.2019

Zobowiązania finansowe pozabilansowe udzielone	Koszyk 1	Koszyk 2	Koszyk 3
Udzielone i niewykorzystane linie kredytowe	78 987	968	0
Limity na kartach kredytowych	653 265	77 663	5 307
Udzielone gwarancje i poręczenia	758 762	0	0

W pozycji *Udzielone gwarancje i poręczenia* Bank zaprezentował gwarancje oraz poręczenia spłaty należności kredytowych spółce Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., wartość gwarancji i poręczeń na dzień 31.12.2020 r. i 31.12.2019 r. wyniosła odpowiednio 1 460 000 tys. zł oraz 757 000 tys. zł.

Informacje odnośnie otrzymanych zobowiązań z tytułu linii kredytowych zostały przedstawione w nocie nr 32 *Zobowiązania wobec banków*.

W zakresie zobowiązań warunkowych otrzymanych Bank posiada gwarancję emisji dłużnych papierów wartościowych otrzymaną od Santander Consumer Finance S.A. Kwota gwarancji na dzień 31.12.2020 r. i 31.12.2019 r. wyniosła odpowiednio 1 075 542 tys. zł oraz 1 707 995 tys. zł.

Bank otrzymał w 2019 roku z Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego gwarancję dotyczącą sekurytyzacji syntetycznej (opisanej szerzej w nocie 5 c)) w kwocie 1 713 295 tys. zł.

45 Aktywa stanowiące zabezpieczenie

Bank nie posiada aktywów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań oraz zobowiązań warunkowych za wyjątkiem obligacji skarbowych stanowiących pokrycie Funduszu Ochrony Środków Gwarantowanych, obligacji skarbowych zablokowanych z tytułu funduszu gwarancyjnego i restrukturyzacyjnego, obligacji skarbowych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu (nota 20 *Inwestycyjne aktywa finansowe* oraz nota 21 *Aktywa zastawione*) oraz depozytów zabezpieczających transakcje instrumentami pochodnymi i transakcje z przyrzeczeniem odkupu (nota 19 *Rachunki i lokaty w innych bankach*).

46 Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej

	Rok 2020	Rok 2019
Wynagrodzenia Zarządu		
Świadczenia krótkoterminowe	19 528	19 492
- wynagrodzenia ¹	16 884	16 343
- inne ²	2 644	3 149
Pozostałe świadczenia długoterminowe		
- zmienne wynagrodzenie w formie gotówkowej ³	424	557
Płatności na bazie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych ⁴	1 209	1 585
Świadczenia po okresie zatrudnienia	151	0
Świadczenia z tytułu rozwiązania stosunku pracy	556	207
Razem	21 868	21 841
Wynagrodzenia Rady Nadzorczej	977	985

¹ Stanowi wynagrodzenie zasadnicze oraz świadczenia dodatkowe (przede wszystkim z tytułu ubezpieczenia i opieki medycznej).

² Obejmuje nieodroczony składnik zmiennego wynagrodzenia (w formie gotówkowej).

³ Obejmuje odroczony składnik zmiennego wynagrodzenia (w formie gotówkowej).

⁴ Zawiera koszty dotyczące tak zwanych akcji fantomowych, czyli instrumentów finansowych, których wartość ustalana jest w oparciu o zbiór wskaźników. W formie akcji fantomowych wypłacana jest połowa wartości przyznanej premii rocznej. Dotyczy to również części premii rocznej, które są odraczane na 3 kolejne lata. Akcje fantomowe są wyceniane raz w roku w dniu 1 marca.

Świadczenia, które zostaną wypłacone w terminie dłuższym niż rok od dnia, na który sporządza się sprawozdanie finansowe, na dzień 31.12.2020 r. oraz 31.12.2019 r. wynosiły odpowiednio 1 908 tys. zł. oraz 2 734 tys. zł.

	31.12.2020	31.12.2019
Wartość należności z tytułu kredytów udzielonych Członkom Zarządu oraz kluczowemu kierownictwu	1 874	1 699

Wynagrodzenia Rady Nadzorczej obejmują jedynie wynagrodzenie zasadnicze wypłacone w trakcie roku.

47 Dodatkowe objaśnienia do sprawozdania z przepływów środków pieniężnych

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty Bank sklasyfikował następujące aktywa finansowe z terminem zapadalności do trzech miesięcy:

Na potrzeby sprawozdania z przepływów środków pieniężnych przyjęto następującą klasyfikację rodzajów działalności:

- działalność operacyjna - obejmuje podstawowy zakres działalności związany ze świadczeniem usług przez Bank, obejmujący działania mające na celu wygospodarowanie zysku, a nie będące działalnością inwestycyjną lub finansową. W przepływach z działalności operacyjnej w pozycji inne korekty ujęto zmianę stanu innych aktywów,
- działalność inwestycyjna - obejmuje czynności związane z nabywaniem i zbywaniem składników majątku trwałego w szczególności aktywów finansowych nie sklasyfikowanych do kategorii przeznaczone do obrotu, akcji i udziałów w jednostkach podporządkowanych oraz rzeczowego majątku trwałego i wartości niematerialnych,
- działalność finansowa - obejmuje działania związane z pozyskiwaniem środków w formie kapitałów bądź zobowiązań jak również obsługę źródeł finansowania.

Poniżej przedstawiono dodatkowe objaśnienia do pozycji sprawozdania z przepływów środków pieniężnych:

	31.12.2020	31.12.2019
Kasa i środki w Banku Centralnym	119 659	151 178
Rachunki bieżące	8 270	2 755
Lokaty terminowe i depozyty zabezpieczające (bez odsetek)	118 169	41 044
Razem	246 098	194 977

(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	Rok 2020	Rok 2019
Wartość sprzedanych i zlikwidowanych środków trwałych i wartości niematerialnych	2 052	6 391
Przychody ze zbycia środków trwałych i wartości niematerialnych	-2 252	-311
Odpis aktualizujący prawa do użytkowania	1 876	1 049
Zysk na sprzedaży obligacji	-13 161	0
(Zysk)/strata z tytułu działalności inwestycyjnej	-11 485	7 129

Podatek zapłacony	Rok 2020	Rok 2019
Zaliczki z tyt. podatku dochodowego za rok bieżący	-70 681	-128 982
Rozliczenie podatku dochodowego za rok ubiegły	-14 089	-9 893
Podatek zapłacony	-84 770	-138 875

Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-265 411	16 003
Zakup instrumentów dłużnych	2 034 481	800 000
Wpływy z wykupu instrumentów dłużnych	-357 481	-799 500
Wpływy ze sprzedaży instrumentów dłużnych	-1 469 000	0
Wycena dłużnych papierów wartościowych odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	6 511	-8 862
Odsetki	-47 984	-61 568
Zmiana stanu dłużnych papierów wartościowych	-98 884	-53 927

Zmiana stanu należności od banków	Rok 2020	Rok 2019
Odsetki	-323	-810
Zmiana stanu należności od banków	-323	-810

Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	Rok 2020	Rok 2019 (Dane przekształcone)
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	2 611 902	-1 926 236
Odsetki	-877 647	-1 022 464
Zmiana stanu należności z tytułu kredytów i pożyczek dla klientów	1 734 255	-2 948 700

Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-396 403	411 898
Odsetki	6 375	16 371
Zmiana stanu zobowiązań wobec banków	-390 028	428 269

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-320 790	-146 704
Odsetki	-2 560	1 394
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	-323 350	-145 310

Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	-1 367 306	1 885 349
Odsetki	230 724	287 338
Zmiana stanu zobowiązań wobec klientów	-1 136 582	2 172 687

Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	-631 894	-231 394
Emisja dłużnych papierów wartościowych	0	0
Wykup dłużnych papierów wartościowych	624 100	230 000
Odsetki	37 925	52 055
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	30 131	50 661

Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu pozostałych zobowiązań	-11 943	-13 066
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań z tytułu zapłat podatku dochodowego	84 771	138 875
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań	72 828	125 809

Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	-166	62
Zwiększenie stanu zobowiązań podporządkowanych	0	0
Odsetki	5 760	7 038
Zmiana stanu zobowiązań podporządkowanych	5 594	7 100

Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	Rok 2020	Rok 2019 (dane przekształcone)
Bilansowa zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto	8 289	-2 048
Zmiana stanu aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego netto dotycząca kapitału z aktualizacji wyceny	-1 328	2 042
Bilansowa zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych czynnych	19 180	-17 595
Bilansowa zmiana stanu kosztów i przychodów rozliczanych w czasie	-82 556	-65 249
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	-56 415	-82 850

Zmiana stanu rezerw	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu rezerw	85 096	124 769
Zyski/straty aktuarialne	1 130	-83
Pozostałe	0	-1
Zmiana stanu rezerw	86 226	124 685

Zmiana stanu innych aktywów	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu innych aktywów	54 567	73 856
Bilansowa zmiana stanu należności z tytułu podatku dochodowego	-3 291	-24 824
Korekta wynikająca ze zbycia spisanych wierzytelności kredytowych	-12 869	-37 827
Dywidendy oraz inne wpłaty otrzymane od jednostek zależnych	-237	-659
Korekta wynikająca z przyjęcia środków trwałych z magazynu	-5	-12
Pozostałe	0	133
Zmiana stanu innych aktywów	38 165	10 667

Wycena instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych zabezpieczających	76 487	28 395
Wycena instrumentów pochodnych zabezpieczających odniesiona na kapitał z aktualizacji wyceny	-649	-257
Bilansowa zmiana stanu instrumentów pochodnych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy	4 839	-1 429
Odsetki	-19 610	-28 965
Wycena instrumentów pochodnych odniesiona na wynik finansowy	61 067	-2 256

Pozostałe korekty	Rok 2020	Rok 2019
Bilansowa zmiana stanu odpisów aktualizujących wartości niematerialne	0	-6 149
Bilansowa zmiana stanu odpisów aktualizujących wartość środków trwałych	0	0
Bilansowa zmiana stanu odpisów aktualizujących akcje i udziały w jednostkach zależnych	0	3 600
Pozostałe	3 311	20
Pozostałe korekty	3 311	-2 529

48 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Santander Consumer Bank S.A. jest jednostką dominującą dla Santander Consumer Multirent Sp. z o.o., Santander Consumer Finanse Sp. z o.o., Santander Consumer Financial Solutions Sp. z o.o., SC Poland Consumer 15-1 Sp. z o.o., SC Poland Consumer 16-1 Sp. z o.o., PSA Finance Polska Sp. z o.o., PSA Consumer Finance Polska Sp. z o.o. oraz SCM POLAND AUTO 20191 DAC, natomiast Banco Santander S.A. jest jednostką dominującą najwyższego szczebla. Bezpośrednią jednostką dominującą wobec Santander Consumer Bank S.A. jest Santander Bank Polska S.A.

Transakcje pomiędzy Bankiem a podmiotami powiązanymi były transakcjami typowymi i rutynowymi w ramach zwykłej działalności operacyjnej oraz zawierane były na warunkach rynkowych. Obejmują one przede wszystkim kredyty, transakcje instrumentów pochodnych, sprzedaży ubezpieczeń, wydatki na wdrożenie i obsługę systemów informatycznych oraz inne usługi informatyczne. Wartości transakcji z podmiotami powiązanymi, salda poszczególnych pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej na dzień kończący okres sprawozdawczy oraz związane z nimi koszty i przychody za rok obrotowy zostały przedstawione w poniższych tabelach. Bank nie dokonywał odpisów na należności od podmiotów powiązanych poza odpisem na należności z tytułu udzielonych niezabezpieczonych kredytów bez stwierdzonej utraty wartości.

Rok 2020

Transakcje z podmiotami powiązanymi	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Przychody i koszty					
Przychody z tytułu odsetek	8 074	0	37 272	46 096	0
Koszty z tytułu odsetek	5 954	2 817	71 819	577	0
Wynik z tytułu odsetek	2 120	-2 817	-34 547	45 519	0
Przychody z tytułu prowizji	0	0	0	1 601	0
Koszty z tytułu prowizji	3 840	2 130	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	-3 840	-2 130	0	1 601	0
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	24 274	0	0	237	0
-w tym przychody z tyt. dywidend	0	0	0	237	0
-w tym wynik z tyt. pozycji wymiany	24 274	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. oper. finansowych	0	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	78	1 319	0	1 833	1 025
Koszty działania banku	3 515	0	0	5 310	13 606

AKTYWA	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Rachunki i lokaty w innych bankach	27 654	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	444 447	1 554 624	0
Inne aktywa	62	1 000	0	257	0
AKTYWA RAZEM	27 716	1 000	444 447	1 554 881	0

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania wobec banków	5 964	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	27 781	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	2 445 455	80 601	0
Pozostałe zobowiązania, w tym:	296	0	139	127	11 176
Zobowiązania podporządkowane	99 634	100 242	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	133 675	100 242	2 445 594	80 728	11 176

Pozycje pozabilansowe	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania warunkowe udzielone	0	0	0	1 460 000	0
gwarancje i poręczenia	0	0	0	1 460 000	0
Zobowiązania warunkowe otrzymane	767 201	1 075 542	0	0	0
linie kredytowe	600 000	0	0	0	0
gwarancje	167 201	1 075 542	0	0	0
Transakcje terminowe	584 582	0	0	0	0
transakcje pochodne					
a) transakcje pochodne-zakup	270 900	0	0	0	0
b) transakcje pochodne-sprzedaż	298 487	0	0	0	0
transakcje FX spot					
a) transakcje FX spot-zakup	7 670	0	0	0	0
b) transakcje FX spot-sprzedaż	7 525	0	0	0	0

Rok 2019

Transakcje z podmiotami powiązanymi	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Przychody i koszty					
Przychody z tytułu odsetek	8 073	0	40 341	55 395	0
Koszty z tytułu odsetek	5 419	3 547	108 020	1 055	0
Wynik z tytułu odsetek	2 654	-3 547	-67 679	54 340	0
Przychody z tytułu prowizji	0	0	0	1 082	0
Koszty z tytułu prowizji	4 498	2 775	0	0	0
Wynik z tytułu prowizji	-4 498	-2 775	0	1 082	0
Wynik operacji finansowych oraz wynik z pozycji wymiany	7 265	0	0	659	0
-w tym przychody z tyt. dywidend	0	0	0	659	0
-w tym wynik z tyt. pozycji wymiany	7 450	0	0	0	0
-w tym wynik z tyt. oper. finansowych	-185	0	0	0	0
Pozostałe przychody operacyjne	15	795	0	1 119	365
Koszty działania banku	4 504	0	0	7 050	15 992

AKTYWA	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Rachunki i lokaty w innych bankach	3 885	0	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	733 476	2 494 358	0
Inne aktywa	1	0	66 244	21	0
AKTYWA RAZEM	3 886	0	799 720	2 494 379	0

ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁY	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania wobec banków	181 713	0	0	0	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	2 738	0	0	0	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	2 945 745	96 404	0
Pozostałe zobowiązania, w tym:	867	0	0	0	18 099
Zobowiązania podporządkowane	100 019	100 428	0	0	0
ZOBOWIĄZANIA RAZEM	285 337	100 428	2 945 745	96 404	18 099

Pozycje pozabilansowe	z podmiotem dominującym	z podmiotem mającym znaczący wpływ	z podmiotami sekurytyzacyjnymi	z podmiotami zależnymi	z podmiotami pozostałymi
Zobowiązania warunkowe udzielone	0	0	0	757 000	0
gwarancje i poręczenia	0	0	0	757 000	0
Zobowiązania warunkowe otrzymane	818 647	1 707 995	0	0	0
linie kredytowe	600 000	0	0	0	0
gwarancje	218 647	1 707 995	0	0	0
Transakcje terminowe	622 031	0	0	0	0
transakcje pochodne					
a) transakcje pochodne-zakup	270 900	0	0	0	0
b) transakcje pochodne-sprzedaż	274 491	0	0	0	0
transakcje FX spot					
a) transakcje FX spot-zakup	38 327	0	0	0	0
b) transakcje FX spot-sprzedaż	38 313	0	0	0	0

Transakcje pozabilansowe z podmiotami powiązanymi zostały opisane w nocie 44 *Zobowiązania warunkowe*.

Transakcje z Zarządem, kluczowym kierownictwem i Radą Nadzorczą zostały zaprezentowane w nocie nr 46 *Wynagrodzenia Zarządu i Rady Nadzorczej*.

49 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Bank stosuje trzypoziomą hierarchię wyceny instrumentów finansowych do wartości godziwej, o następujących poziomach wyceny:

- poziom 1 – gdzie wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,
- poziom 2 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalone są przez odniesienie bezpośrednie lub pośrednie do podobnych instrumentów istniejących na rynku),
- poziom 3 – gdzie wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

a) instrumenty finansowe wyceniane do wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Wycena do wartości godziwej, dane według stanu na dzień 31.12.2020

AKTYWA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Inwestycyjne aktywa finansowe	2 387 350	0	6 244
Aktywa zastawione	643 272	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	147	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	0	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	601 214

ZOBOWIĄZANIA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	4 003	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	88 937	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	0

Wycena do wartości godziwej, dane według stanu na dzień 31.12.2019

AKTYWA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Inwestycyjne aktywa finansowe	1 706 391	0	5 374
Aktywa zastawione	1 058 821	0	0
Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	1 328	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	6 365	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	0	0	1 062 291

ZOBOWIĄZANIA	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3
Zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy	0	345	0
Instrumenty pochodne zabezpieczające	0	18 815	0
Zobowiązania wobec klientów	0	0	733 476

Na dzień 31 grudnia 2020 oraz na 31 grudnia 2019 Bank w portfelu instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej posiadał instrumenty znajdujące się na poziomie 1 (aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody – obligacje skarbowe), na poziomie 2 (instrumenty pochodne, obligacje skarbowe) oraz na poziomie 3 (kredyty i pożyczki udzielone klientom, zobowiązania wobec klientów, kapitałowe papiery wartościowe).

Instrumenty finansowe wyceniane są poprzez odniesienie do obowiązujących cen rynkowych dla danego instrumentu lub poprzez zastosowanie odpowiedniego modelu wyceny. W przypadku, gdy wartość godziwa jest obliczana z wykorzystaniem modeli wyceny dla rynków finansowych, zgodnie z wykorzystywaną metodologią wylicza się szacowane przepływy pieniężne z danego kontraktu, a następnie dyskontuje się je do wartości bieżącej. Modele te opierają się na niezależnie określanych parametrach rynkowych, np. krzywych stóp procentowych, cenach papierów wartościowych oraz zmienności kursów walutowych. Większość parametrów rynkowych ustalana jest na podstawie kwotowań lub wynika z cen instrumentów finansowych.

Wyceny obligacji skarbowych dokonywane są na podstawie notowań fixingu BondSpot S.A. Instrumenty pochodne, kredyty i pożyczki udzielone klientom są wyceniane w oparciu o model zdyskontowanych przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych.

Sposób wyceny do wartości godziwej portfela kart kredytowych, dla którego formuła oprocentowania jest oparta na mnożniku większym niż jeden został opisany w punkcie 4.c. *Dokonywanie szacunków* niniejszego sprawozdania finansowego.

Wyznaczenie wartości godziwej pożyczek podporządkowanych i odpowiadającego im zobowiązania sekurytyzacyjnego odbywa się poprzez zdyskontowanie wszystkich przyszłych przepływów pieniężnych na datę wyceny. Wyznaczenie czynników dyskontowych odbywa się na podstawie krzywych dyskontowych, które zbudowane są w oparciu o krzywą wolną od ryzyka i stałą marżę. Krzywa wolna od ryzyka zbudowana jest ze stawek spot dla WIBOR, FRA i OIS, natomiast marża jest wyznaczana na podstawie analizy zmian ekspozycji na ryzyko kredytowe.

Niekwotowane na aktywnym rynku kapitałowe papiery wartościowe Bank wycenia na podstawie ceny zamknięcia akcji serii kwotowanych na aktywnym rynku według kwotowań z platformy Bloomberg. Wartość godziwa niekwotowanych akcji jest wyznaczana poprzez nałożenie haircut (korekty) w wysokości 10% na wartość rynkową akcji kwotowanych oraz przemnożenie jej przez aktualny współczynnik konwersji na akcje zwykłe.

W prezentowanych okresach nie miały miejsca przesunięcia pomiędzy poziomami 1, 2 i 3.

Rok 2020

Zmiana stanu instrumentów finansowych, dla których wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o obserwowalne dane rynkowe (poziom 3)	Razem	Instrumenty dłużne i kapitałowe	Pożyczki podporządkowane	Karty kredytowe wyceniane do wartości godziwej
Stan na początek okresu	1 067 665	5 374	733 476	328 815
Zyski lub straty rozpoznane w kapitałach własnych	0	0	0	0
Zyski lub straty rozpoznane w wyniku finansowym	69 546	869	52 460	16 217
Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	-333 288	0	-288 106	-45 182
Spląty/zapadalność/spisania	-196 465	0	-38 194	-158 271
Stan na koniec okresu	607 458	6 243	459 636	141 579

Rok 2019

Zmiana stanu instrumentów finansowych, dla których wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się o obserwowalne dane rynkowe (poziom 3)	Razem	Instrumenty dłużne i kapitałowe	Pożyczki podporządkowane	Karty kredytowe wyceniane do wartości godziwej
Stan na początek okresu	720 198	3 736	335 239	381 223
Zyski lub straty rozpoznane w kapitałach własnych	-1 546	-1 546	0	0
Zyski lub straty rozpoznane w wyniku finansowym	83 753	3 184	39 924	40 645
Zwiększenie/zmniejszenie stanu należności	431 279	0	397 237	34 042
Spląty/zapadalność/spisania	-166 019	0	-38 924	-127 095
Stan na koniec okresu	1 067 665	5 374	733 476	328 815

b) instrumenty finansowe niewyceniane do wartości godziwej w sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Dane według stanu na dzień 31.12.2020

AKTYWA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa	Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
Kasa, środki w Banku Centralnym	119 659	119 659	0
Rachunki i lokaty w innych bankach	126 439	126 439	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	13 514 326	13 134 130	-380 196
<i>Kredyty gospodarcze</i>	112	112	0
<i>Kredyty samochodowe</i>	647 115	631 135	-15 980
<i>Kredyty hipoteczne</i>	2 868 332	2 809 011	-59 321
<i>Kredyty na zakup towarów i usług</i>	2 696 473	2 666 510	-29 963
<i>Kredyty gotówkowe</i>	5 088 645	4 813 713	-274 932
<i>Karty kredytowe</i>	659 718	659 718	0
<i>Pozostałe</i>	1 553 931	1 553 931	0
Inne aktywa	37 329	37 329	0

ZOBOWIĄZANIA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa	Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
Zobowiązania wobec banków	63 541	63 548	7
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	639 299	638 845	-454
Zobowiązania wobec klientów	12 074 133	12 092 570	18 437
<i>Depozyty detaliczne</i>	5 812 999	5 833 135	20 136
<i>Depozyty korporacyjne oraz sektora budżetowego</i>	3 515 393	3 513 694	-1 699
<i>Kredyty otrzymane</i>	139 420	139 420	0
<i>Spląty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek</i>	145 677	145 677	0
<i>Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji</i>	2 460 644	2 460 644	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 075 203	1 074 050	-1 153
Zobowiązania z tytułu leasingu	77 022	77 022	0
Pozostałe zobowiązania	46 558	46 558	0
Zobowiązania podporządkowane	199 876	193 005	-6 871

Dane według stanu na dzień 31.12.2019

AKTYWA	Wartość bilansowa (dane przekształcone)	Szacowana wartość godziwa	Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
Kasa, środki w Banku Centralnym	151 178	151 178	0
Rachunki i lokaty w innych bankach	43 833	43 833	0
Kredyty i pożyczki udzielone klientom	15 665 151	15 717 899	52 748
<i>Kredyty gospodarcze</i>	205 756	205 736	-20
<i>Kredyty samochodowe</i>	646 480	646 914	434
<i>Kredyty hipoteczne</i>	3 008 664	2 953 263	-55 401
<i>Kredyty na zakup towarów i usług</i>	3 041 897	3 047 953	6 056
<i>Kredyty gotówkowe</i>	5 592 742	5 694 331	101 589
<i>Karty kredytowe</i>	676 348	676 347	-1
<i>Pozostałe</i>	2 493 264	2 493 355	91
Inne aktywa	91 896	91 896	0

ZOBOWIĄZANIA	Wartość bilansowa	Szacowana wartość godziwa	Różnica pomiędzy szacowaną wartością godziwą a wartością bilansową
Zobowiązania wobec banków	459 944	459 513	-431
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	960 089	960 111	22
Zobowiązania wobec klientów	12 707 963	12 710 025	2 062
<i>Depozyty detaliczne</i>	6 994 772	6 996 198	1 426
<i>Depozyty korporacyjne oraz sektora budżetowego</i>	3 207 968	3 208 605	637
<i>Kredyty otrzymane</i>	182 538	182 538	0
<i>Spląty i nadpłaty kredytów oraz pożyczek</i>	110 416	110 416	0
<i>Zobowiązania z tyt. przepływów z tytułu sekurytyzacji</i>	2 212 269	2 212 269	0
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	1 707 097	1 708 165	1 068
Zobowiązania z tytułu leasingu	103 452	103 452	
Pozostałe zobowiązania	58 501	58 501	0
Zobowiązania podporządkowane	200 042	202 379	2 337

Bank posiada instrumenty finansowe, które zgodnie z przyjętymi standardami MSSF nie są wyceniane do wartości godziwej. Do instrumentów tych należą: należności od banków, kredyty i pożyczki udzielone klientom, zobowiązania wobec banków i klientów oraz zobowiązania podporządkowane. Zgodnie z MSSF 13 Bank powinien ujawnić oszacowaną wartość godziwą tych instrumentów. Najlepszym odzwierciedleniem wartości godziwej instrumentów finansowych jest ich wartość rynkowa. W przypadku tych produktów i transakcji, dla których wartość rynkowa nie jest dostępna, wartość godziwa musi być szacowana za pomocą wewnętrznych modeli opartych na dyskontowaniu przepływów finansowych. Przepływy finansowe dla wycenianych instrumentów są wyznaczane zgodnie z ich indywidualną charakterystyką, a czynniki dyskontujące uwzględniają zmiany w czasie zarówno rynkowych stóp procentowych, jak i marż.

Bank dokonuje wyceny aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie do wartości godziwej zgodnie z punktem 4 c) *Dokonywanie szacunków*.

Wszystkie zaprezentowane powyżej instrumenty finansowe znajdują na poziomie 3 hierarchii wyceny instrumentów finansowych. W prezentowanych okresach Bank nie dokonywał przesunięć pomiędzy poziomami.

Wartości na koniec 2020 i 2019 roku ustalono przy zastosowaniu takiego samego modelu.

Należności od banków

Bank posiada jedynie środki na rachunkach bieżących oraz lokaty o krótkich terminach, w związku z czym wartość godziwa tych należności nie odbiega istotnie od ich wartości bilansowej, z uwagi na naturę rachunków bieżących.

Kredyty i pożyczki udzielone klientom

Wykazywane są w wartości netto po uwzględnieniu odpisów z tytułu utraty wartości (rezerw). Wartość godziwa kredytów i pożyczek udzielonych klientom o określonym terminie zapadalności została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów pieniężnych przy zastosowaniu odpowiednich stóp dyskontowych. Przepływy pieniężne zostały określone w oparciu o przepływy umowne. Stopy dyskontowe zostały ustalone w oparciu o aktualne rynkowe oprocentowanie odpowiednich produktów kredytowych.

Zobowiązania wobec banków, zobowiązania wobec klientów, zobowiązania podporządkowane i zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych

Wartość godziwa zobowiązań finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu została oszacowana poprzez zdyskontowanie związanych z nimi przepływów finansowych w terminach i na warunkach wynikających z umów przy zastosowaniu odpowiednich stóp rynkowych oraz marż na ryzyko kredytowe.

50 Kompensowanie instrumentów finansowych

Kompensowanie składnika aktywów i zobowiązań finansowych jest dokonywane tylko w przypadku, gdy Bank posiada ważny tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty ujętych kwot i zamierza się rozliczyć w kwocie netto albo jednocześnie zrealizować składnik aktywów i wykonać zobowiązanie.

W szczególności Bank zawiera porozumienia dotyczące kompensowania, czyli umowy ISDA (*International Swaps and Derivatives Association Master Agreements*) oraz GMRA (*Global Master Repurchase Agreement*), które umożliwiają kompensowanie aktywów i zobowiązań finansowych w przypadku zaistnienia przypadku naruszenia postanowień umowy w stosunku do którejś ze stron. Z MSR 32 wynika jednak, że aby kompensata była możliwa, tytuł prawny nie może być uwarunkowany wystąpieniem określonego zdarzenia w przyszłości.

31.12.2020	Wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty nie kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Wartość netto
		Instrumenty finansowe	Wartość otrzymanych / złożonych zabezpieczeń*	
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	147	-147	0	0
Razem	147	-147	0	0
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu transakcji z przyrzeczeniem odkupu	639 299	0	-621 738	17 561
Instrumenty pochodne	92 940	-147	-79 349	13 444
Razem	732 239	-147	-701 087	31 005

*) w wartości nieprzekraczającej wartości bilansowej zabezpieczanych aktywów/zobowiązań finansowych

31.12.2019	Wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Powiązane kwoty nie kompensowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		Wartość netto
		Instrumenty finansowe	Wartość otrzymanych / złożonych zabezpieczeń*	
Aktywa finansowe				
Instrumenty pochodne	7 693	-4 764	-2 929	0
Razem	7 693	-4 764	-2 929	0
Zobowiązania finansowe				
Zobowiązania z tytułu transakcji z przysiężeniem odkupu	960 089	0	-960 089	0
Instrumenty pochodne	19 160	-4 764	-13 609	787
Razem	979 249	-4 764	-973 698	787

*) w wartości nieprzekraczającej wartości bilansowej zabezpieczanych aktywów/zobowiązań finansowych

51 Wynagrodzenie biegłego rewidenta

Poniżej zaprezentowano wynagrodzenie należne PricewaterhouseCoopers Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Audyt sp.k. oraz innym spółkom sieci PwC za usługi dotyczące 2020 i 2019 roku.

Wynagrodzenie biegłego rewidenta za rok obrotowy w wartości brutto	Rok 2020	Rok 2019
Obowiązkowe badanie rocznego sprawozdania finansowego	1 260	1 234
Pozostałe usługi	0	0
Razem	1 260	1 234

52 Zdarzenia po dniu kończącym okres sprawozdawczy

Po dniu 31 grudnia 2020 do daty sporządzenia sprawozdania nie wystąpiły żadne istotne zdarzenia, poza wdrożeniem nowej metodologii wyliczania dni przeterminowania.

Szacowane skutki wdrożenia nowej metodologii wyliczania dni przeterminowania mającej zastosowanie od 1 stycznia 2021

Od stycznia 2021 roku Bank dostosowuje politykę klasyfikacji ryzyka kredytowego do nowych regulacji:

- Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA / GL / 2016/07) w sprawie stosowania definicji niewykonania zobowiązania,
- Rozporządzenia Ministra Finansów, Inwestycji i Rozwoju w sprawie progów istotności przeterminowanych zobowiązań kredytowych.

Główne zmiany dotyczą metodologii obliczania dni przeterminowania i obejmują jednoczesną analizę dwóch progów istotności (bezwzględnego i względnego) - dni przeterminowane liczone są tylko wtedy, gdy oba progi istotności (bezwzględny i względny) są przekroczone. Wdrożenie powyższych zmian wpłynie na klasyfikację klientów do Koszyka 2 i 3 (kryteria opóźnień w spłatach), a tym samym na wartość utworzonej rezerwy. Bank wyliczył, że w przypadku wdrożenia nowego podejścia z końcem roku 2020 wysokość dodatkowej rezerwy wynosiłaby 4,3 mln zł (w kalkulacji uwzględniono wpływ zaktualizowanych parametrów ryzyka obliczonych z zastosowaniem nowej definicji default).

Szacowany wpływ na wynik Banku w podziale na produkty jest następujący:

Produkt	wpływ na oczekiwane straty kredytowe (w mln zł)
	analiza na 31.12.2020
Kredyty samochodowe - nowe	-0,4
Kredyty samochodowe - używane	-0,8
Karty kredytowe	-7,2
Kredyty gotówkowe	1,7
Kredyty ratałne	-5,5
Kredyty hipoteczne	16,6
Razem	4,4

Szacowany wzrost wartości portfela NPL (kredytów niepracujących) wynosi:

Produkt	wpływ na zmianę wielkości portfela niepracującego* (w mln zł)
	analiza na 31.12.2020
Kredyty samochodowe - nowe	0,1
Kredyty samochodowe - używane	0,2
Karty kredytowe	-8,2
Kredyty gotówkowe	33,6
Kredyty ratałne	-9,1
Kredyty hipoteczne	54,0
Razem	70,6

*Metryka, która obrazuje przyrost defaultów, z oczyszczeniem o spisania i odzyski z umów spisanych.

Przemysław Kończal
Prezes Zarządu

Piotr Żabski
Wiceprezes Zarządu

Piotr Dolata
Członek Zarządu

Mariusz Klepacz
Członek Zarządu

Oleksandr Krupchenko
Członek Zarządu

Paweł Muciek
Członek Zarządu

Piotr Sinkiewicz
Członek Zarządu

Kamil Rzeczkowski
Dyrektor Departamentu Rachunkowości